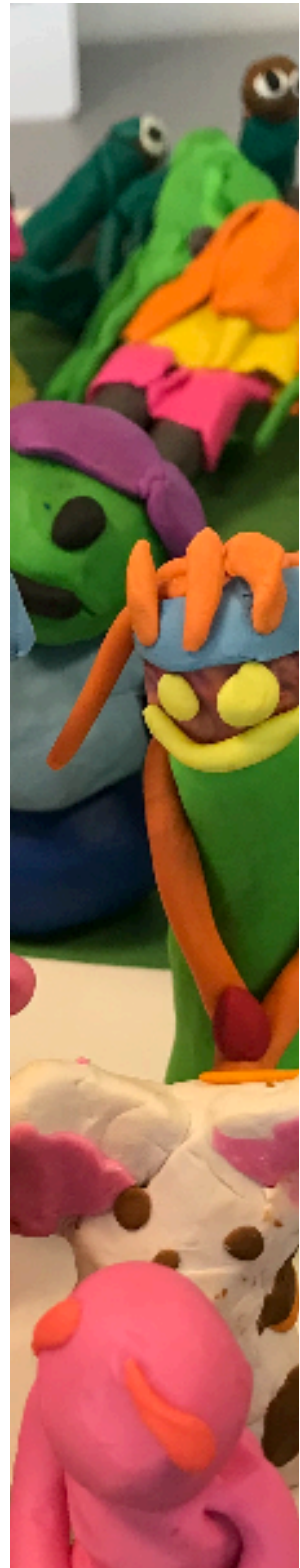

Kommunedirektørens forslag til

Budsjett 2024

Økonomiplan 2024 – 2027

FROSTA KOMMUNE

*Formannskap
Off. ettersyn
Kommunestyret*

*28.11.2023
28.11.2023.-12.12.2023
12.12.2023*

1. Sammen drag	3
2. Plan og styringssystem	6
3. Analyser og målstyring	7
4. Organisering	13
5. Arbeidsgiverpolitikk og medarbeidere	14
6. Kommunens rammebetingelser	21
7. Ledelse og stab	26
8. Oppvekst og velferd	30
9. Organisasjon og samfunn	73
10. Kirke og andre religiøse formål	110
11. Værnesregionen	111
12. Finansielle nøkkeltall	112
13. Likviditet og finansforvaltning	115
14. Vedlegg	116
14.1 Kommunale avgifter og gebyrer.....	116
14.2 Obligatoriske oversikter	135
14.3 Investeringsoversikt	137
14.4 Nye låneopptak	138
14.5 Selvkost	139
14.6 Ikke-kommunale barnehager	140

1. Sammendrag

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til budsjett for 2024 og økonomiplan 2024-2027. Budsjettet og økonomiplanen gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver for 2024-2027.

Langsiktig økonomiplanlegging er krevende, men nødvendig, for å etablere et godt grunnlag for lokalt politisk handlingsrom og et godt tjenestetilbud i kommunen over tid. Dette sikrer både balanse i kommunens økonomi og det reduserer usikkerhet.

I årets resultat på kommunebarometeret klatret Frosta kommune nye 30 plasser opp til plass nr. 85 og vi er nå blant de 100 beste kommunene i landet, til tross for den belastningen samfunnet og organisasjonen står i som følge av overgrepssaken. Dette viser at vi er i stand til å levere gode tjenester til innbyggerne selv i krevende tider.

Bedre koordinering og bedre ledelse lå til grunn for omorganiseringen i 2021 og det arbeides videre med dette som grunnlag for en mer effektiv drift. Det vil være nødvendig med fortsatt fokus på effektivisering og tilpasning av driften til faktisk behov, men det er ikke behov for større omstillingsprosjekter nå. Dagens organisering er under revidering og det vil bli gjort tilpasninger i organisasjonen i løpet av 2024.

I 2022 besluttet kommunestyret å gå videre med arbeidet for å realisere et «nytt» kommune- og helsehus, enten gjennom en rehabilitering av eksisterende bygg eller et nytt bygg. Arbeidet med dette er nå i en ny fase hvor kommunestyret inviteres til å beslutte veien videre, før det gjennomføres en arkitektkonkurranse. Prosjektet har etterhvert blitt utvidet til å omfatte flere helse- og omsorgstjenester i tråd med funn i utredningen «fremtidens omsorgstjenester» som ble vedtatt av kommunestyret i fjor høst. Denne rapporten viser at det blant annet er nødvendig å se på botilbudet for unge og gjerne i sammenheng med helsehuset for å øke effektiviteten i driften. I tillegg foreslås det at både dagtilbud for demente og nytt bibliotek blir en del av prosjektet.

Det er lagt et godt grunnlag økonomisk for kunne ta en slik beslutning nå og dette vil gi Frostasamfunnet et helt nødvendig løft inn i fremtiden.

Den pågående etterforskningen i overgrepssaken tok en ny og alvorlig vending i høst og antallet utsatte er enormt. Det at saken ikke er ferdig etterforsket enda gjør det ekstra krevende for alle utsatte og kommunen som tjenesteyter til både utsatte og pårørende. Den har i stor grad preget arbeidet i kommunen siden august i 2022 og vil nok også påvirke driften i lang tid fremover. Vi har fått god hjelp av våre samarbeidspartnere gjennom hele denne krisen og det har også vært helt nødvendig.

Ansatte og ledere har stått skulder ved skulder gjennom krisen og vi på tross av den krevende situasjonen klart å levere gode tjenester hver eneste dag gjennom hele året. Årets resultat på kommunebarometeret beviser nettopp dette.

I desember 2022 ble det gjennomført en lenge etterlengtet medarbeiderundersøkelse og oppfølgingen av resultatene startet i januar og februar 2023. Maksimalt score var 5, og som oversikten viser så er det er veldig mye som er bra. Det er noen ulikheter innen de 10 variablene og det er også ulikheter mellom de enkelte virksomhetene, men overordnet ser dette veldig bra ut. Det legges opp til tilsvarende undersøkelse mot slutten av 2024.

FAKTOR	Frosta	Kommune
1. Indre motivasjon	4.3	4.2
2. Mestringstro	4.3	4.3
3. Autonomi	4.3	4.3
4. Bruk av kompetanse	4.2	4.1
5. Mestringsorientert ledelse	3.9	3.9
6. Rolleklarhet	4.2	4.2
7. Relevant kompetanseutvikling	3.4	3.6
8. Fleksibilitetsvilje	4.5	4.4
9. Mestringsklima	4.0	4.1
10. Prososial motivasjon	4.8	4.6

Neste år er det jubileum på Frosta. Lagabøtejubileet Frosta 2024 og Nasjonaljubileet i 2030 er en unik mulighet som Frosta skal benytte til å stadfeste Frostatinget sin rettmessige plass i etablering av lov og rett i Norge. Frostasamfunnet har behov for å løfte seg sammen, og jubileet i 2024 gir mulighet til styrke fellesskapet, tilhørigheten og stoltheten. Frosta med sin historie, landskap og attraktivitet har et uutnyttet potensiale som vi bør utnytte til det fulle. Det legges opp til mange aktiviteter fra lag og foreninger og i skole- og barnehageregj gjennom hele neste år. Det planlegges også en storslått markering i dagene rundt selve dagen, 24.juni 2024.

Driftsbudsjettet for 2024 har en total netto ramme på kr 214,6 mill. Beløpene er fordelt på følgende driftsrammer med sammenligningstall fra regnskap 2020 og framover (tall i tusen kr):

	R 2020	Andel	R 2021	Andel	R 2022	Andel	Bud 2023	Andel	Bud 2024	Andel
Overordnet ledelse	4 563	2,8%	7 380	4,3%	6 536	3,6%	6 716	3,5%	7 047	3,3%
Stabsavdelingen	15 562	9,4%	12 896	7,5%	16 289	9,0%	17 078	8,8%	20 510	9,6%
Oppvekst og Velferd	127 309	76,8%	129 674	75,5%	133 593	74,0%	141 296	72,8%	156 043	72,7%
Organisasjon og Samfunn	20 253	12,2%	22 039	12,8%	23 388	13,0%	24 535	12,6%	25 896	12,1%
Fellesansvar	-1 850	-1,1%	-183	-0,1%	684	0,4%	4 535	2,3%	5 059	2,4%
Sum fordelt	165 837		171 806		180 490		194 160		214 555	

Investeringsbudsjettet for 2024 legger opp til en samlet investering i anleggsmidler på kr 5,8 mill., samt egenandel til pensjonsordning på kr 0,7 mill. Finansieringen består av låneopptak kr 5,8 mill. og bruk av avsetninger med kr 0,7 mill.

Investeringene har følgende driftsmessig konsekvenser:

2024:	kr	21.900
2025:	kr	724.555
2026:	kr	2.836.888
2027:	kr	8.240.956

Foreslåtte driftstiltak gir følgende netto endringer på driftsrammene - tall i tusen kr (positive tall betyr netto kostnadsøkninger):

	2024	2025	2026	2027
Overordnet ledelse og stab	410	60	60	60
Oppvekst og Velferd	4012	1648	1648	1648
Organisasjon og Samfunn	3195	3155	3545	1915

Kommunedirektørens forslag betyr en netto avsetning til disposisjonsfondet på kr 21,8 mill. i planperioden.

Kommunedirektørens forslag innebærer følgende overskudd (netto driftsresultat) i planperioden:

År	2024	2025	2026	2027
Resultat	- 2 057 057	- 8 439 187	- 7 490 187	- 3 838 187

Frosta 07.11.2023

Endre Skjervø
Kommunedirektør

2. Plan og styringssystem

Kommuneplanens samfunnsdel skal sluttbehandles av kommunestyret i desember 2023. I forslaget er det foreslått følgende nye visjon:

Sammen om en historisk framtid

Visjonen peker på hvordan den sterke historien i Frostasamfunnet skal brukes til å forme og utvikle et bærekraftig Frostasamfunn, også i framtiden.

Å bygge en bærekraftig framtid på Frosta er en oppgave for hele Frostasamfunnet. Samarbeid mellom de unike ressursene som finnes i lokalsamfunnet må mobiliseres. Verden har blitt mindre, og samarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt er stadig mer aktuelt enn noensinne. De beste løsningene for framtiden i Frostasamfunnet finner vi sammen.

Visjonen gir også uttrykk for at Frosta skal være et sted for personlig vekst og utvikling gjennom å tilby rammer for livskvalitet og et meningsfylt liv. Frosta skal være et godt samfunn for de menneskene som bor og er på bygda.

Visjonen tar utgangspunkt i Frosta sin kjernekompetanse og omdømme, nemlig frostingenes gode evne til å sette historiske spor, herav omdømme som Trondheims kjøkkenhage, og i dag helt sentral i arbeidet med matsikkerhet.

FNs bærekraftsmål ligger til grunn for Kommuneplanens samfunnsdel og alle bærekraftsmålene er viktige for det videre arbeidet med oppfølging og realisering av planen.

Bærekraftsmålene er hele verdens felles plan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Dette angår også Frostasamfunnet. Økologisk, økonomisk og sosial og kulturell bærekraft er faktorer som hver for seg er viktige for å nå bærekraftsmålene, men som til enhver tid må ses i sammenheng med hverandre og med de målsettinger vi arbeider for å nå.

Det er en målsetning at styringen av virksomheten skal forenkles og bli mer effektiv, slik at politiske målsettinger og prioriteringer kan styrkes. Kommunens oppgaver følger av kommuneloven, plan og bygningsloven, øvrige lover og forskrifter, nasjonale føringer og politiske vedtak.

Systematisk rapportering fra enhetene til kommunedirektøren, og videre til politiske organer, er en forutsetning for god politisk og administrativ styring.

Plansystemet er et av kommunens viktigste styringsverktøy, og det er derfor viktig å ha en tydelig strategi for hvordan plansystemet skal fungere i kommuneorganisasjonen.

3. Analyser og målstyring

Gjennom å sette tydelige mål og foreta systematisk måling av resultatene, bidrar dette til å sikre god og effektiv styring av enhetene og virksomheten. Mål- og resultatstyring innebærer at det skal planlegges og settes mål, og at resultatene skal måles og følges opp for å avdekke avvik og kontinuerlig forbedre og videreutvikle tjenestene. Ved å anvende følgende prinsipper for styring, vil Frosta kommune settes bedre i stand til levere gode tjenester samtidig som det skapes et økonomisk handlingsrom for nye prioriteringer:

- Mål og resultatstyring
- Effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- Etterlevelse av lover og forskrifter
- Risikostyring og kontinuerlig forbedring
- Effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- Læring, forbedring og innovasjon

I tillegg skal kommunen bli bedre på en systematisk analyse av nøkkeltall og benchmarking med andre kommuner, KOSTRA, Utdanningsdirektoratet, Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og Statistisk sentralbyrå i arbeidet med å effektivisere og forbedre kommunens tjenestetilbud.

Kommunebarometeret

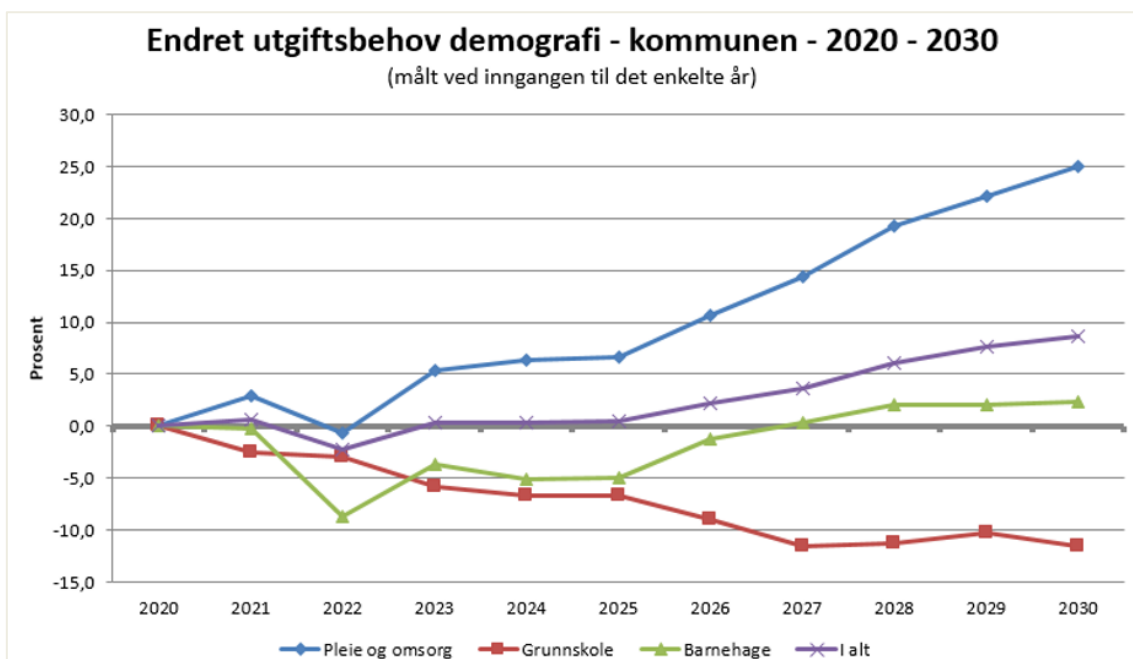
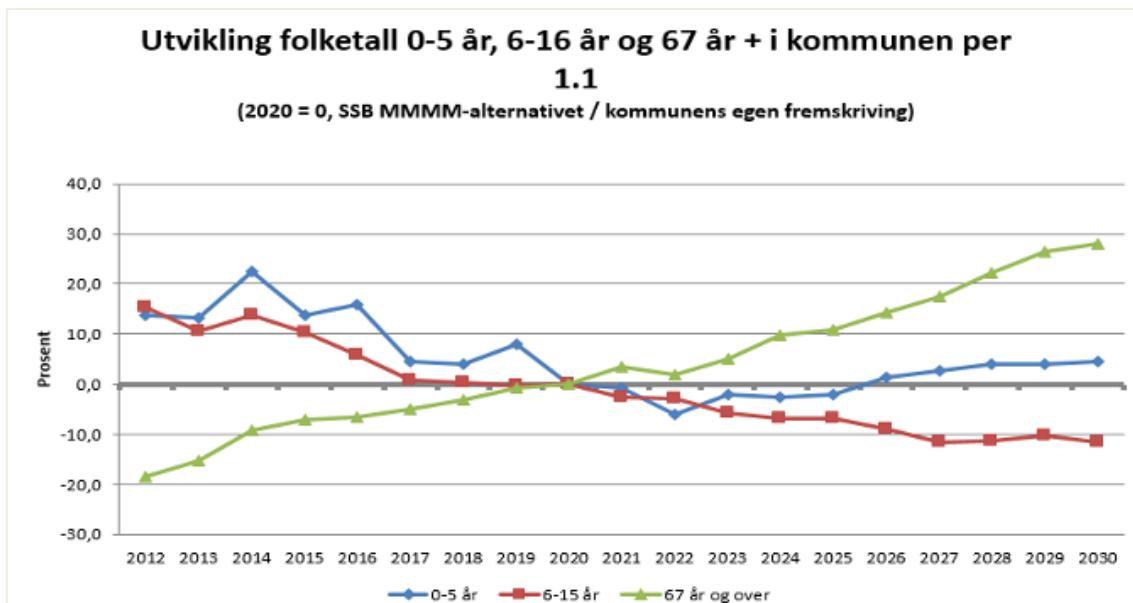
Kommunebarometeret for 2023 viser at vi løfter videre opp fra forrige år. Totalscore viser at kommunen nok en gang forbedrer sin plassering og havner på plass nr. 85.

På det enkelte tjenestoområdet viser målingen at enkelte tjenestoområder forbedres, men det er også noen som går tilbake. Vi har flere løft enn tilbakegang og det viser at det nytter å prioritere og bestemme seg for mål. Verdien av målingene er å lære av andre kommuner og søke informasjon om hva som gjøres i de kommunene som er sammenlignbare og som scorer bedre enn vår egen kommune.

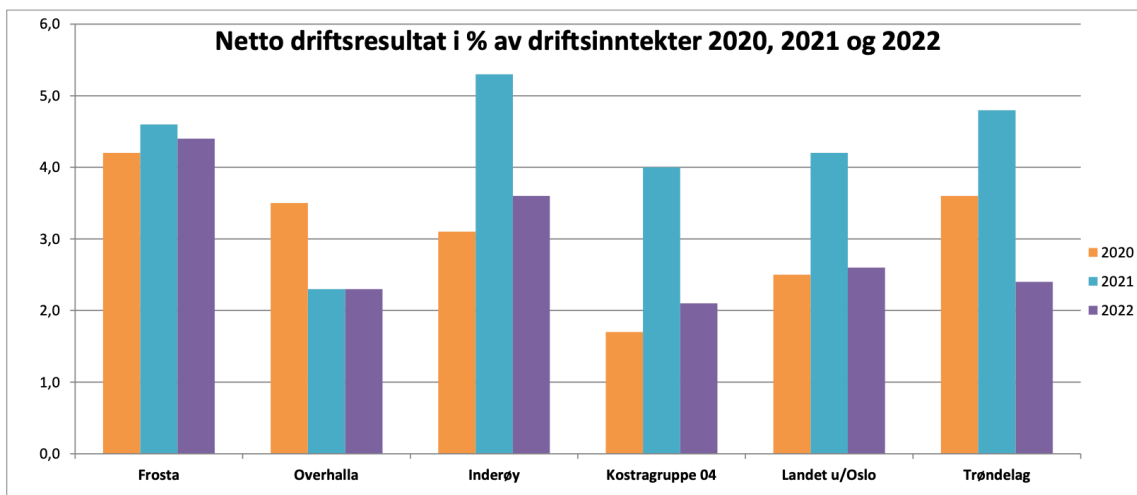
Tjenestoområde	2020	2021	2022	2023
Pleie og omsorg	114	56	20	12
Grunnskole	183	118	95	134
Barnevern	313	231	198	180
Barnehage	153	236	80	224
Helse	261	254	282	299
Sosialtjeneste	196	163	124	213
Kultur	161	183	107	160
Miljø, klima og natur	268	151	145	165
Saksbehandling	246	324	254	33
Vann, avløp og renovasjon	404	347	351	354
Økonomi	379	184	181	96
Kostnadsnivå	87	241	62	66
Totalplassering	207	123	115	85

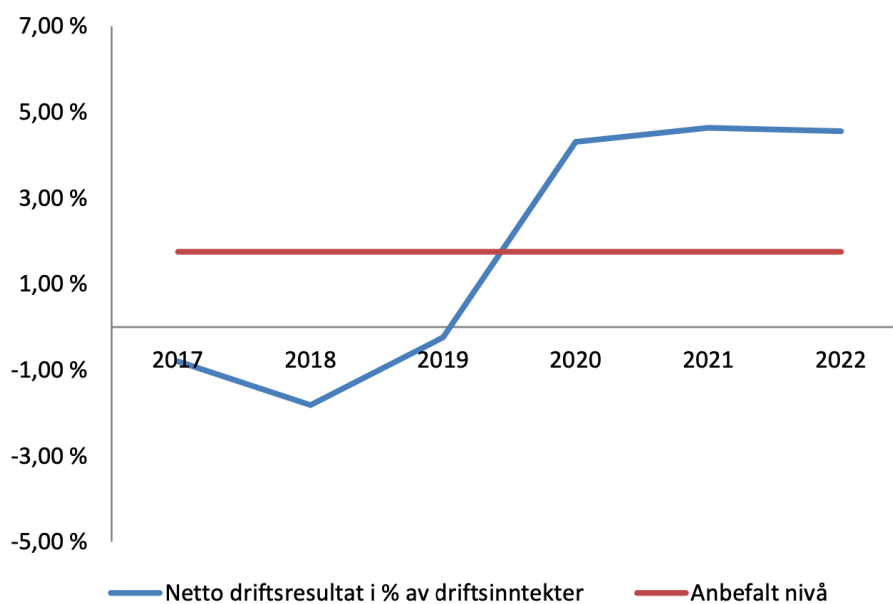
Noen utvalgte oversikter og statistikker

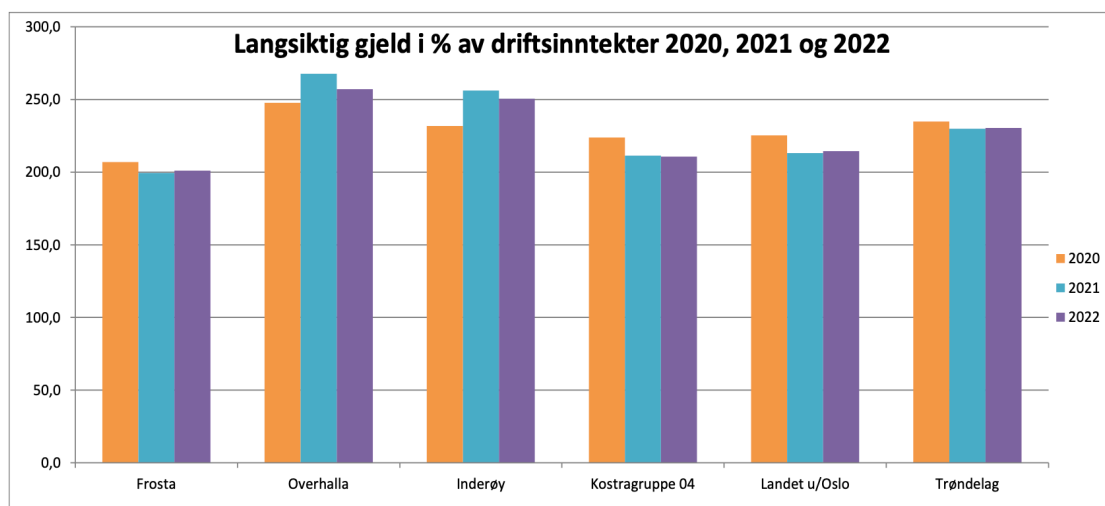
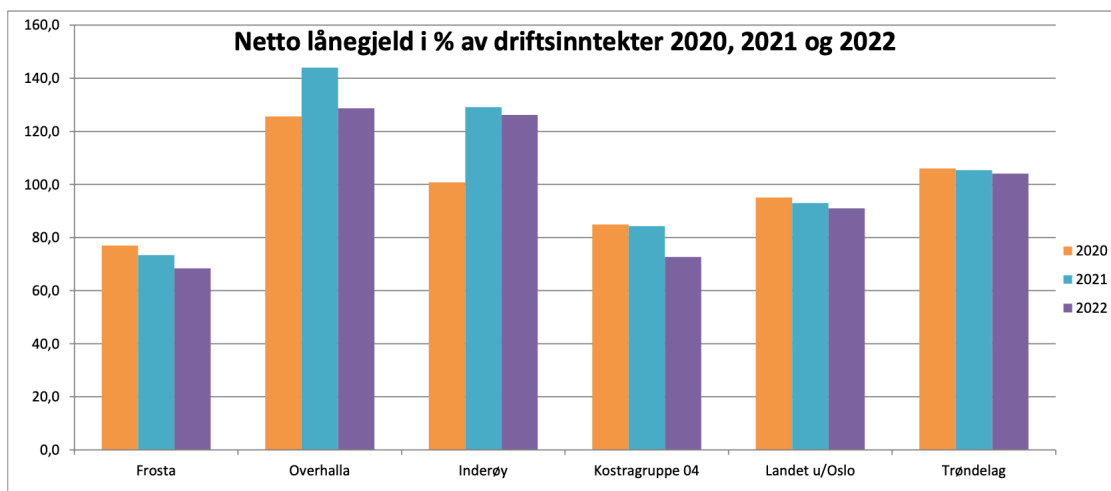

Tabellen viser at Frosta med 4,56 % oppnådde et nettodriftsresultat i 2022 godt over de fleste av sammenligningskommunene. Det er også Frosta som har ligget på det høyeste gjennomsnittlige nivået i årene 2020, 2021 og 2022.

Tabellen ovenfor viser den positive utviklingen Frosta kommune har hatt i netto driftsresultat siden 2017 med et bunnpunkt på minus 1,8 % i 2018, og fram til 2022 med pluss 4,6%.

FOLKEHELSEPROFIL 2023

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ◆ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▭ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Frosta
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,7	20,1	20,4	prosent	
	2 Andel over 80 år	6,4	4,5	4,4	prosent	
	3 Andel 80 år+, framskrevet til 2040	10	8,3	8,2	prosent	
	4 Personer som bor alene, 45 år +	23,8	25,7	26,3	prosent	
	5 Befolkningsvekst	-0,038	0,64	0,63	prosent	
Oppvekst og levekår	6 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	74	83	81	prosent	
	7 Vedvarende lav inntekt, 0-17 år	8,4	9,2	12	prosent	
	8 Inntektsulikhet, P90/P10	2,5	2,6	2,8	-	
	9 Barn av enslige forsørgere	14,4	14,9	14,7	prosent	
	10 Unge som står utenfor, 15-29 år	12,7	9,2	9,5	prosent (a,k)	
	11 Leier bolig, 45 år +	20,3	12,1	12,2	prosent	
	12 Bor trangt, 0-17 år	10	16	18	prosent	
	13 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	25	25	23	prosent (k)	
	14 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	22	25	24	prosent (k)	
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	85	79	79	prosent (k)	
Miljø, skader og utføyer	16 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2021	39	48	49	prosent (a,k)	
	17 Drikkevann, hygienisk og stabilt	100,0	88,4	90,7	prosent	
	18 Luftkvalitet, finkornet svevestøv	2,4	3,8	4,8	µg/m³	
	19 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021	88	86	85	prosent (a,k)	
	20 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021	79	62	60	prosent (a,k)	
	21 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2021	56	68	68	prosent (a,k)	
	22 Fornøyd med treffsteder, Ungd. 2021	62	48	46	prosent (a,k)	
	23 Ensomhet, Ungdata 2021	26	24	25	prosent (a,k)	
Helse- relativt arbeid	24 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	39	25	27	prosent (k)	
	25 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021	44	49	49	prosent (a,k)	
	26 Røyking, kvinner	-	2	2,8	prosent (a)	
Helsestand	27 Forventet levealder, menn	81,1	80,5	80,1	år	
	28 Forventet levealder, kvinner	84,8	84,1	83,9	år	
	29 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	4,9	5,1	år	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	208	164	160	per 1000 (a,k)	
	31 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	12,1	16,6	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter	254	257	262	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	96,1	97,6	97,3	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og om endringer i tall for 2021 [her](#).

OPPVEKSTPROFIL

Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I [Kommunehelse statistikkbank](#) finnes flere indikatorer og utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Frosta
Befolknings	1 Andel barn, 0-17 år	19,7	20,1	20,4	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv.førelde	11,7	13,7	19,8	prosent	
Levekår	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	8,4	9,2	12	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	4	5,7	5,7	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	10	16	18	prosent	
	6 Barn av enslige forsørgere	14,4	14,9	14,7	prosent	
	7 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	6,5	4,4	3,9	prosent	
	8 Unge som står utenfor, 15-24 år	8,7	7,1	7,4	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	56	92	92	prosent	
	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	25	25	23	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	22	25	24	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	83	84	86	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	9,1	7,3	7	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	40,6	42,8	43,3	poeng (k)	
Fritid og nærings	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	85	79	79	prosent (k)	
	16 Fornøyd med lokalmiljøet, 2021	56	68	68	prosent (a,k)	
	17 Fornøyd med treffsteder, 2021	62	48	46	prosent (a,k)	
	18 Med i fritidsorganisasjon, 2021	79	62	60	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2021	26	24	25	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2021	4,3	9	8,6	prosent (a,k)	
Helse og helseatferd	21 Skjermtid over 4 timer, 2021	44	49	49	prosent (a,k)	
	22 Fornøyd med helse, 2021	59	68	68	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2021	39	48	49	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2021	22	18	17	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	224	178	166	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnproblemer, 2021	31	31	31	prosent (a,k)	
	27 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	39	25	27	prosent (k)	
	28 Overvekt og fedme, 17 år	28	23	22	prosent (k)	
	29 Reseptfrie smertest. ukentlig, 2021	17	17	16	prosent (a,k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2021	9,2	16	13	prosent (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og om endringer i tall for 2021 [her](#).

4. Organisering

Politisk organisering

Kommunestyret består av 17 medlemmer. Det er øverste politiske organ og treffer vedtak på vegne av kommunen, så langt annet ikke følger av lov eller delegeringsvedtak.

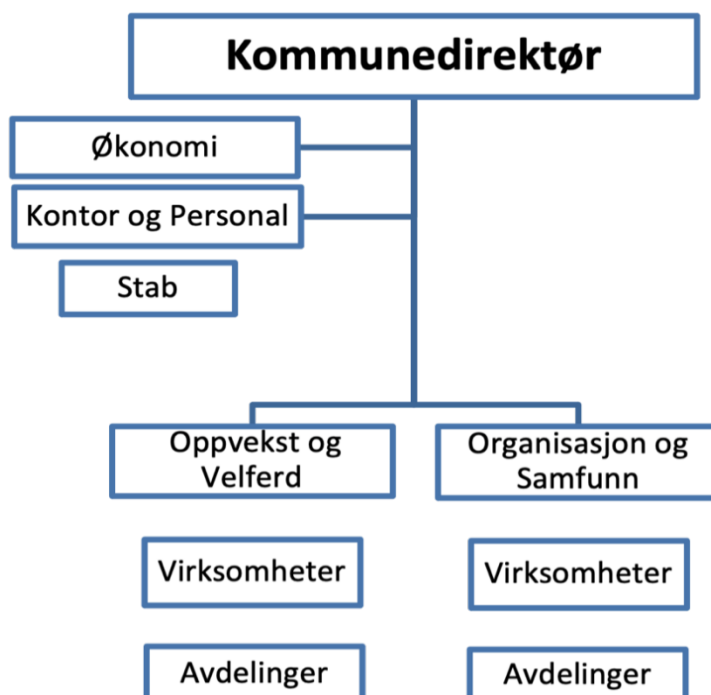
Formannskapet er nest øverste folkevalgte organ. Formannskapet har beslutningsmyndighet i enkelte saker. Disse sakene styres gjennom delegeringsreglementet som vedtas av kommunestyret. Formannskapet i Frosta består av 5 medlemmer.

Det er i tillegg til kontrollutvalg to utvalg i kommunen. Utvalg Folk og Utvalg Utvikling. Ordfører er Frode Revhaug (H) og varaordfører er Kari Ydsti Presthus (AP).

Administrativ organisering

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder, og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak.

5. Arbeidsgiverpolitikk og medarbeidere

Frosta kommune er kommunens største arbeidsgiver og per 1.10.2023 sysselsetter vi 269 ansatte fordelt på 177 årsverk.

En arbeidsgiverpolitikk omfatter handlinger, holdninger og verdier som arbeidsgiver står for og praktiserer overfor medarbeiderne hver dag. Når arbeidsgiverpolitikken er forankret i overordnede planer, kan mål og tiltak konkretiseres i en arbeidsgiverstrategi. Den tydeliggjør innsatsområdene kommunen vil jobbe med for å nå målene om å være en nyskapende og framtidsrettet arbeidsgiver. Kommuneplanens samfunnsdel er på høring og når denne er vedtatt, vil arbeidet med å konkretisere kommunens arbeidsgiverpolitikk ta til. Dette arbeidet vil kreve bred involvering, aktive HMS team og ledere. Målet for 2024 må være at vi fra 1.1.2025 har en arbeidsgiverpolitikk som tar opp i seg de ulike utfordringsbildene som er beskrevet i kommunens Strategidokument for 2023, og som møter disse med tiltak som gjør at Frosta kommune kan fremstå som den foretrukne, og mest attraktive arbeidsgiver å arbeide for.

Frosta kommunes ansatte har mange oppgaver og roller. De ivaretar tjenesteyting til innbyggerne, har myndighetsoppgaver og stabsfunksjoner, sørger for demokratiske arenaer og er med og utvikler lokalsamfunnet. Frosta kommune ønsker å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver, som både evner å rekruttere, utvikle og beholde ansatte i tiden fremover.

Arbeidsgivermonitoren er en statistikk- og faktopublikasjon som publiseres hvert andre år av KS. Monitoren viser status og utvikling innen blant annet rekruttering, kompetanse, arbeidstid og digitalisering i alle landets kommuner. Utfordringsbildet som tegnes her har vist seg ganske stabilt over de siste årene, og samsvarer godt med det vi ser i Frosta kommune.

Strategidokument 2023 peker på særlig to hovedutfordringer for kommunen i tiden fremover:

Evnen til å rekruttere, utvikle og beholde ansatte.

Evnen til utvikling, forbedring, fornying og forenkling. Herunder må det nevnes at gevinstrealisering ved digitalisering oppleves ut til å være en av hovedutfordringene for oss og flere kommuner.

En annen hovedutfordring som kommunen står overfor, er høyt sykefravær. Vi har i 2023 fått et langt høyere sykefravær enn noen gang, og i tredje kvartal 2023 er kommunen oppe i 11 % fravær. Det er ulike årsaker til dette, både kjente og ukjente, og vi vet at dette er komplekst, men det betyr at partene sammen må være mer proaktive for å skape et mer helsefremmende arbeidsmiljø, og i samarbeid med NAV, kommunens bedriftshelsetjeneste se på tiltak som kan bidra til å redusere og forebygge fravær fra arbeidsplassen.

Arbeidet med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene er inne i slutfasen og i løpet av første halvdel av 2024, vil Frosta kommune ha på plass en årsturnus også kalt kalenderplan. Dette står nærmere beskrevet nedenfor.

Helse- miljø og sikkerhet

Skal vi klare å skape helsefremmende arbeidsplasser, beholde og utvikle våre medarbeidere er det vesentlig at vi fortsatt prioriterer et mer systematisk HMS-arbeid for 2024. Opprettelse av HMS team på hver virksomhet følges opp av ledergruppen, og hvordan det arbeides i teamene rapporteres jevnlig til arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Frosta kommune har hatt partssammensatt opplæring i både HMS kurs og innføring av KS 10-faktor medarbeiderundersøkelsen. Undersøkelsen ble gjennomført i desember 2022 og oppfølgingen av resultatene startet i januar og februar 2023. Det gjennomføres partssammensatt samling både den 24.11.2023 og den 6.3.2024 hvor det jobbes videre med å se helhet og sammenheng mellom systematisk HMS arbeid, mestringsorientert ledelse, mestringsstro og mestringsklima i praksis, og heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene. Kommunen har fått innvilget OU midler fra KS til gjennomføring.

Rutiner for vernerunder og oppfølging av sykemeldte er vedtatt i AMU i 2023, og HR/personal vil følge opp dette arbeidet med lederne gjennom 2024. Det gjenstår fortsatt en del på dokumentasjon på oppfølgingsarbeidet av ansatte som er sykemeldte. Dialogen mellom arbeidsgiver, NAV og lege må styrkes gjennom aktiv bruk av dialogmøter, slik at vi sikrer at vi som arbeidsgiver oppfylder kravet til tilrettelegging, medvirkning og utvikling. Vi trenger alle hoder og hender i arbeid i tiden fremover, og hver enkelt ansatt som kan jobbe helt eller delvis bidrar til måloppnåelsen om å levere gode tjenester i Frosta kommune.

I HMS plan for 2021- 2023 er det satt mål om et samlet nærvær i kommunen på 95 %. Dessverre er vi langt unna å nå dette målet. Sykefraværet tredje kvartal 2023 er på drøyt 11 %, dette er inklusive egenmeldt fravær. Det er høyest fravær innen velferdstjenestene, helse og familie. Det er besluttet i kommunens Nærværutvalg at vi skal gjennomføre IA - skolen i 2024. Dette er et tiltak i regi av NAV arbeidslivssenter. Tiltaket retter seg spesielt mot HMS teamene i den enkelte virksomhet for å få teamene til å fungere optimalt, og hvordan lederne skal bli enda bedre på å forebygge, tilrettelegge og følge opp sykemeldte. Erfaring viser at viktige suksessfaktorer for å redusere sykefravær er:

Forankring av HMS og IA i hele organisasjonen.

HMS og IA er en integrert del i arbeidsgiverpolitikken og virksomhetsstyringen.

AMU, tillitsvalgte og verneombud er tett på det som skjer.

Oppmerksomhet og informasjon om HMS og IA gjennom etablerte strukturer, HTV møter, HMS team, personalmøter, ledermøter og AMU.

Felles opplæring av alle ledere, blant annet gjennom IA-skolen.

Bedriftshelsetjeneste

Frosta kommune har en profesjonell og faglig kompetent bedriftshelsetjeneste og samarbeidet er særdeles godt, både overordnet og med virksomhetene. Bedriftshelsetjenesten ble raskt koplet på ifm overgrepssaken som ble avdekket i 2022, noe vi ser har vært veldig viktig og nyttig for å få lederstøtte og for å få igangsatt helsefremmende tiltak for våre ansatte.

Det er heller ikke for 2024 foreslått en økning av rammen for bruk av bedriftshelsetjenester. Kommunen har søkt og fått bevilget midler fra Statsforvalteren i Trøndelag som vil gå til å dekke kostnader som direkte eller indirekte kan koples til tiltak knyttet til overgrepssaken. Vi vil også ha et nært samarbeid med NAV, NAV arbeidslivssenter og KLPs HMS-team for å overvåke og vurdere andre tiltak for å fremme nærvær, forebygge sykefravær og frafall. Dette er kostnadsfrie tjenester for kommunen.

Kvalitetssystem og internkontroll

Frosta kommune har de siste tre årene gjennomført opplæring i alle modulene knyttet til vårt kvalitetssystem Compilo. Våre ledere har fått opplæring i følgende:

Avviksmodul

Årshjul

ROS modul

Dokumentbiblioteket for innlegging av rutiner, prosedyrer og overordnede styringsdokumenter.

Dette skal medvirke til å sikre en betryggende internkontroll og et mer systematisk HMS arbeid. Gjennom økt bruk av kommunes kvalitetssystem og mer spesifikt mot dokumentbiblioteket, vil vi oppnå en bedre avviks- og forbedringskultur i løpet av 2024.

Det er gjennomført tilsyn fra Arbeidstilsynet på institusjon i august 2023, knyttet til systematisk HMS arbeid med søkelys på forebygging av muskel- og skjelettplager og psykiske plager på grunn av forhold i jobben. Oppfølging og pålegg etter tilsynet viser at det er all mulig grunn til å fortsette arbeidet knyttet til et mer systematisk HMS arbeid på virksomhetene. Læringspunktene fra tilsynet viser at vi i langt større grad må foreta risikokartlegginger, utarbeide handlingsplaner og iverksette tiltak for å redusere risiko for vold, trusler og uheldige belastninger for våre ansatte under utøvelse av tjenestene.

Det meldes generelt om flere HMS avvik på vold og trusler mot ansatte. Noen av avvikene er til dels alvorlige og blir fulgt opp av lederne i virksomhetene. I Frosta kommune er dette spesielt utbredt ved Frosta skole. Forskning fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) viser at 1 av 4 ansatte i grunnskolen har opplevd vold- og trusselsepisoder. Arbeidstilsynet har utviklet et tilbud som retter seg spesielt mot vold og trusler i skolen og det må vurderes om Frosta skole kan delta på dette. Uavhengig av dette har Arbeidstilsynet varslet om langt flere tilsyn i tiden fremover, hvor de retter oppmerksomheten mot hvordan virksomhetene forebygger at ansatte utvikler muskel- og skjelettplager og psykiske plager på grunn av forhold på jobb. Dette kan skyldes vold og trusler, eller andre organisatoriske forhold som lav lederstøtte, rollekonflikter, manglende medvirkning eller stor arbeidsmengde. Bedriftshelsetjenesten skal etter arbeidsmiljøloven med forskrift delta i dette arbeidet.

Gjennom HSM kurset som ble gjennomført i 2022, og tilsyn er det avdekket at det er behov for å revidere overordnet retningslinjer for varsling og rutiner for varsling på den enkelte virksomhet. Det må sikres gode rutiner for intern varsling og oppfølging av varsler, i tråd med arbeidsmiljøloven § 2 A. I dette arbeidet vil kommunen jobbe sammen med Værnesregionen om utarbeidelse av felles retningslinjer og utveksling av kompetanse på tvers. Statens helsetilsyn gjennomførte tilsyn med kommunen etter overgrepssaken og gjennom dette tilsynet ser vi viktigheten av at det igangsettes et arbeid rettet mot både rutiner og systemer for å ivareta ekstern varsling etter gjeldende faglover og forskrifter. Dette må gjøres for å sikre pasient- og brukersikkerhet.

Arbeidet med internkontrollen må forbedres i 2024 og dette krever både tid og innsats fra alle våre ledere og medvirkning fra ansatte. Det søkes om ekstern finansiering til arbeidet, der hvor det er mulig.

Heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene

Frosta kommune har deltatt i KS heltidskulturprosjekt i 2021 - 2023. Gjennom deltakelse i prosjektet og utredningen «Fremtidens omsorgstjenester», har kommunen fått et godt fundament og grunnlag for å jobbe videre med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene. Det er søkt og innvilget innovasjonsmidler fra Statsforvalteren i Trøndelag, samt

gjennom OU – midler fra KS til prosessledelse, og det har i hele 2023 vært jobbet godt med følgende:

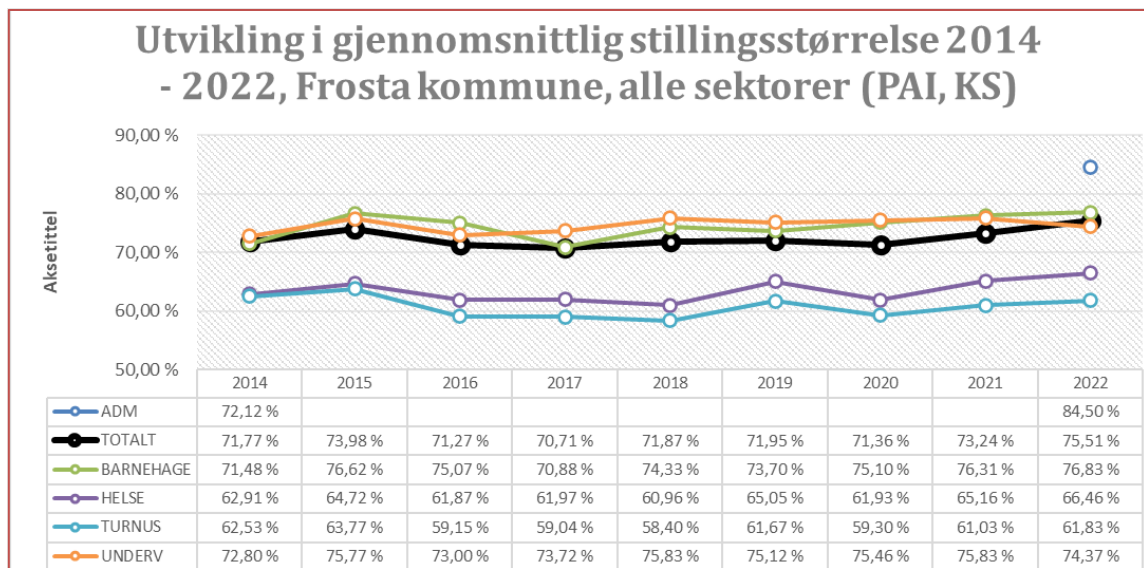
- Tjenestestyrte bemanningsplanlegging – hva er behovet
- Kompetansebase – mer fleksibel bruk av kompetanse på tvers.
- Kartlegging av oppgaver og bruk av velferdsteknologi.

Ledere, tillitsvalgte, ansatte og personalavdelingen har vært involvert og bruker mye ressurser på dette viktige arbeidet for å sikre fremtidens omsorgstjenester. Målet er både kvalitet og kontinuitet for brukerne, samt en bedre arbeidshverdag for ansatte selv. Arbeidet har vært fundert på erkjennelsen av at det ikke lenger er bærekraftig å fortsette som før, og at flere vakter må dekkes av faste ansatte, spesielt gjelder dette dekning av kompetanse på helg. Dette betyr at ansatte må jobber flere helgetimer – altså får de en økt helgefaktor.

Gjennom prosjektet og arbeidet med kartlegginger har vi fått en god oversikt som viser status i Frosta kommune.

Frosta kommune har ifølge KS PAI statistikk en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 75,5 % i 2022 totalt i hele kommunen. Dette er en økning på 3,74 %-poeng siden 2014. Dette er litt svakere utviklingen enn snittet for alle kommuner i Norge (4,61 %-poeng økning).

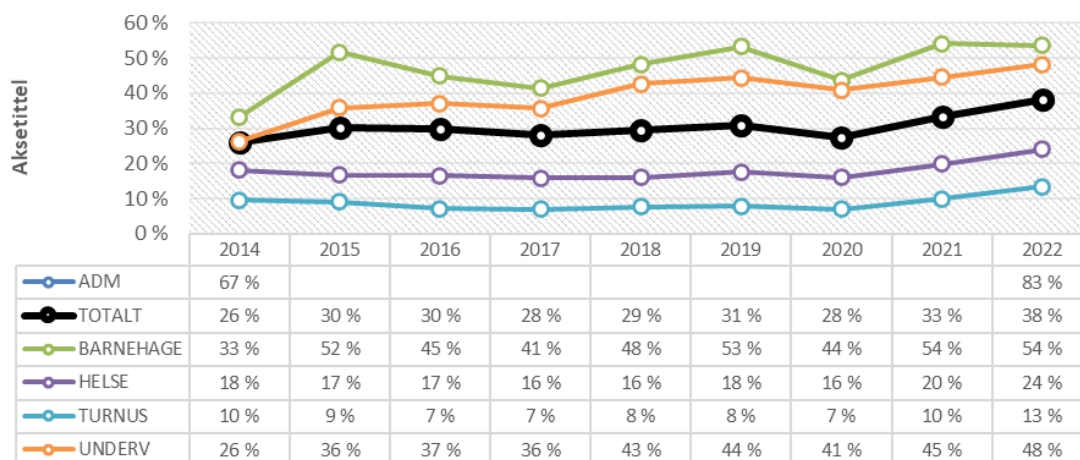
Grafen under viser hvordan gjennomsnittlig stillingsstørrelse er fordelt på de ulike sektorene i kommunen i perioden 2014 - 2022. Den viser at i 2022 er det administrasjon og Barnehage sektoren som trekker opp snittet i kommunen. Undervisning ligger omtrent på snittet til kommunen. Mens helse (66,46%) og turnus (61,83 %) trekker ned snittet. Det har ikke vært en utvikling i turnus ifølge PAI statistikken i perioden.

Grafen under viser utviklingen i andelen heltid i de ulike sektorene hentet fra PAI statistikken. Andelen heltid totalt i kommunen var i 2022 på 38 %. Det har vært en 12 %-poeng økning siden 2014, dette er en sterkere utvikling enn snittet for alle kommuner. Grafen viser spredningen i andel heltid i de ulike sektorene.

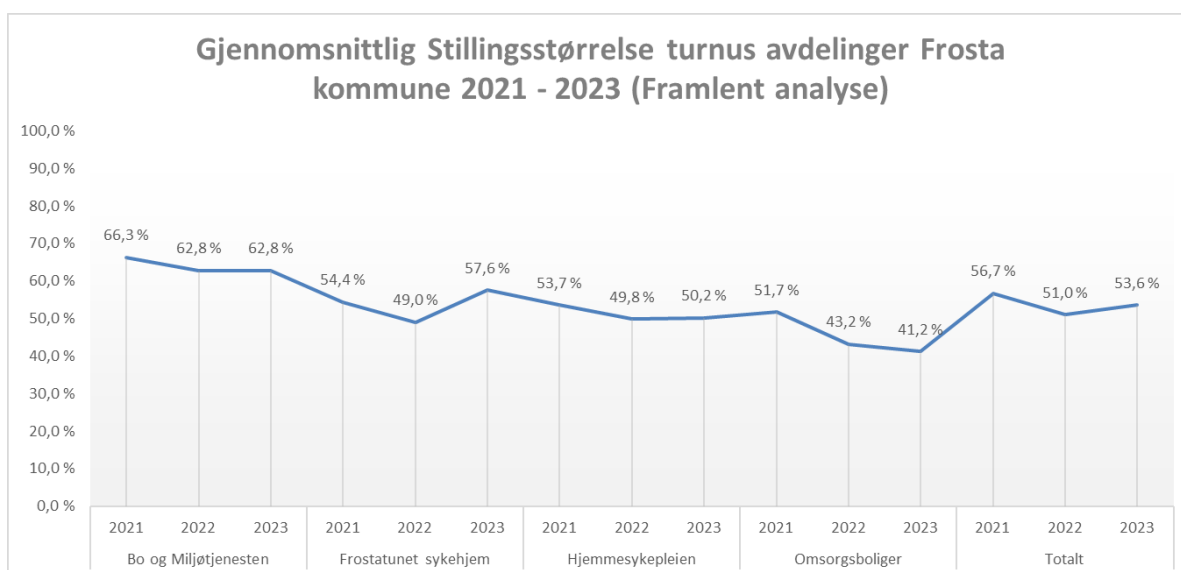
Utvikling i andel heltid 2014 - 2022, Frosta kommune, alle sektorer (PAI, KS)

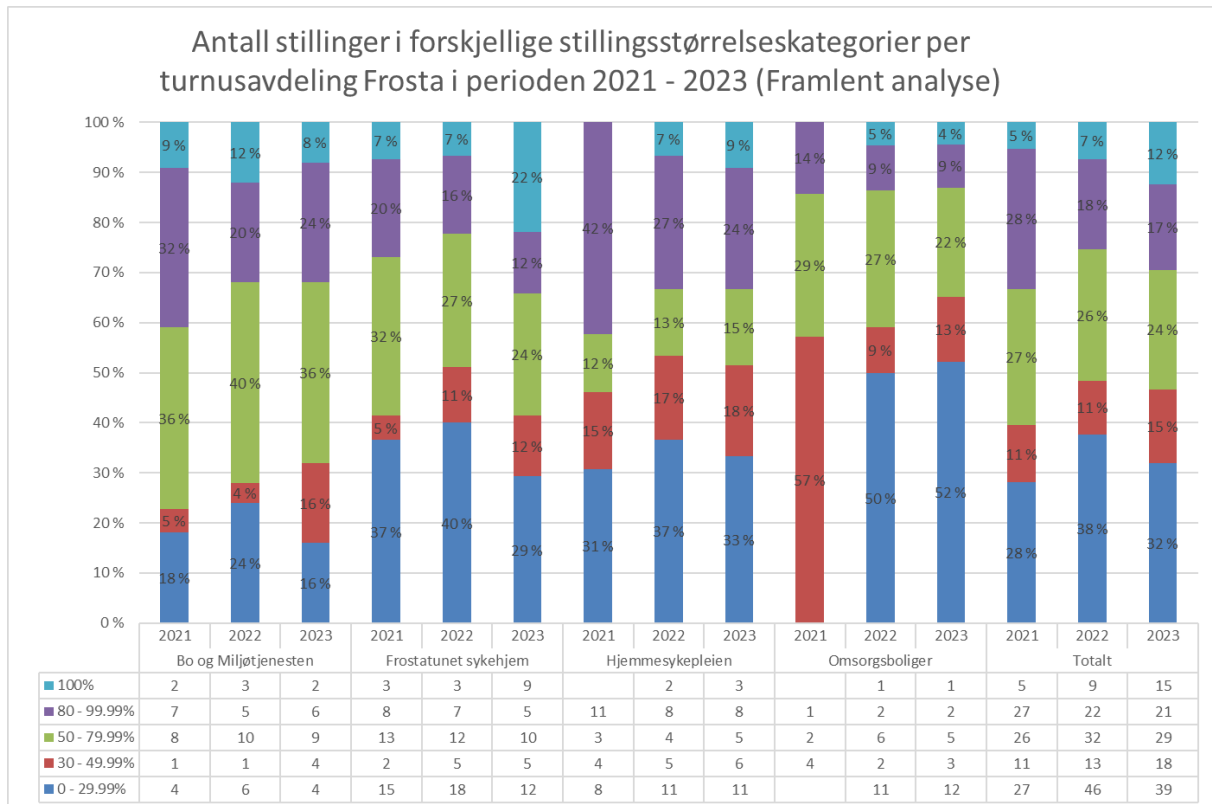
De døgkontinuerlige tjenestene kommer også her dårligst ut med kun en heltidsandel på 13 % i 2022. Kun 3 %-poeng økning i perioden. Frosta har betydelig svakere utvikling i andel heltid i perioden enn resten av landet som hadde 11 %-poeng i perioden.

Det er viktig å være klar over at PAI statistikken kun bygger på besatte stillinger pr. 1.12 hvert år. Det betyr at ubesatte stillinger ikke teller med i denne målingen. Dette er uproblematisk dersom majoriteten av stillingene i sektoren er like store. I sektorer derimot med stort omfang av deltid og hvor det er vanskelig å rekruttere og beholde i lavere stillinger, kan denne underrapporteringen av stillinger gjøre at både andel heltid og gjennomsnittlige stillingsstørrelsen er betydelig lavere enn det en finner i nasjonal PAI statistikk. Dette krever at en henter ut lokale tall for å kunne avdekke hvor stor blindsonene reelt sett er. Framlent har bistått Frosta i velferd med å hente ut bemanningsdata fra lokale systemer som inkluderer også ubesatte stillinger i perioden 2021 - 2023.

Grafen under viser utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i tjenesteområdene med turnus i perioden 2021 – 2023.

Merk at gjennomsnittlig stillingsstørrelse i den planlagte turnusen er lavere enn det som måles i PAI for 2021 og 2022 i samtlige turnusavdelinger. Bo og miljø er høyest med 66 % (2021) og 63 % (2022). Mens omsorgsboliger er lavest med 52 % (2021) og 43 % (2022). Gjennomsnittlig stillingsstørrelse har faktisk gått ned med 3,1 %-poeng i perioden. Grafen under viser utviklingen i stillingsstørrelser i døgkontinuerlige tjenester i Frosta kommune i perioden 2021 – 2023.

Merk at andel heltid i døgkontinuerlige tjenester er lavere enn det som måles i PAI for 2021 og 2022 i samtlige turnusavdelinger. Bo og miljø er høyest med 9 % (2021) og 12 % (2022). Mens omsorgsboliger er lavest med 0 % (2021) og 5 % (2022).

Andel kontinuitetsbærere (andelen stillinger mer enn 80 % - lyseblå + lilla kategori) har faktisk gått ned med 4 %-poeng i perioden 2021 – 2023. Dersom en skal følge utviklingen i andel heltid og gjennomsnittlig stillingsstørrelse i sektorer med stort omfang av deltid - må en alltid gjøre dypdykk i lokale uttrekk som viser faktisk bemanningssituasjon.

Frosta er i gang med å utarbeide seg rutiner for hvordan de skal følge utviklingen lokalt og på den måten kunne avdekke om utviklingen i den nasjonale statistikken (PAI) er representativ for det som faktisk skjer i tjenesten. Dette er avgjørende dersom en skal sikre en bærekraftig bemanningssituasjon, helsefremmende arbeidsvilkår og opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud fremover når andelen sysselsatte i kommunen går ned.

I tråd med hovedtariffavtalen kap. 1 §2.3.2 er kommunen i gang med å utarbeide retningslinjer for heltidskultur som skal gjelde for hele kommunen og i første omgang for de døgkontinuerlige tjenestene i velferdssektoren. Partene er enige om et mål om gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 85 % innen utgangen av 2030.

Lønnspolitikk

De overordnede føringer for lønnspolitikken i kommunen er nedfelt i sentrale avtaler og lovverk. Kommunen har sammen med partene, nedfelt lønnspolitiske retningslinjer gjeldende ut 2024. Retningslinjene er et arbeidsverktøy for arbeidsgiver til å bruke lønn som et personalpolitisk virkemiddel for å motivere til kompetanseutvikling, mer heltid, beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere og ikke minst fremme likestilling. Dette skal bidra til å sikre kvalitet i tjenestene. Arbeidet med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene, har vist at vi må revidere retningslinjene for å motivere for økt helgefaktor og for å få flere ansatte til å være fleksibel med uttak av hovedferie. Vi ser også at kommunen mangler lønnsmodell for ledere i kapittel 3, samt fremforhandlede godtgjøringer for roller/verv. Dette er noe som er ønsket tatt inn i retningslinjene av både arbeidsgiver og organisasjonene.

Medarbeider- og lederutvikling

For å utvikle og beholde kompetente ansatte er det utarbeidet kompetanseplaner for nær alle virksomheter og etater. Kompetanseplanene må revideres årlig i tråd med arbeidsgivers behov for fremtidig kompetanse. Planene må gjøres kjent for alle ansatte, slik at vi sikrer ansattes behov for faglig og personlig utvikling, jf AML § 4-2.

Høsten 2021 startet vi lederutviklingsprogrammet «Ledelse i 100, på 1-2-3», hvor opplæringsplan for perioden 2012-2023 ble utarbeidet og forankret i utvidet ledergruppe. Administrativt delegeringsreglement kom på plass våren 2023, og ble gjennomgått på samling med utvidet ledergruppe i slutten av april. Dette er med og legger et godt grunnlag for å nå målet om bedre ledelse og koordinering.

Vi har kommet til et punkt hvor vi mener at det er rett å igangsette et mer formelt lederutviklingsprogram med ekstern bistand. Det søkes om OU midler for å gjennomføre lederutvikling i 2024.

Digitalisering og bruk av sosiale medier

Frosta kommune må i større grad enn tidligere ta i bruk digitale løsninger innenfor velfersteknologi, samt utnytte løsningene og modulene som ligger i våre mange fagsystem. Spesielt må vi fortsette å utfordre på integrasjoner mellom fagsystem og gjenbruk av data.

Ifølge Statistisk sentralbyrå bruker 9 av 10 nordmenn sosiale medier. I 2024 må vi jobbe mer systematisk med bruk av sosiale medier for å vise fram alle de gode kvalitetene på Frosta og i frostasamfunnet. Vi trenger kompetent arbeidskraft i form av flere hoder og hender i fremtiden, og der står vi i konkurranse med både andre kommuner, og andre bedrifter. Vi må synliggjøre partsamarbeidet, det inkluderende og gode arbeidsmiljøet for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

6. Kommunens rammebetingelser

Nedenfor følger en oversikt over kommunens rammebetingelser for økonomiplanperioden, samt en del forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet.

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, kompensasjonsordninger og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Dette er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

Forslag til statsbudsjett for 2024 ble lagt frem 06.10.2023. Dette ga føringer for inntekter og oppgaver for kommunene til neste år. For Frosta kommune innebærer forslaget en nominell vekst på 5 %, sett i forhold til inntektsanslaget for 2023. I statsbudsjettet legges det til grunn en forventet lønns- og prisvekst på 4,3 %, noe som gir en positiv realvekst på 0,7 % sett i forhold til anslaget for 2023. Gjennomsnittet for kommunene i Trøndelag er en nominell vekst på 4,8 %, slik at Frosta kommune får en vekst som er 0,2 % høyere enn gjennomsnittet. Frosta kommune har hatt negativ realvekst i de såkalte frie inntektene over flere år slik at statsbudsjettet for 2024 sånn sett representerer et positivt brudd med en langvarig negativ trend. Kraftig lønns- og prisvekst både i 2022 og 2023 kombinert med økt behov for tjenesteleveranser, spiser imidlertid opp de økte inntektene og vel så det. Dette betyr at det fortsatt vil være utfordrende å møte behovet for tjenesteleveransene som i tillegg er økende, spesielt innenfor velferdssektoren.

Tabellen nedenfor viser utviklingen for Frosta i perioden 2018 – 2024 med negativ realvekst i de frie inntektene i alle år bortsett fra for 2021 og 2024, og med 2022 som det «verste» året med 2 % i negativ realvekst. Dette har gitt og gir, løpende tilpasningsbehov i forhold til kommunens utgifter.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nominell vekst	1,3 %	1,5 %	2,4 %	3,0 %	0,5 %	2,8 %	5,0 %
Deflator	2,6 %	2,8 %	3,1 %	2,7 %	2,5 %	3,7 %	4,3 %
Realvekst	-1,3 %	-1,3 %	-0,7 %	0,3 %	-2,0 %	-0,9 %	0,7 %

Frosta kommune benytter siste tilgjengelig KS-modell for budsjettering av frie inntekter. Denne modellen legger til grunn siste tilgjengelig befolkningstall ved beregning av forventet skatteinntekter og inntektsutjevning. Videre ligger skattesnitt for siste tre år som grunnlag i modellen.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i frie inntekter for kommunen fra 2021 og fram til prognose for 2023 og 2024. For sammenligningens skyld er økt rammetilskudd knyttet til koronapandemien tatt ut:

1000 kr	2021	2022	2023	2024
Sum rammetilsk uten inntektsutjevning	92 437	89 982	101 528	107 726
Netto inntektsutjevning	18 703	20 518	20 121	21 379
Sum rammetilskudd	111 140	110 500	121 649	129 105
Rammetilskudd - endring i %	-2,0	-0,6	10,1	6,1
Skatt på formue og inntekt	70 464	79 045	74 158	78 917
Skatteinntekter - endring i %	16,8	12,2	-6,2	6,4
Sum skatt og rammetilskudd	181 604	189 545	195 800	208 000

I økonomiplanen er følgende tall lagt til grunn for utvikling i skatt og rammeoverføringer:

1000 kr	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	78 607	80 039	80 040	80 042
Utgiftsutjevningen	21 488	21 411	21 411	21 411
Overgangsordning - INGAR	-192	-105	-92	-79
Saker særskilt ford (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevemsi	2 303	2 631	2 631	2 631
Småkommunetillegg	5 221	5 221	5 221	5 221
Ordinært skjønn	300	300	300	300
Sum rammetilsk uten inntektsutjevning	107 726	109 497	109 510	109 526
Netto inntektsutjevning	21 379	21 379	21 379	21 379
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren	129 105	130 876	130 889	130 905
Rammetilskudd - endring i %	6,1	1,4	0,0	0,0
Skatt på formue og inntekt	78 917	78 917	78 917	78 917
Skatteinntekter - endring i %	6,4	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd	208 000	209 800	209 800	209 800

Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter

I budsjettet for 2024 er det budsjettert med rentekompensasjon på kr 0,9 mill. I økonomiplanen er det justert for endring av rente og nedskrivning av grunnlaget for kompensasjonen.

Investeringskompensasjon – Skole

Type	Grunnlag	Rente	Terminer	Beløp
Investeringskomp.	832 879	3,351		27 910
Investeringskomp.	429 765	3,351		14 401
Skoleprosjektet	4 054 938	3,351		135 881
Sum				178 192

Investeringskompensasjon - Omsorg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	2 441 831	3,351	81 826
Investeringskomp.	1 582 000	3,351	53 013
Avdr. 1	348 833		348 833
Avdr. 2	226 000		226 000
Sum			709 672

Rentekompensasjon – Kirkebygg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	352 792	3,351	11 822
Sum			11 822

Det er ikke budsjettert med endringer som følge av nye tiltak. Dette vil evt. komme som en del av investeringsbeslutningen.

Eiendomsskatt

Frosta kommune innførte eiendomsskatt for fast eiendom i 2014, med unntak av verker/bruk og næringseiendom. Formuesgrunnlag fra skatteetaten er benyttet der hvor det er mulig. Eiendomsskattesatsen ble økt fra 2 til 3 promille i 2020 hovedsakelig for å motvirke nedgang i inntektene, som følge av føringer fra sentrale myndigheter om en 30 % reduksjon i eiendomsskattegrunnlagene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2024 og ØP 2024 - 2027 innebærer ingen endring i skattesatsen. Opprinnelig budsjett for 2023 var på kr 6,6 mill., mens inntektene ser ut til å havne på ca. kr 6,8 mill. Inkludert effekt av vedtatt kontorjustering på 10 % av formuesgrunnlaget for fritidsboliger med virkning fra 01.01.2024, er samlet eiendomsskatt satt til kr 7,3 mill. årlig i planperioden. Dette tar også høyde for prisvekst for formuesverdiene, samt nye bygg.

Finansutgifter og – inntekter

Nedenfor følger forutsetninger for finansområdet som er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett.

Avdrags- og renteutgifter

Konsekvensjustert budsjett er utarbeidet med bakgrunn i følgende rentesatser for økonomiplanperioden:

- 2024 – 5,50 % rente
- 2025 – 4,95 % rente
- 2026 – 4,35 % rente
- 2027 – 4,28 % rente

Estimat for rentene er beregnet med utgangspunkt i anslag fra Norges Bank hentet fra rentemøte i september 2023 inkludert prognoser for NIBOR, samt estimer for marginpåslag. Styringsrenten ble satt opp med 0,25 % til 4,25 % i Norges Banks rentemøte i september 2023. Prognosen for styringsrenten innebærer at renten skal økes en gang til i desember 2023 opp til 4,5 %, men det er åpning for at denne økningen ikke kommer. Deretter forventes renten å bli liggende på dagens nivå i 2024 og med en gradvis nedgang fra ca. 2025 slik vi har lagt til grunn i våre renteforutsetninger for planperioden. Uansett vil det imidlertid alltid ligge en usikkerhet knyttet til renteforutsetningene og usikkerheten blir større jo lenger ut i økonomiplanperioden vi kommer.

Ved nye investeringstiltak er langsiktig rente på 4 %/4,5 % benyttet ved budsjetteringen, med låneopptak i slutten av året ut fra en bedret likviditetsmessig situasjon.

Det budsjetteres med følgende renteutgifter vedrørende investeringslån i planperioden (tall i tusen):

Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	9 237	9 561	10 843	14 205

Kommunedirektørens foreslåtte investeringsplan legger opp til at netto lånegjeld økes med ca. kr 92 mill. i hele økonomiplanperioden. Den kraftige økningen skyldes hovedsakelig investeringen i nytt kommune- og helsehus til anslått samlet kostnad på kr 161 mill. ekskl. mva. Det vises for øvrig til nøkkeltall i kapittel 13 og driftsoversikt i eget vedlegg.

Renteinntekter, ledig likviditet og betingelser

Grunnet den kraftige økningen i rentenivået, er renteinntektene justert opp vesentlig sammenlignet med budsjettet for 2023. Som følge av gode økonomiske resultater de 3 siste regnskapsårene, har også likviditetssituasjonen blitt forbedret og likviditetsreserven har økt. Vi kan likevel få perioder med anstrengt likviditet blant annet som følge av de stadig økende premieavvikene knyttet til pensjonsordningene, slik at kommunen kan få behov for driftskreditt. Det er i budsjett for 2024 foreslått en kredittramme på kr 10,0 mill. til dette formålet. Etablering av rammen vil først skje når behovet oppstår.

Øremerkede tilskudd

Hjemmebaserte tjenester

Refusjon for ressurskrevende brukere budsjetteres på dagens nivå.

Lønns- og prisvekst

Forslag til statsbudsjettet som ble lagt frem i oktober legger opp til en prisvekst for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2023 – 2024 på 4,3 prosent. Lønnsvekst teller 60 % i deflator, mens prisvekst teller 40 %. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren. Som nevnt foran har imidlertid Frosta kommune over flere år ikke fått kompensert for lønns- og prisvekst fullt ut i de årlige statsbudsjettene.

Lønnsvekst	4,9 %
Prisvekst	3,4 %

Følgende utgifter dekkes ikke av deflatoren:

Økning i pensjonskostnader utover lønnsvekst
Demografikostnader
Rentekostnader

For Frosta kommune er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,9 % i budsjettet for 2024. Videre er det kun justert prisvekst på kjente avtaler og kontrakter. Forbruksutgifter er i stor grad videreført på samme nominelle nivå, med noen unntak. Dette innebærer i realiteten en reduksjon for tjenestoområdene.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjett for 2024 er aktuarberegninger fra KLP og SPK lagt til grunn for kostnadsberegningen. Denne tar utgangspunkt i følgende satser for pensjonskostnad:

KLP Fellesordningen – 16,29 %
KLP Sykepleierordningen – 17,07 %
Statens pensjonskasse (lærere) – 10,39 %

Kostnadssatsene ovenfor inkluderer både arbeidsgivers og arbeidstakers andel. Estimert for pensjonskostnader 2024 innebærer økte forventede kostnader på ca. kr 2,2 mill. sammenlignet med budsjettet for 2023. Dette skyldes både økning i pensjonssatsene og høy lønnsvekst i 2022 og 2023 og forventet fortsatt høy lønnsvekst i 2024.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiftssatsen holdes uendret i 2024. Budsjettert arbeidsgiveravgift økes med kr 3,2 mill. sammenlignet med budsjett 2023, til totalt kr 21 mill. for budsjettåret hovedsakelig som følge av høy lønnsvekst både i 2022 og 2023 og forventet fortsatt høy lønnsvekst i 2024.

Statlige nyordninger, føringer og lignende

Barnehage

I forslag til statsbudsjett 2024 som omhandler barnehage foreslår regjeringen at maksimalprisen for en barnehageplass settes til kr 3.000,- per måned fra 01.01.24 til 01.08.24. Fra 01.08.24 reduseres maksimalprisen til kr 1.500,-. Dette kompenseres kommunene gjennom økt rammetilskudd. Frosta er blant de distriktskommuner som får billigere barnehageplass, sammenlignet med andre kommuner. Det er 189 kommuner i Norge dette gjelder, blant annet Flatanger, Grong, Lierne, Meråker, Overhalla, Selbu, Snåsa og Tydal.

Inntektsgrensen for fritak fra foreldrebetaling i barnehage inntil 20 timer gratis kjernetid for barn i alder 2-5 år settes til kr 642 700,- per år fra 01.08.24.

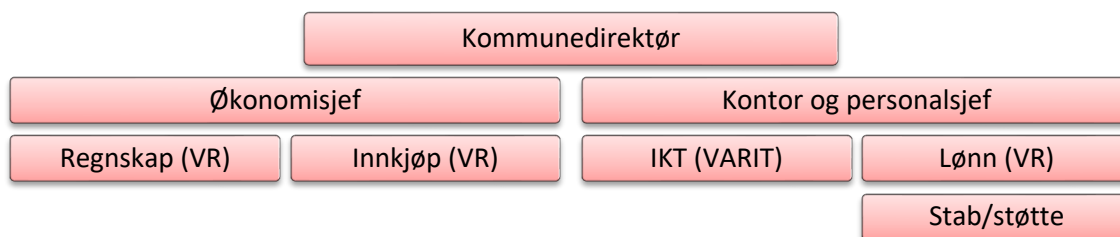
Fra 01.08.23 ble det innført gratis barnehageplass fra det 3. barnet i familien som går i barnehage. Ordningen videreføres og kompenseres gjennom økt rammetilskudd.

SFO

Fra høsten 2023 ble ordningen med 12 timer gratis SFO for 1. trinn, utvidet til også å gjelde 2. trinn. Ordningen videreføres i 2024 og kompenseres via økt rammetilskudd.

7. Ledelse og stab

Økonomisjef

Økonomisjefen har ansvaret for budsjett, regnskap, rapportering og oppfølging av regnskap samt innkjøp, som er organisert som interkommunale samarbeid i Værnesregionen.

VR Lønn og regnskap

Det er 6 kommuner med i samarbeidet i 2023/2024 (Meråker, Malvik, Frosta, Selbu, Tydal, Stjørdal). Samarbeidet ivaretar funksjoner for alle kommuner på fakturamottak(inngående) og fordeling til kommunene, lønn, regnskap, fakturering og innfordring. Et av hovedfokusområdene for 2024 er effektivisering gjennom økt digitalisering hvor innføring av nytt ERP-system i 2023 vil stå sentralt. Her gjenstår fortsatt mye arbeid både på oppsett og innføring av styringssystem, samt nytt HR og rekrutteringsverktøy, slik at det vil være utfordrende å hente ut gevinster allerede i 2024.

VR Innkjøp

Innkjøp driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Konkurransegjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Innkjøp har over tid opplevd en økt arbeidsmengde grunnet strategi og økt fokus på anskaffelser hos deltagerkommunene. Videreutvikling, analyse og profesjonalisering er sentrale områder fremover. Det gode arbeidet og samarbeidet i VR fortsetter i 2024.

Kontor- og Personalsjef

Kontor- og Personalsjefen i Frosta kommune har både økonomi- og personalansvar for staben, samt ansvar for en del felleskostnader. I tillegg tilligger det stillingen ansvaret for oppfølging av lønn, som er organisert som et interkommunale samarbeid i Værnesregionen. Overordnet strategisk arbeid knyttet til utforming og forvaltning av arbeidsgiverpolitikken ligger også her. Stillingen har fagansvar for HR/personal, HMS og partssamarbeid, og er kommunes personvernkontakt. Stillingen samarbeider tett med kommunedirektøren. Kontor- og personalsjef leder krisestaben, og sitter i kommunens kriseledelse som loggfører. I tråd med administrativt delegeringsreglement ble koordineringsansvaret mot lønnsavdelingen i 2023 lagt til stillingen.

Staben består av 6 årsverk fra 1.1.2023. Staben består av merkantile medarbeidere og rådgivere som har en stabs- og støttefunksjon for folkevalgte, kommunedirektøren, utvidet ledergruppe og alle ansatte. Stabens primæroppgave er å legge til rette for gode prosesser, gi råd og veiledning, sikre kommunens inntekter og flere andre oppgaver. I tillegg til interne tjenester har stabsavdelingen ansvaret for kommunens sentralbord, servicetorg, nettside og politisk sekretariat.

Staben vil fortsette arbeide for mer effektiv ressursutnyttelse gjennom å ta i bruk ulike fagsystem og tilrettelegge for en god personalforvaltning, utvikling av digitale tjenester, samt se på hvordan man kan imøtekomme innbyggernes ønske om en mer døgnåpen forvaltning. Det blir stadig tatt i bruk ny programvare og verktøy som skal gjøre arbeidet mest mulig digitalt. Utfordringen ligger i at de krever ny kompetanse, samt ressurser for å kunne ta dette i bruk, holde opp manuelle registre, da det fortsatt er slik at en del av våre datasystemer mangler integrasjoner.

Under stabsavdelingen ligger også en del felleskostnader, som blant annet:

- Frikjøp av hovedtillitsvalgte
- Kontingent KS
- Bedriftshelsetjeneste
- Lovbestemte forsikringer
- VARIT samarbeid VR, lisenser og digitaliseringskostnader
- Verneombud
- Velferdsmidler og oppmerksomhet til ansatte
- Kommunens arkiv
- Kvalitetssystem -internkontroll
- Lærlinger – fra 2024 tas dette inn igjen under stabens budsjett.

Når det gjelder effektivisering og nye tiltak, vil disse gjelde for alle ansvarene som ligger under stabsavdelingen.

I Frosta kommune jobber vi kontinuerlig for digitalisering, slik at innbyggerne kan bli mer selvhjulpne, og tjenestene våre kan bli mer tilgjengelig.

Gjennom samarbeid med Værnesregionen vil kommunen i løpet av 2023 og 2024, få på plass nytt ERP system – Visma plus. Dette betyr at vi flytter hele Enterprise - både lønn og HR systemet, økonomi/regnskap og innkjøpssystemet ut i skyløsning. Visma plus vil medføre nye arbeidsprosesser og oppgaveflyter for både lønn, regnskap og personal.

Kommunene vil få en kostnad med innføringen som er knyttet til prosjektledelse. Det knyttes forventninger til gevinstrealisering og effektivisering når systemene og alle moduler, er oppe og går, samt tatt i bruk. Det gjenstår fortsatt mye arbeid før dette er på plass, så kommunen må regne med å bruke mer ressurser i året som kommer for å både se helheten, og ikke minst høste gevinster av innføringen.

Kommunen er en stor arbeidsgiver og hvert år står vi overfor krevende personalsaker hvor kommunen er avhengig av juridisk bistand for å håndtere disse på en god måte. Kommunen har ikke ansatt egen advokat, og vi må sikre oss tilgang til nødvendig juridisk bistand gjennom budsjett.

Det ble i 2021 inngått en avtale om import av skattesedler fra Komtek til Documaster, på grunn av manglende integrering mellom fagsystem og vårt arkiv. Dette har ikke blitt gjennomført, så det må gjøres et arbeid på dette i 2024. Da må det sørges for import av skattesedler for årene 2019 til og med 2023. Det legges inn en årlig kostnad på dette frem til integrasjoner er på plass. Totalt en kostnad på kr. 50.000 for 2024.

Kommunens arkiv skal avleveres til Interkommunalt arkiv i Trøndelag. I 2024 er det avsatt kr. 350.000 til dette arbeidet.

Re-taksering av eiendomsskatt: Med bakgrunn i kommunestyrevedtak 76/2022 den 13.12.2022 skal det gjennomføres en ny allmenn taksering i 2024. Rammer og retningslinjer for taksering – eskatt må revideres i første del av 2024 og takseringen gjennomføres så snart som praktisk mulig. Utgiftene knyttet til dette har vi ennå ikke full oversikt over slik at dette må det kommes tilbake til. Utgiftene forutsettes dekket gjennom økt skatteinngang som følge av retakseringen, i økonomiplanperioden.

Det er behov for et videokonferanseutstyr i kommunestyresalen, både for samhandling med eksterne og gjennomføring av videomøter, og det avsettes kr. 100.000 på investeringsbudsjettet til dette.

VARIT

Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester framstår i dag som et av de viktigste virkemidlene for modernisering, omstilling og effektivisering i offentlig sektor. VarIT har medarbeidere med høy kompetanse og skal ivareta drift og sikkerhet for kommunenes IT-systemer. I 2024 legges det ytterligere vekt på tiltak for å møte dagens og fremtidens krav til effektivitet med tanke på demografiske utfordringer innen helseområde. VarIT er, og skal være pådrivere for innovasjon og utstrakt samhandling. Det vises ellers til budsjettforslag fra VarIT 2024, hvor det legges opp til en budsjettøkning for Frosta kommune på totalt kr. 400.000.

Staben

Her er en tabellarisk oversikt av stabens hovedoppgaver:

Fagområder	Målgruppe
HR- og personalfunksjon, HMS. Bistå og legge til rette for gode rekrutterings, on- off boarding,	Alle ledere og ansatte
Saksutredning og overordnet ansvar for iverksettelse av vedtak, spesielt for AMU og Partssammensatt utvalg.	Politiske organer og ansatte
Overordnet økonomi-, personalfunksjon og strategisk ledelse.	Ledere, ansatte, politisk nivå og innbyggere.
Plan- og strategiarbeid innen pers. og HMS. Sikre en god arbeidsgiverpolitikk med tilhørende planer, HMS plan, lønnspolitiske retningslinjer, personalhåndbok osv. Utarbeidelse av rutiner og prosedyrer.	Alle ansatte
Fakturering: herunder blant annet beboerbetalning, barnehage, kommunale avgifter/gebyrer, eiendomsskatt osv.	Egen enhet, politikere og innbyggere
Administrasjon av TV-aksjon, Sanitetsbasseng, utleie av kommunale bygg	Innbyggere
Servicekontor, kundemottak, sentralbord og merkantile oppgaver Intern og eksternt kommunikasjon via kommunens nettside, FB og Innsida	Innbygger, politikere, ledere, ansatte, deltidsfrostinger og besøkende/eksterne henvendelser Redaktøransvar nettside og Innsida
Sak/Arkiv: post- og arkivhåndtering	Ansatte, politikere, innbyggere
Politisk sekretariat: ansvarlig for alle politiske møter, råd og utvalg. Gjennomføring av valg.	Politikere, innbyggere og interne enheter
Serverings-, salgs – og skjenkebevillinger	Innbyggere, næringsdrivende
Eiendomsskatt, herunder blant annet informasjon, endringer, fritak, klager osv.	Innbyggere, politikere
Krisestab	Innbyggere og interne enheter

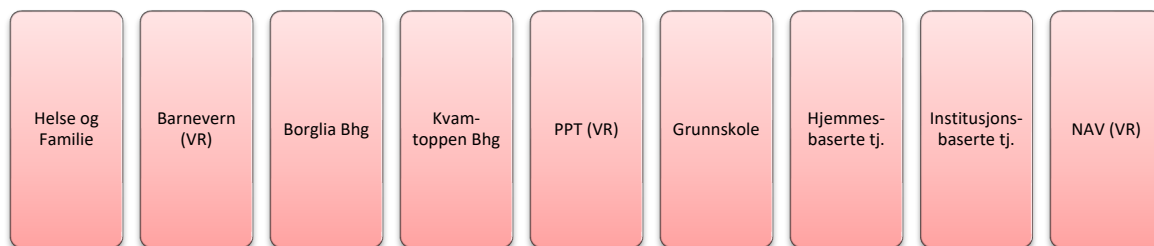

Økonomiske tiltak for ledelse og stab i perioden

Tiltak, utgift	2024	2025	2026	2027
Avlevering av arkiv IKA Trøndelag	350 000	0	0	0
Medieovervåkning	60 000	60 000	60 000	60 000
Sum tiltak	410 000	60000	60 000	60 000
Tiltak, investering	2024	2025	2026	2027
Egenkapitalinnskudd KLP 2024 - 2027	675 000	700 000	700 000	700 000
Investeringer IKT- Værnesregionen	775 000	775 000	775 000	775 000
Konferanseutstyr	100 000	0	0	0
Sum Investering	1 550 000	1 475 000	1 475 000	1 475 000

8. Oppvekst og velferd

Virksomhet	Tjenesteområde
Helse og familie	Kommuneoverlege, kommunalt legekantor og dag-legevakt Fysio- og ergoterapitjenesten Psykisk helse og rus Forvaltningskontoret Ungdomsklubben Helsestasjonen, skolehelsetjenesten og jordmortjeneste Støttekontakt, avlastning og BPA Flyktningetjenesten Friskliv Hukommelsesteam Folkehelsekoordinator
Barnevern	Barneverntjenesten
Borglia barnehage	Barnehage
Kvamtoppen barnehage	Barnehage
PPT	Pedagogisk psykologisk tjeneste
Grunnskole	Frosta skole Frosta SFO Frosta voksenopplæring Frosta kulturskole
Hjemmebaserte tjenester	Hjemmesykepleie Hjemmesykepleie omsorgsboliger-med heldøgnsomsorg (HDO) Dagsenter for hjemmeboende demente Bo- og miljøtjenesten
Institusjonsbaserte tjenester	Institusjon og AD (alders demente) Frostatunet kjøkken
NAV	Kommunal tjeneste

Etaten jobber sektorovergripende med utviklingsarbeid innen økonomi og personal. Virksomhetslederne har felles samhandling og lærer av hverandre, når det kommer til budsjettarbeid, budsjett disiplin, regnskapskontroll, realisering av personall håndboken, HMS-arbeid og partsarbeid. Innen disse områdene er utviklingsarbeidet felles, og retningen er den samme.

I det fagspesifikke utviklingsarbeidet, jobber etaten med to ulike spor: «Fremtidens omsorgstjenester -jakten på den gode vakten» og «Læringsmiljøprosjektet». Arbeidet ledes på

overordnet nivå av kommunalsjefen, og virksomhetslederne og ansatte har et felles ansvar for fremdrift og realisering av tiltak og ny praksis.

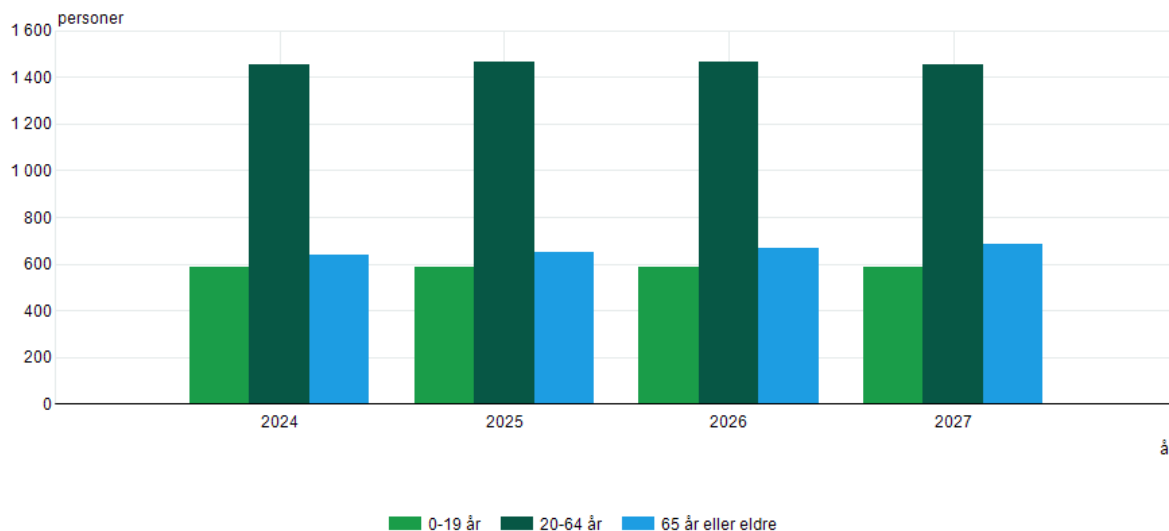
Etaten har felles overordnet ansvar for at lover, forskrifter og lokale vedtekter følges av praksisfeltet. Vedtekter skal evalueres fortløpende og endres med vedtak i Kommunestyret ved behov, da spesielt etter lovendringer. Innbyggernes rettsikkerhet skal ivaretas, og forvaltningsloven følges. Helse og omsorgstjenesteloven, helsepersonelloven, barnehageloven, opplæringsloven og barnevernloven er eksempel på lovverk som ansatte jobber etter hver eneste dag. Likhet for loven er prinsipp som våre innbyggere skal oppleve, og rettsikkerheten skal ivaretas.

Etaten har ansvaret for utvalg folk og arbeidet med politiske saker som skal behandles i kommunestyret. Etaten har også ansvaret for de interkommunale tjenestene innen barnevern, PPT og NAV. I etaten ligger ansvar for Innherred interkommunale legevakt.

De kommunale tjenestene som etat oppvekst og velferd leverer hver dag, hele døgnet, gjennom ferier og høytider, er viktige tjenester for faste innbyggere på Frosta og for deltidsfrostingene. Noen mottar kommunale tjenester hver dag, andre mottar kommunale tjenester noen ganger i livet. Etat oppvekst og velferd har ansvar for innbyggerne fra før fødsel, gjennom livet og til død. På den måten vil svært mange innbyggere være berørt av de kommunale tjenestene som ytes.

Demografiutvikling i økonomiplanperioden

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Frosta, Hovedalternativet (MMMM).

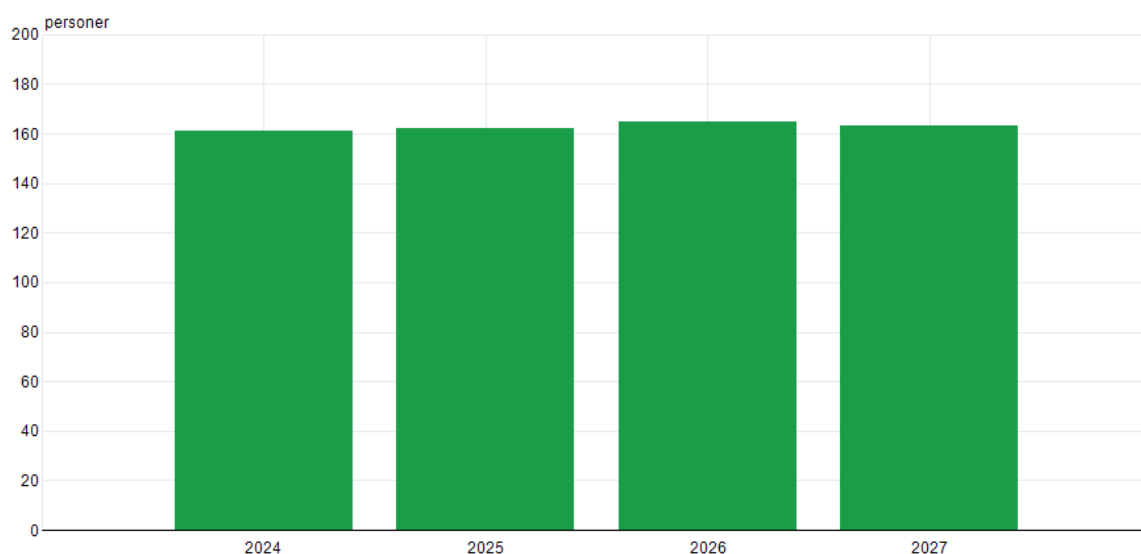

Kilde: Statistisk sentralbyrå

SSB har fremskrevet tall for demografien for årene som kommer. Vi har lagt inn tall for økonomiplanperioden. Tabellen over viser at fordeling barnehagebarn og grunnskolebarn holder seg relativt lik gjennom perioden. Det er noe ulikt andre kommuner i regionen, som har en forventet nedgang, spesielt i grunnskoleelever. I kommunal planlegging, viser tallene over at det for Frosta kommune ikke er statistikk som gir grunnlag for å skyve betydelige ressurser i den kommunale tjenesteytingen fra barn og unge, over til eldre, om vi ser bort fra bemanningsnorm, pedagognorm og lærernorm.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Frosta, 0-5 år, Hovedalternativet (MMMM).

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2024	2025	2026	2027
5036 Frosta				
1 år	26	26	26	26
2 år	30	27	27	26
3 år	27	31	28	27
4 år	25	27	31	28
5 år	28	26	28	31
Sum	136	137	140	138

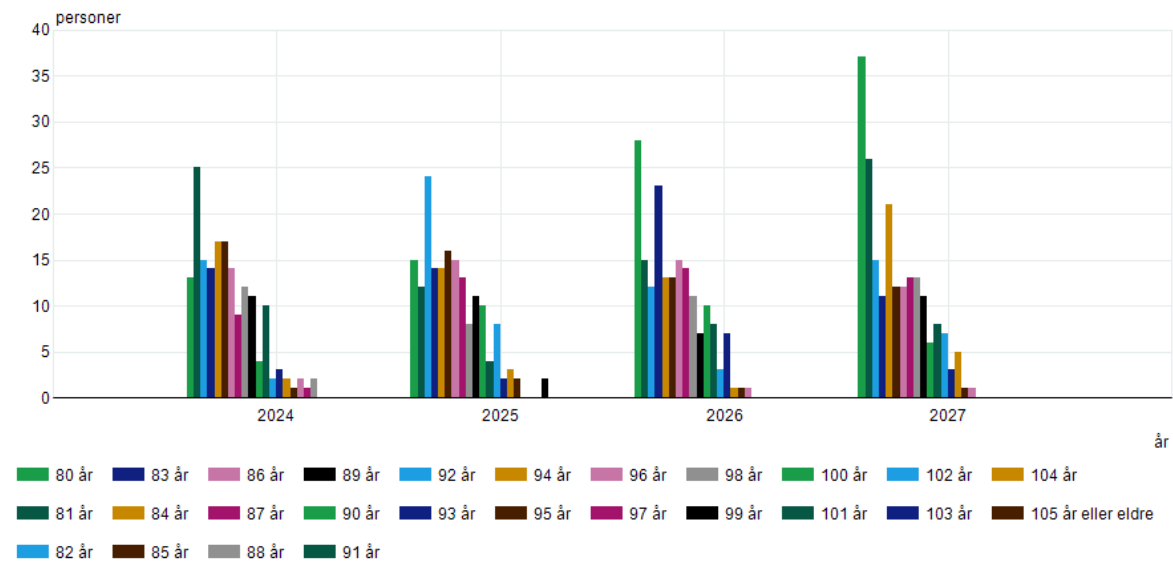
Ser vi isolert på barnehagebarn og grunnskolebarn, viser grafen og tabellen at tallene ligger stabilt. Grafen øverst viser barnegruppen 0-5 år, og tabellen over viser 1-5 år. Tabellen under viser barn i grunnskolealder.

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2024	2025	2026	2027
5036 Frosta				
6 år	28	28	27	29
7 år	21	28	29	27
8 år	32	21	29	30
9 år	26	33	23	29
10 år	34	26	33	23
11 år	28	34	26	33
12 år	28	28	34	27
13 år	39	28	28	35
14 år	34	39	28	29
15 år	31	34	39	28
Sum	301	299	296	290

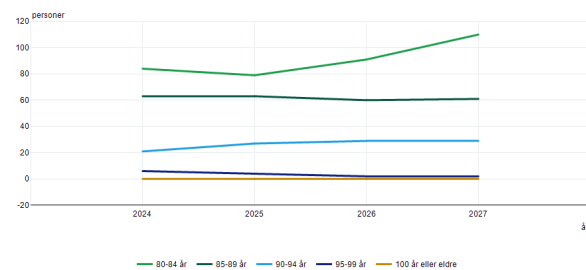
13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Frosta, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

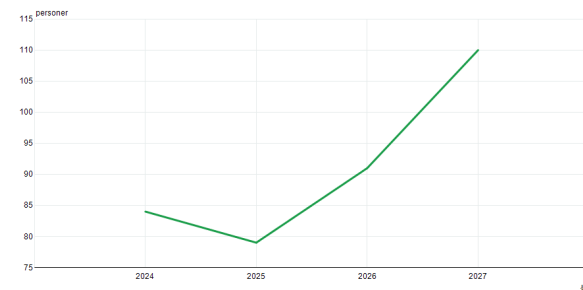
For aldersgruppen 80+, viser framskrivingene et annet bilde. Her ser vi at andelen eldre i aldersgruppen 80+, øker betydelig i økonomiplanperioden. Det er spesielt aldersgruppen 80-84 år som øker, og denne gruppen vil da ut over økonomiplanperioden bidra til økning også i de andre aldersgruppene.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Frosta, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Frosta, 80-84 år, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafene over viser fordeling i de ulike aldersgruppene, og tabellen under summerer for økonomiplanperioden. Befolkningsframskrivningen gir et kunnskapsgrunnlag som planleggingen av de kommunale tjenestene må hensynta, og som hele samfunnet må bidra til.

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2024	2025	2026	2027
5036 Frosta				
80-84 år	84	79	91	110
85-89 år	63	63	60	61
90-94 år	21	27	29	29
95-99 år	6	4	2	2
100 år eller eldre	0	0	0	0
Sum	174	173	182	202

Fremtidens omsorgstjenester - jakten på den gode vakten

På bakgrunn av utredningen «Fremtidens omsorgstjenester i Frosta kommune» vedtok kommunestyret høsten 2022 følgende punkter:

Kommunestyret tar rapporten til orientering.

Kommunestyret slutter seg til at ledelsesstrukturen gjennomgås.

Videre ber kommunestyret om at det igangsettes et arbeid med å vurdere boliger for unge med sammensatte omsorgsbehov.

Kommunestyret ber om at det arbeides videre med å utvikle en heltidskultur, for kvalitet i tjenestene.

Kommunestyret ber om at det jobbes konkret og målbevisst inn mot velferdsteknologi innenfor omsorgstjenesten.

Kommunestyret ber om at det arbeides med en livsfaseorientert og attraktiv personalpolitikk for å kunne rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere i fremtidens omsorgstjeneste

Utredningen skal bistå oss med fremtidsperspektiv for å se hva vi har behov for fremover, med de gitte forutsetningene vi kjenner til når det gjelder innbyggernes behov, krav og ønsker. Dette gjelder både unge innbyggere med særskilte behov og eldre innbyggere med særskilte behov.

Utredningen skal være et beslutningsgrunnlag for å komme nærmere et fremtidsbilde på våre tjenestetilbud innen heldøgns omsorg, heldøgns tjenester og heldøgns boliger for unge sammensatte behov.

Utredningen har gitt oss kunnskapsgrunnlag for:

Hva har vi behov for fremover når det gjelder innbyggernes behov, krav og ønsker (unge og eldre)

Oversikt fleksible løsninger rent boligmessig, slik at en bolig kan dekke ulike brukere og behov over tid

Hjelp til å vurdere om vi har det riktige antall boliger og senger på institusjon på de ulike nivåene i omsorgstrappa etter dagens behov, fremtidens behov og krav til standard.

Utredningen sammenfaller med mye av det Helsepersonellkommissjonens NOU omtaler. Til sammen gir dokumentene oss både nasjonale, regionale og lokal kunnskap.

De samme punktene som vi har satt lokalt, går igjen i figuren til helsepersonellkommissjonen. I tillegg omtaler de «hus og hytte»-begrepet som er svært aktuelt for oss. En av løsningene på fremtiden kan være kombinasjonsstillinger hvor ansatte har arbeidstakerforhold til flere arbeidsgivere, og kanskje kan de jobbe for Frosta kommune når de er på hytta i sommerhalvåret? Kanskje kan

en deltidsfrostring ta ut delvis AFP, og jobbe redusert stilling for hyttekommunen sin?

Figur 1.4 Tiltaksområder for løsninger av personellutfordringene

Kilde: Helsepersonellkommissjonen.

opplever bemanningsutfordringer, men distriktskommuner er mest utsatt.

Demografiutviklingen øker etterspørselen for økt personell, samtidig som demografiutviklingen stopper tilgangen på nytt personell. Dette er en sirkel som må møtes på andre måter enn økt personell og import av arbeidskraft fra utlandet.

Helsepersonellkommissjonen advarer også mot å hente personell fra andre yrkesgrupper og næringer.

I tillegg har lokale analyser gjennom utviklingsarbeidet Heltidskultur, vist oss at kompetansen i ansattbeholdningen er ulikt fordelt i turnus gjennom uken. Det er langt høyere grad av sykepleiere på vakt på hverdager, sammenlignet med helg. Pasientene er de samme gjennom hele uka, og omsorgsbehovet og det medisinske behovet er det samme ukedag som helg. For å unngå dette skjevheten, for å sikre at alle ansattgrupper er faglig trygge på jobb, er det behov for å endre prinsipper i hvordan vi planlegger turnus og ressursfordeling.

Under kompetanse ligger også kompetanseutvikling. De siste årene har kommunen søkt og fått tildelt midler fra Statsforvalteren i Trøndelag for kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd. Midlene brukes til utdanning og frikjøp til utdanning. Assistentene får muligheten til å da fagbrev, og helsefagarbeidere får muligheten til å bli sykepleiere. Ved å utdanne våre egne ansatte, bidrar vi samtidig til å være en attraktiv arbeidsgiver og jobber for å rekruttere og beholde ansatte.

Demografiutfordringen og mangel på arbeidskraft er ett av kommunens store utfordringer i fremtiden. Antallet innbyggere som har behov for helsetjenester øker. Kommunen er kjent med et økende behov for tjenester knyttet til flere eldre og vil oppleve en høyere forekomst av demens, samtidig som behovet for tjenester også øker for barn og unge. Det forventes derfor at flere innbyggere vil ha behov for flere sammensatte og koordinerte tjenester i årene fremover, og tiltakene må gjennomføres der folk er – i kommunen. Dette er i tråd med nasjonale føringer om at tjenestene skal gis på lavest mulig nivå etter prinsipp om rett tjeneste til riktig tid.

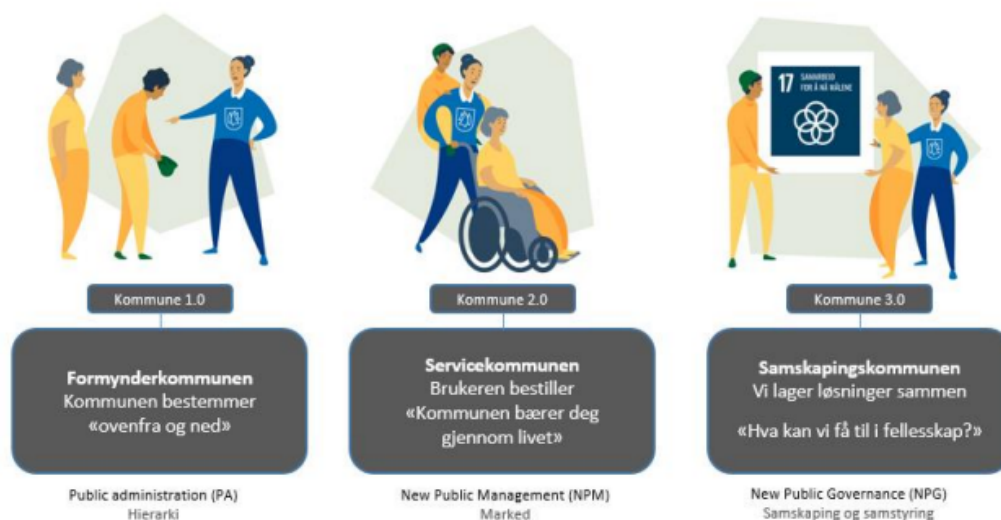
Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av alle utfordringer i fremtiden. Uavhengig av økonomisk handlingsrom, er det tilgang på personell som begrenser tjenestene

med dagens innretning. Legger vi Helsepersonellkommissjonens kunnskapsgrunnlag til grunn, må vi endre måten vi jobber på, måten vi fordeler arbeidsoppgaver og måten vi tenker på.

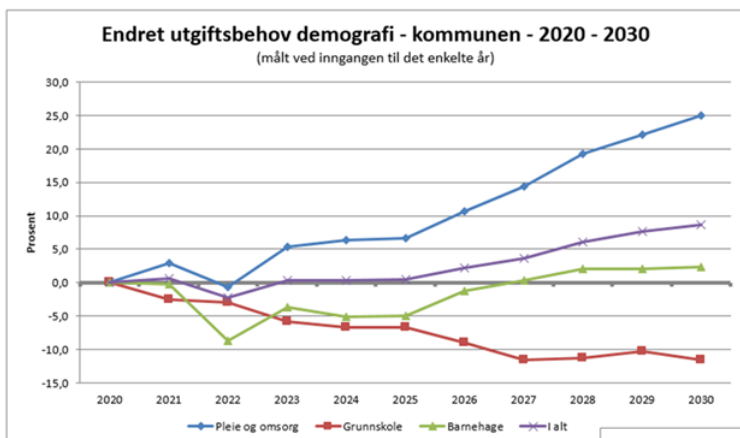
Høsten 2022 startet vi opp det store utviklingsarbeidet med «jakten på den gode vekten». For oss ligger det mange delmål og delprosesser i det overgrepene begrepet heltidskultur:

- Flest mulig skal ha 80% - 100 %
- Vi skal ha riktig kompetanse (sykepleier, helsefagarbeider og assistent) på riktig sted til riktig tid
- Vi skal bygge kvalitetsvakter, hvor ansatte og tjenestemottaker opplever riktig kompetanse på vakt og at ansatte opplever at de får på vakt sammen med kontinuitetsbærende kollegaer. Vi jakter på «summen av oss», som er større enn den enkelte hver for seg.
- Vi skal se hjemmebaserte tjenester og institusjonsbaserte tjenester i sammenheng og på tvers, hvor ansatte skal arbeide mer sammen, samarbeide mer og på den måten skape større fagmiljø, mindre sårbarhet, bedre arbeidsmiljø og økt attraktivitet. Vi ser på muligheten for å opprette en felles kompetansebase.
- Videreutvikling velferdsteknologi. Denne henger sammen med oppgavefordeling, slik at vi bruker riktig kompetanse til riktig oppgave, og på den måten jobber for effektivitet og bevissthet i oppgavefordelingen.

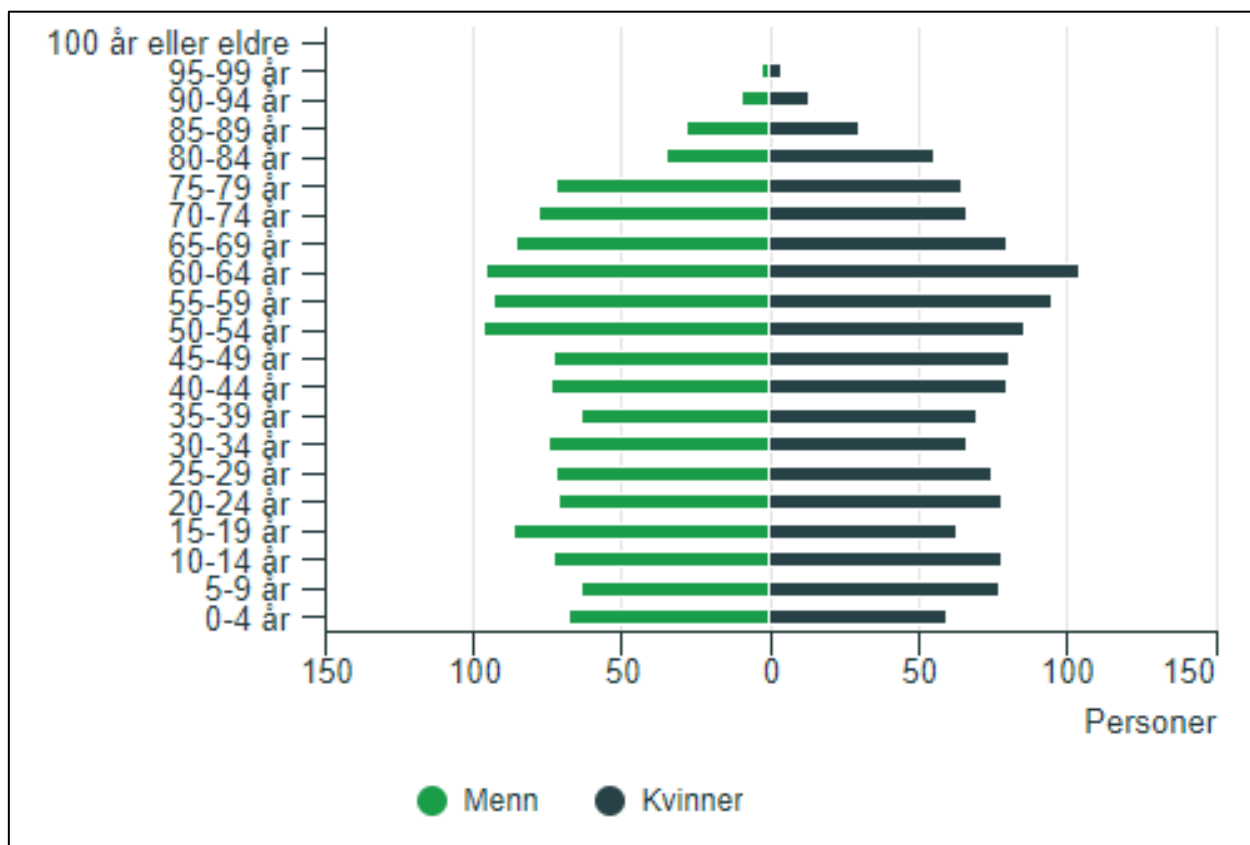
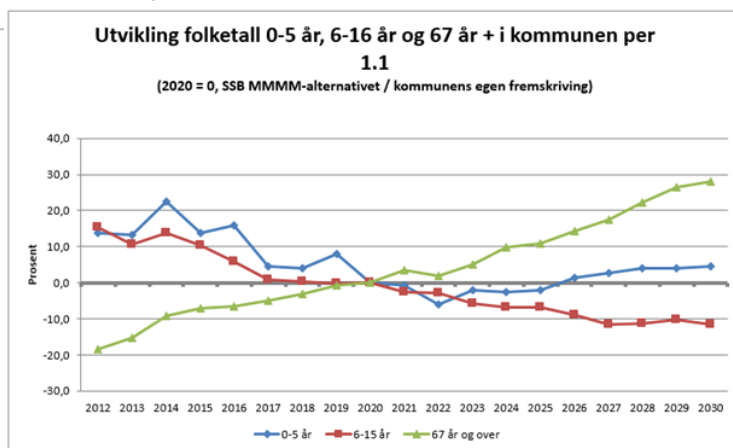
For å få til dette, må vi jobbe gjennom tillitsvalgte, verneombud, innbyggerne, frivilligheten, samarbeidsutvalgene innen velferd og brukergruppene. Asker kommune har laget figuren som viser hvordan de jobber for å være en samskapingskommune. Gjennom kommune 3.0 tenker vi at gjennom samskaping vil alle gruppene bidra til det beste for helheten. Dette er også i tråd med bærekraftsmålene, da spesielt bærekraftsmål nr 17.

I utviklingsarbeidet heltidskultur er det gjennomført analyse av oppgavefordeling mellom ulike yrkesgrupper. Analysen viser oppgaver som i stort og smått løses i hverdagen, men også hvilke oppgaver som ligger til ulike sesonger og ulike ukedager og tid på døgnet. Gjennom dette oppgavegjennomgangen, er det vurdert at nedtrekk av stillinger på velferd vedtatt i budsjett 2023 ikke lot seg gjennomføre. Blant annet var tidspunkt for gjennomføring av middag for brukere noe som utfordret dette. Nedtrekket er nå lagt tilbake og fordeles der tjenestebehovet er prioritert.

Folketallsutviklingen under viser de ulike aldersgruppene og endringen fremover. Aldersgruppen 67 år og over (grønn linje) øker betydelig, sammenlignet med blå linje og rød linje. Fortsetter vi dagens praksis i helse og omsorgstjenestene, vil grafen til venstre slå inn. Den viser endringer i utgiftsbehov, og den blå linja viser helse og omsorg.

Helsepersonellkommisjonen mener grafen over ikke er gjennomførbar, siden vi vil komme til å mangle hender. Derfor må vi endre kultur, forventninger, praksis, holdninger og samarbeid.

Kilde: SSB aldersfordeling for innbyggere i kommunen

Figuren over viser at Frosta frem mot 2030 kan få en vekst i årsverksbehov i hjemmetjenestene og institusjon på tilsvarende 16 årsverk sammenlignet med årsverksbehovet i 2021. Det forventes at årsverksbehovet vil fortsetter å vokse frem mot 2040 med ytterligere 15 årsverk.

Bruken av deltid i hjemmebaserte tjenester og institusjon i Frosta er omfattende. Tall viser at gjennomsnittlig stillingsstørrelse i 2021 var på 56,7 %.

Dette er ikke bærekraftig måte å forvalte tilgjengelig arbeidskraft når det fremover forventes å bli mer krevende å rekruttere samtidig som at årsverksbehovet er økende både innenfor hjemmebaserte tjenester og institusjon. Vi er helt avhengig av å utvikle bemanningsløsninger i tjenestene som mobiliserer tilgjengelig arbeidskapasiteten og kompetanse i ansattbeholdningen fullt ut. Det er dette heltidskultur i et bærekraftperspektiv handler om.

Dersom Frosta fortsetter med dagens bemanningsløsning så vil en innenfor hjemmebaserte tjenester og institusjon frem mot 2030, måtte ansatte hele 30 personer til bare for å møte den forventede veksten på 16 årsverk. Disse personene kommer da i tillegg til å erstatte turnover i de 96 stillingene Frosta hadde i 2021, samt sikre tilgang på ringevikarer for å dekke opp fravær og svingninger i brukerbehov. Dette er ikke bærekraftig. Frosta har som mål å utvikle gjennomsnittlig stillingsstørrelse til 85 %. Dersom en gjør denne omstillingen i sykehjem og institusjon frem mot 2023, så vil faktisk kunne redusere noe på antall stillinger en hadde i 2021 frem mot 2030 - samtidig som en har innarbeidet det økte årsverksbehovet skissert i framskrivningene beskrevet tidligere.

Helsepersonellkommissjonen peker på at vi blir færre folk som skal levere velferdstjenester til mange flere fremover. For første gang i historien vil vi få en reduksjon i andelen sysselsatte, samtidig som andelen innbyggere over 67 år vil øke. Det betyr at vi trolig i tiden fremover må forvente en økende konkurranse om tilgjengelig arbeidskraft – ikke bare innenfor den enkelte sektor – men mellom alle sektorene i samfunnet. Både private og offentlige. Denne utfordringen forsterkes av at det er en økende andel i arbeidsfør alder som står delvis eller helt utenfor arbeidslivet.

Mange av velferdstjenestene er bemanningsintensive. For eksempel hjemmetjenester, institusjon, barnehage og grunnskole. Det er vanskelig å se for seg at teknologi kan erstatte menneskers innstas i stor grad i denne type tjenester. Vi må som samfunnet med andre ord sørge for å frigjøre arbeidskraft i sektorer der teknologien faktisk kan erstatte mennesker i tjenesteytingen. På den måten kan disse sektorene bidra til å sikre fremtidig arbeidskraft til blant annet bemanningsintensive velferdstjenester.

Tall fra SSB viser at innbyggere med diagnosen demens vil være sterkt økende fremover, sammenlignet med i dag og sammenlignet med landet ellers. For 2020 viser statistikken at Frosta kommune hadde 68 innbyggere med demens, og i 2050 viser framskrivninger at vi har 147 innbyggere med demens. Tallene i dag viser at 2,59 % av innbyggerne har demens, og i 2050 har 5,08% av innbyggerne demens. Økningen krever omsorgstjenester og trygge boliger, og det må planlegges for fremtiden i tide slik at vi kan møte den med innovative løsninger.

Tallene tar utgangspunkt i samme dekningsgrader og standard på tjenestene i Frosta som i 2021. Det er viktig å merke seg at det er betydelig usikkerhet knyttet til både befolkning, dekningsgrader og standard på lang sikt, og framskrivingene må kun tas som indikasjoner (kilde: SSB).

De bemanningsintensive velferdstjenestene må imidlertid ta ansvaret på sin side, for å bruke tilgjengelig arbeidskraft på en mest mulig bærekraftig måte. Dagens arbeidstidskultur med få ansatte i store og hele stillinger (kontinuitetsbærere) og en betydelig avhengighet av flyktig arbeidskraft (små stillinger, ringevikarer, vikarbyrå og lignende) er ikke en god måte å forvalte tilgjengelig arbeidskraft på. Dagens bemanningsintensive tjenester – spesielt hjemmetjenester og institusjon – er avhengig av kontinuerlig tilgang på langt flere sysselsatte i antall enn vi kan forvente å ha tilgang på fremover. Deltidskulturen er sterk i disse tjenestene. Deltid er også utbredt i barnehage og grunnskole i Frosta, men her er gjennomsnittlig stillingsstørrelse større enn i institusjon og hjemmetjenester. Dette gjør at Frosta har et ubenyttet arbeidskrafts potensiale blant faste ansatte som de kan mobilisere gjennom å rigge seg med bemanningsløsninger som fremmer heltidskultur.

Kommunen er derfor i gang med å legge om til en mer bærekraftig arbeidstidsorganisering hvor målet er å få på plass heltidskultur innen 2030. Her jakter en på kontinuitet, stabilitet og en målrettet bruk av tilgjengelig kompetanse og kapasitet ift. tjenestebehovet. Dette er et omstillingsarbeid som utfordrer etablerte arbeidstidskulturer, krever nye måter å organisere arbeidsoppgaver samt at en fordeler arbeidstidsbehovet på færre ansatte i større stillinger. Her jakes det på effektene: bedre kontinuitet, forutsigbarhet og stabilitet gjennom døgnet, uka og året for tjenestemottakerne, deres pårørende, de ansatte og lederne i tjenestene. På den måten skal disse bemanningsintensive tjenestene bidra til en bærekraftig forvaltning av den til enhver tid tilgjengelige arbeidskraften.

Delmål i «Jakten på den gode vekten» (heltidskultur-prosjektet)

For å lykkes med å realisere en heltidskultur må en gjøre fire grep:

1. Dimensjonere bemanningsplanene slik at de speiler tjenestebehovet og tar tilstrekkelig høyde for fravær i ansattbeholdningen og svingninger i brukerbehovet.
2. Utvikle en budsjetterings- og arbeidstidsplanleggingsmetodikk som sikrer at forsvarlig tjenestetilbud med en bærekraftig forvaltning av den til enhver tid tilgjengelige arbeidskraften.
3. Mobilisere og omstille gjeldende ansattbeholdning til et flertall faste ansatte i store og hele stillinger. I døgndrift innebærer dette at den enkelte ansatte i en heltidskultur må jobbe flere av arbeidstidene sine helg og i perioder med stort ferieavviklingsfravær.
4. Rekruttere inn i ansattbeholdningen for å kunne dekke det totale bemanningsbehovet når en har mobilisert og omstilt det en kan.

De fire grepene er altså gjensidig avhengige av hverandre og er avgjørende for å lykkes med å omstille til en bærekraftig heltidskultur.

Kommende delmål er å lage og starte på ny kalenderplan (turnus) med flere helgetimer og med mål om større faste stillinger, plan og økt sammenheng og praksis av velferdsteknologi, og demensplan og økt sammenheng i demensarbeidet. Med plan for arbeidet er det lettere å treffe på målet, vise sammenheng og helhet. Tidsmessig starter vi opp dette på nyåret 2024.

I hjemmebaserte tjenester og institusjon (døgndrift) betyr dette i praksis at arbeidstidene i bemanningsplanen må fordeles på færre ansatte. Da vil tilgjengelige årsverk fordeles på færre ansatte og gjennomsnittlig stillingsstørrelse gå opp. Dette arbeidet ble startet i slutten av 2022 og har pågått gjennom hele 2023. Planen er at en i løpet av første tertial er i gang med en ny arbeidsplan som fremmer heltidskultur. Prosessen er forankret i politisk bestilling fra 20.09.22, og det jobbes partssammensatt på både overordnet og operativt nivå med utstrakt medarbeiderinvolvering gjennom hele prosessen.

Helsetjenestene utøver i dag hovedsakelig sitt tjenestetilbud på dagtid på hverdager. De har en lav gjennomsnittlig stillingsstørrelse. Rendyrkning av ulike deltjenester innenfor helsetjenestene kan fremme deltid i ansattbeholdningen. Her kan en se på hus og hytte stillinger inn mot andre interne tjenester og /eller mot samhandlede tjenester på andre forvaltningsnivåer

Vinteren 2024 legges lokal plan for bruken av velferdsteknologi frem for politisk behandling i kommunestyret. Planen skal vise hvilke tanker og faglige argumenter vi har for retningen vi tar. Eksempel kan være at vi prioriterer innkjøp av utstyr som monteres i hjemmene til tjenestemottakeren, slik at tjenestemottakeren kan bo trygt hjemme lengst mulig.

Velferdsteknologi i hjemmebasert omsorg er en prioritet. Institusjon har et moderne pasientvarslingsanlegg, men det må gjøres en vurdering om pasientvarslingsanlegget har flere mulige funksjonaliteter som bidrar til økt kvalitet i tjenestene. KS har utarbeidet nasjonale verktøy for iverksetting av velferdsteknologi. Det er utarbeidet tjenesteforløp for velferdsteknologi i regionen, men den er ikke iverksatt i vår kommune. Prosessene for tjenesteinnovasjon må gås gjennom. En må sikre at ansatte har kunnskap til å levere trygge digitale tjenester. Det trengs en modning hos ansatte. Dette gjelder både hjemmebasert omsorg og institusjon.

Plan for demensomsorgen skal vedtas politisk av kommunestyret og realiseres i praksis. Planen skal vise helhet og sammenheng i de kommunale tjenestene våre gjennom hele omsorgstrappa. Prosessen gjennom å utarbeide slike planer og gjennomføringen av planer, vil kunne bidra til at effektiviteten i arbeidet vårt øker.

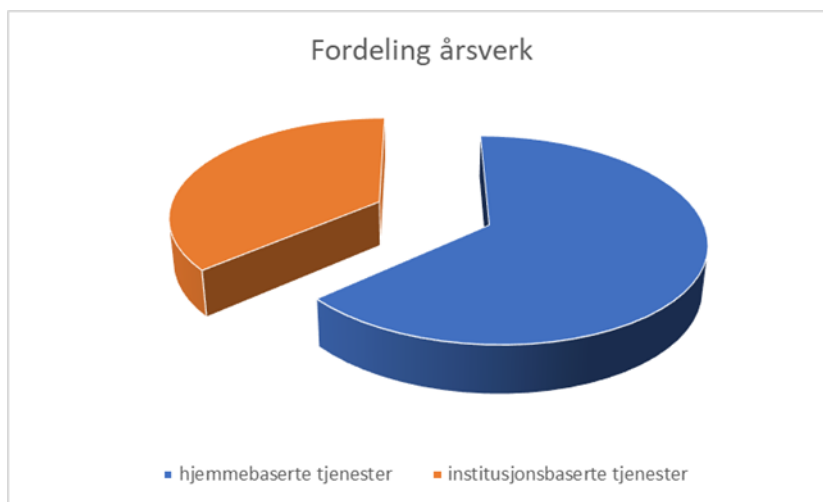
Gjennom Stortingsmeldingen Bo trygt hjemme skal vi jobbe for å planlegge for bærekraftige tjenester i fremtiden. For enkelte kan det være viktig å få bo hjemme så lenge som mulig, med de muligheter for tilrettelegging man kan få fra hjemmetjenester, hjelpemidler og velferdsteknologi. For andre vil en tilrettelagt bolig kunne bidra til å ivareta den enkeltes selvstendighet og behov for privatliv, selv om helsen reduseres. Det vil også være de som vil få sine behov best ivaretatt ved plass i institusjon, og for noen vil en institusjonsplass være en trygghet både for den enkelte og de pårørende.

Oppsummering velferd

Velferd står overfor store utfordringer i tiden fremover. Det blir flere som har behov for tjenester -unge som gamle. Samtidig minker andelen arbeidsføre. For å møte fremtidens utfordringer, må vi foreta en retningsendring slik at våre kommunale tjenester er bærekraftige inn i fremtiden. For å lykkes med retningsendringen, krever det langsiktige planer som setter retning, forplikter oss på fremdrift og kvalitet i prosessene. Planen må både omhandle gode pasientforløp, kvalitetskultur og forskningsbasert praksis.

Uten et slikt arbeid, vil faren for manglende økonomisk bærekraft i tjenesteproduksjonen, få søkere på utlyste stillinger, manglende kompetanse og personell, manglende heldøgns boliger og institusjonsplasser være sterkt til stede. Med andre ord, et tjenestebehov fra innbyggerne vil ikke er i stand til å levere og håndtere. utfordringen er lik over store deler av landet.

Utviklingsbildet viser at det ikke er mulig å bemanne seg ut av alle utfordringer i fremtiden. Uavhengig av økonomisk handlingsrom, er det tilgang på personell som begrenser tjenestene med dagens innretning.

Legger vi Helsepersonellkomisjonens kunnskapsgrunnlag til grunn, må vi endre måten vi jobber på, måten vi fordeler arbeidsoppgaver og måten vi planlegger på.

Fordeling årsverk mellom hjemmebaserte tjenester og institusjonsbaserte tjenester over viser at fordelingen er bærekraftig, og ressursene er i størst mulig grad prioritert i hjemmebaserte tjenester. Både samfunnsøkonomisk og i livskvalitet for den enkelte innbygger, vurderes dette som en bærekraftig fordeling.

Læringsmiljøprosjektet

Gjennom politiske vedtak våren 2023 (Kvalitetssystemet og Kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg fortelle») har Kommunestyret gitt styringssignaler og forventinger til at det arbeides systematisk med barnehage- og skoleutvikling. «Eier melder, deg fortelle», svarer opp kvalitetssystemet, med en årlig tilstandsrapport/kvalitetsmelding, og kommer med fortellinger og tellinger fra barnehage og skole. Til sist i tilstandsrapporten, prioriteres noen utfordringer og deltagelse i Læringsmiljøprosjektet er svaret på utfordringen.

Som et tiltak for å utvikle sosial kompetanse og læringsresultater, startet barnehagene, skolen og PPT opp i Læringsmiljøprosjektet gjennom Utdanningsdirektoratet og Læringsmiljøsenderet høsten 2022. Dette er et 2-årig arbeid, med støtte fra eksterne veiledere og Statsforvalteren.

Bakgrunnen for deltagelsen er at vi ønsker å videreutvikle vår praksis rundt arbeid med barnehage- og skolemiljø. Grunnskolen har jobbet etter ny lovtekst en god periode, men for barnehagene er lovteksten relativt ny.

Virksomhetslederne, leder i PPT og kommunalsjef oppvekst og velferd har et ønske om ny felles praksis og regeletterlevelse knyttet til barnehage- og skolemiljø.

Vi er opptatt av at alle barna og elevene er våre, og at det er nødvendig med god sammenheng mellom barnehage og skole, samt PPT. Vår nye organisering støtter opp om ønsket om ny felles praksis på oppvekst i kommunen. Vi har lovverk på barnehage og skole som gir barn og unge rett til å være i trygge og gode barnehage- og skolemiljø. Vi vet at ikke alle våre barn og unge opplever denne retten til enhver tid. Vi har mål om å bli bedre, til det skal vi jobbe med hele barnegrupper og klasser, ikke det ene barnet. Vi tror at voksnes holdninger er viktig.

For å nå målene våre skal et veilederteam fra Utdanningsdirektoratet og det nasjonale Læringsmiljøsenderet støtte oss med forskning og kunnskap, men kanskje viktigst prosessledelse slik at utvikling kan skje hos den enkelte ansatte og kollektivt i barnehage og skolen.

Mål for deltagelsen i prosjektet

Overordnet mål for vår deltagelse i læringsmiljøprosjektet er å fremme et trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mistriivsel og krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

- Å forebygge og stoppe mobbing
- Klasseledelse
- Hvordan utvikle et positivt klassemiljø
- Skoleutvikling

Et av delmålene er å avdekke og stoppe mobbing. Det forebyggende arbeidet vil blant annet gjelde fagstoff om vennskap og lek, og hvordan etablere gode relasjoner til barn og mellom barn. Barnehagene og skolen får bistand til å utvikle hensiktsmessige strukturer, normer og regler som skal gjelde for barnehagene og skolen. Involvering av barn og foreldre i barnehagene og skolens arbeid med å forebygge mobbing og skape inkluderende læringsmiljø er vesentlig i arbeidet.

Andre delmål er å sammen skape bedre barnehage- og skolemiljø for barn og elever. Trivsel påvirker mestring sosialt og faglig. Dermed vil målet være økte resultater både innen trivsel i

hverdagen, mestring av livet, inkludering og fellesskap, lavere antall spesialundervisning og økte læringsresultater på nasjonale prøver, grunnskolepoeng og eksamen.

Hvorfor deltar vi

Forskning viser at forekomsten av mobbing har vært relativt stabil i flere år, men til tross for lang tids søkelys på antimobbearbeid både nasjonalt og lokalt, forekommer det fortsatt mobbing og andre typer krenkelser, også på Frosta. I tillegg kjenner vi til forskning som kobler trivsel, inkludering, mestring og fellesskap tettere sammen. Barn og elevers trivsel i hverdagen påvirker deres mestring, sosialt og faglig. Dette henger tett sammen, og vil gi gevinster for begge områdene.

Nasjonale sektormål for barnehagen er:

- Alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
- Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet

Nasjonale sektormål for grunnsopplæringen er:

- Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Hvordan jobber vi

I utviklingsarbeidet får barnehagene, skolen og kommunen veiledning av et team fra Læringsmiljøsentret og Utdanningsdirektoratet, som er erfarne fagfolk fra barnehage og skole.

Veiledningen tar utgangspunkt i våre lokale behov og utfordringer. Våre ansatte samles til faglig påfyll og erfaringsdeling på nasjonale og lokale fagdager hvert semester. Fagdage følger opp med veiledning og mellomarbeid i hver barnehage og skole. Veiledningen varer i to skoleår (2022-2023 og 2023-2024).

Mellom fagsamlingene har ansatte hatt arbeidsoppgaver som har blitt utført på hver enkelt arbeidsplass. I tillegg har Læringsmiljøprosjektet vært tema på foreldremøter og i annet foreldre-samarbeid. Samarbeidsutvalgene på barnehage og skole har kontinuerlig vært informert om arbeidet som har pågått.

Utviklingsarbeidet har gitt ansatte muligheten til å reflektere og veilede hverandre, i egen virksomhet og på tvers. Dette bygger samhold og bedre praksis i hverdagen. Utviklingsarbeidet har utviklet holdningene våre og ferdighetene våre, og ansatte gir uttrykk for at arbeidet er nyttig, utviklende og motiverende. Å få felles faglig påfyll i hverdagen skaper en kompetanseutvikling hvor en har felles mål og går i samme retning. Vi blir sterkere sammen!

Å få delta i ulike utviklingsarbeid gjør noe med ansatte som en gruppe. I forlengelsen av dette har personalet i barnehagene blitt bedre på å snakke mer fordypende faglig om hvordan en arbeider i hverdagene til andre ansatte og foresatte.

Deltakerne jobber med temaer som hvordan man kan fremme og utvikle et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, hvordan man kan forebygge, avdekke og håndtere mistrivsel og krenkelser. Regelverkskompetanse, organisasjonsutvikling, ledelse og positive barnehage- og skolekulturer er også viktig tematikk.

Involvering av barn, elever og foreldre er avgjørende for å lykkes i arbeidet med et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. PPT er en aktiv del av prosjektet og deltar sammen med barnehagene og skolene.

Læringsresultat faglig og sosialt

Kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg forteller» inneholder mye tall og statistikk, som må omsettes til data og ny praksis for å gi mening. På den måten har vi en dataorientert barnehage og skole, og på den måten jobber vi med dataliteracy. Et forsøk på oppsummering eller utvalg, vil alltid ha sine ulemper. Derfor må oppsummeringen leses og forstås i sammenheng med tallene direkte og fortellingene fra virksomhetene.

Skolebidragskalkulatoren setter resultater fra nasjonale prøver og eksamen inn i en lokal kontekst, hvor det blir justert for familiebakgrunn. På den måten kan vi se tallene fra nasjonale prøver isolert, og vi kan se de i lokal kontekst. I vår lokale kontekst viser tallene at for barnetrinnet har skolen et lavere skolebidrag enn forventet og for ungdomstrinnet viser tallene at skolen har et høyere skolebidrag enn forventet. Dog skal det sies at årene vi ser på er ulike, siden det ikke har vært eksamen de siste skoleårene grunnet covid -19.

Gjennom læringsmiljøprosjektet utvikler vi ansattes holdninger og ferdigheter, vi øver på utviklingsarbeid og skaper ny praksis. Vi kan stadig bli bedre, og det å bli bedre sammen med andre, gir en stor gevinst og sterk kraft. Gjennom trivsel øker de faglige resultatene. Gjennom trivsel kan vi ta ut vårt potensiale. Gjennom trivsel bidrar vi inn til klassemiljø, læringsmiljø, fellesskap og fremtid.

Læringsresultatene hentet fra nasjonale prøver og grunnskolepoeng viser at resultatene er lavere enn forventet. Om vi ser resultatene mot skolebidragsindikatoren justeres tallene noe. I kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg fortelle» forklares tallene ytterligere.

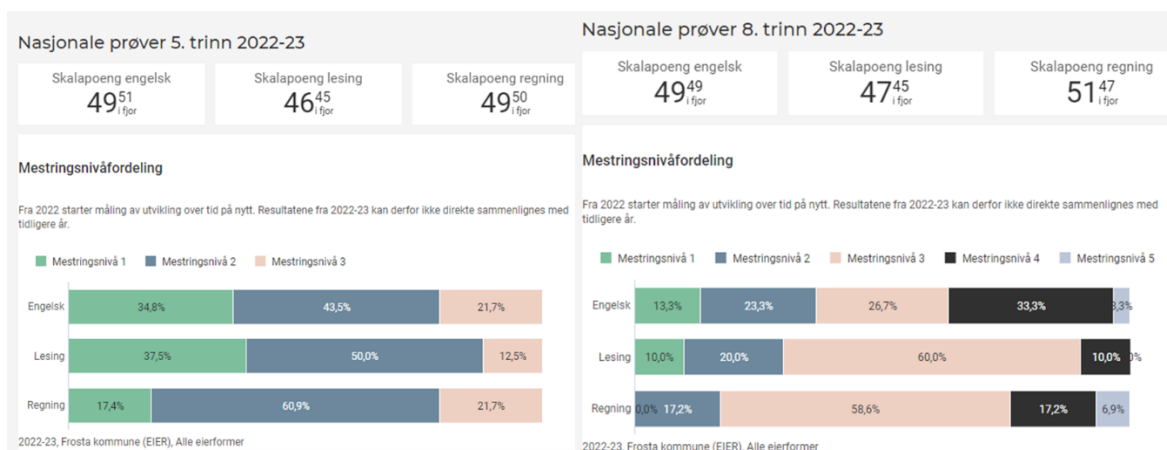

Ungdomslosen følger opp mellom 20 og 30 ungdommer våren 2023, hvor ungdommene har ulike behov for oppfølging. Våren 2023 følger ungdomslosen 25 % av elevene på 10. trinn i overgangen til videregående. Dette er ungdommer som har behov for tett oppfølging og som har risiko for å falle utenfor skole. Forskning viser at overganger er sårbare faser for mange, og arbeidet som ungdomslosen gjør sammen med sine samarbeidsparter kan i mange tilfeller være vesentlig for at overgangen blir god og ungdommene starter og fullfører skoleløpet.

En av skolen og kommunens største oppdrag er å bryte sosiale mønster og sosial arv. Vi har statistikk som viser at innbyggerne våre ligger betydelig under Trøndelag og landet ellers når det kommer til utdanningsnivå. Skolen har bidra til at alle barn og unge gis de aller beste muligheter til å utvikle og utnytte egne ressurser. Målet er å utvikle elever som blir bidragsyttere til samfunnet som voksne og ikke stønadsmottakere. God skolegang er forebyggende for utenforskap som voksen. Uansett om lokal kontekst i statistikk sammenheng forventer mindre av våre skolerestater, vil det frarådes å senke ambisjonene av den grunn på vegne av våre elever. De skal gis de samme mulighetene som andre ungdommer ellers i landet.

Skolefravær er en annen risikofaktor for utenforskap. Fravær i seg selv er en forsterkende faktor. Jo lenger du blir borte fra skolen, jo verre er det å komme tilbake. Når en er borte over tid, faller en utenfor den sosiale tilhørigheten i klassen og på skolen. I tillegg mister eleven mer og mer kontakt med nære venner. Skolearbeidet blir ikke gjort, og eleven kan oppleve en rekke negative bekreftelser på egen utilstrekkelighet.

Skoleåret 2022-2023 hadde Frosta skole totalt 20 elever som ble fulgt opp basert på kriteriene for bekymringsfullt fravær. Tiltakene som blir iverksatt rundt eleven har et 24-timersperspektiv og kan involvere hjem, fritid og skole.

Hjelpemiddelformidling

NAV Hjelpemiddelsentral låner ut hjelpemidler til personer med varig rehabiliterings-, rehabiliterings, pleie- eller omsorgsbehov. Kommunen plikter å sikre at personell som formidler og reparerer utstyr har tilstrekkelig kompetanse og har ansvar i hele formidlingsprosessen. Kommunen skal organisere og administrere utlevering av hjelpemidler til den enkelte bruker innen rimelig tid. Kommunen har i samarbeid med LevaFro undersøkt muligheter for å endre organiseringen av lager, utlevering og reparasjon av hjelpemidler. Foreløpig vurdering er at kostnaden blir for krevende for kommunen, sammenlignet med dagens kostnader. Kommunen går likevel videre med å undersøke og vurdere alternative organiseringer i løpet av 2024.

NAV

NAV er organisert i et interkommunalt samarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. NAV er organisert som en statlig del og en kommunal del. Kommunen har ansvaret for de sosiale tjenestene i NAV-kontoret. Lover og forskrifter fastsetter hvilke tjenester og tiltak kommunene har ansvar for: å fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer. Et lovpålagt minimum for de kommunale tjenester som skal inngå i NAV-kontoret er kvalifiseringsprogrammet, sosialhjelp, opplysning, råd og veiledning, midlertidig husvære, økonomisk rådgivning og tilbud om individuell plan.

I budsjettet er det lagt inn noe økning i årsverk på bakgrunn av behov for oppfølging og tiltak rundt Ukrainske flyktninger, denne økningen fordeles mellom kommunene i Værnesregionen. Frosta kommune har i tillegg noe økning på økonomisk sosialhjelp. Dette er ikke ulikt andre kommuner og forklares av dyrtiden vi er inne i med økte renter og kostnader til eksempel mat og drivstoff.

Barnevern

Vår barneverntjeneste er organisert som interkommunalt samarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. Barneverntjenesten er organisert i team, og er inndelt etter tiltak som for eksempel mottak av bekymringsmeldinger, råd og veiledning, tiltak barn som er plassert utenfor hjemmet og tiltak i hjemmet. Barneverntjenesten samhandler tett med ansatte i barnehage, helse og familie og skolen. Ansatte i barneverntjenesten og kontaktpersonen vår der deltar på samhandlingsarenaer på systemnivå, hvor vi sammen lærer og utvikler samhandlingen vår. Vi har tverrfaglig barnehageteam og tverrfaglig skoleteam som forebyggende systemmøter, dette er nærmere omtalt i forebyggende plan for barn og unge som er vedtatt i kommunestyret.

I budsjettet er det lagt inn økning på ressurskrevende brukere, med tiltak utenfor hjemmet. Med oppvekstreformen har andelen kostnader til kommunene økt betydelig, når barn og ungdommer med folkeregistrert adresse i kommunen flyttes ut av foreldrehjemmet. I tillegg er det lagt inn netto økning knyttet til vår andel av opprettelse lokal barnevernvakt, som skal ivareta lovkrav gjennom helg og helligdager. Værnesregionen barneverntjeneste har Stjørdal kommune som vertskommune, og politiske vedtak gjøres i Stjørdal kommune med referatsaker i de andre kommunene.

PPT

PPT er organisert som interkommunal tjeneste med Stjørdal kommune som vertskommune. PPT er en viktig virksomhet for barnehage og skole, og barn og unge som strever med faglig og sosial utvikling kan henvises til PPT for utredning.

Før det fattes enkeltvedtak knyttet til spesialpedagogisk hjelp (barnehage) og spesialundervisning (skole) skal PPT utrede elevens vansker og behov, og skrive en sakkyndig vurdering. Rektor har myndighet for å fatte enkeltvedtak for elever på Frosta skole, skoleeier skriver enkeltvedtak for elever på private skoler eller elever som er fosterhjemsplassert i andre kommuner, og barnehageeier skriver enkeltvedtak for barn i barnehage, både kommunale- og private barnehager. I denne sammenheng er barnehageeier definert som Frosta kommune.

Interkommunal legevakt

Innherred interkommunale legevakt er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Frosta, Levanger, Verdal og Inderøy. Legevakta har eget styre, egen daglig leder, samt representantskap.

Frosta frivilligsentral

Frosta frivilligsentral er organisert som en stiftelse, med eget styre. Frivilligsentralen har daglig leder, og kommunen har en representant i styret.

Kommunen forholder seg til forskrift om tilskudd til frivilligsentraler, og legger til grunn av Frosta frivilligsentral oppfyller krav for å motta tilskudd (§7 i forskriften). I budsjettet har kommunen lagt til grunn et kommunalt tilskudd kr 220 000 og statlig tilskudd kr 430.000.

Interkommunal samarbeidsavtale jordmor

Frosta samarbeider med Levanger kommune knyttet til den kommunale jordmortjenesten. Flere runder med utlysning viser at det er krevende å rekruttere jordmor i liten stillingsprosent, og for å sikre gravide og fødende tjenesten er det inngått samarbeid med Levanger kommune.

Overgrepssaken

Kommunen har betydelige kostnader knyttet til overgrepssaken, og Formannskapet er løpende orientert om belastningen for samfunnet, Frosta kommune som arbeidsgiver og de økonomiske utfordringene. På bakgrunn av kostnader i 2022 og 2023, har vi grunn til å tro at kostnadene for 2024 fortsatt blir høye. Det er høyst usikkert hvilken økonomisk støtte kommunen kan motta fra statlig hold. Det er også usikkert i hvilken grad kommunen blir belastet med egenandeler, og i hvilken grad disse blir beregnet. På bakgrunn av dette vurderes det at kostnader knyttet til saken budsjettreguleres i løpet av 2024 ved behov, og legges derfor ikke inn i budsjettet med planlagte kostnader.

Flere Ukrainske flyktninger

Signaler fra regjeringen er at kommunene bes om å forberede seg på mottak av flere Ukrainske flyktninger i 2024. For 2023 har vi politisk vedtak på mottak av 20 flyktninger. Regjeringen ber kommunene vurdere om de kan ta imot samme antall Ukrainske flyktninger i 2024, som i 2023. Dette legges til grunn for budsjettet.

Integreringstjenesten er rigget for dette på en bærekraftig måte, og det vurderes at integreringstilskuddet vil være i balanse mot kostnadene dette vil påløpe. Kommunen må ut på det private leiemarkedet for å skaffe boliger, og trenger i den forbindelse et tett samarbeid med private utleiere. Samtidig vil det være behov for tett samarbeid med næringslivet, for å skaffe arbeid til flyktningene som bosettes.

Bakgrunnen for signalene fra regjeringen er det høye antallet flyktninger som har kommet til Norge, og som fortsetter å ankomme. På bakgrunn av vurderinger som viser at mottak av 20 nye flyktninger er bærekraftig for kommunen, anbefales det at vi har vår del av samfunnsansvaret på bakgrunn av den økende tilstrømmingen til landet.

Høsten 2023 har kommunen følgende fordeling på bosatte flyktninger fra Ukraina:

Antall familier med barn: 7

Antall barn i grunnskolealder: 6

Antall barn i barnehage: 3

Totalt antall bosatte: 33

Helseplattformen

Frosta kommune har i likhet med alle flere andre kommuner i Midt-Norge valgt å avvente videre arbeid og prosesser rundt anskaffelse av Helseplattformen, en felles plattform for alle pasientdata og kommunikasjon mellom de ulike deler av helsevesenet. På bakgrunn av at anskaffelsen er høyst usikker, beregnes ikke kostnader for økonomiplanperioden.

Opprettelse av en 4. fastlegehjemmel

Kommunen har den siste tiden sett en økning i henvendelser knyttet til behov for helsehjelp fra listepasienter og personer som oppholder seg i kommunen. Etter kartlegging og vurdering i samråd med statsforvalter vurderes det som et tiltak å øke antallet fastlegehjemler for å imøtekomme det juridiske ansvaret for både innbyggerne og sikre tilgjengeligheten til helsetjenester for alle som oppholder seg i kommunen, uavhengig av folkeregistrert adresse. Tiltaket er nødvendig fordi kommunene er pålagt å tilby allmennlegetjenester til alle som er i kommunen.

Den fjerde fastlegehjemmelen vil generere egne inntekter som i stor grad vil bidra til å dekke kostnadene knyttet til ansettelse av en ny lege. Selv om det vil være en kostnad knyttet til lønn og eventuelt behov for kontorlokaler og utstyr, vil inntektene fra pasientbehandling bidra til å dekke disse kostnadene i betydelig grad. Dette vil også øke kommunens tilgjengelige inntekter, og det kan derfor bli nødvendig å vurdere plasseringen av legekantoret.

Ansvaret inkluderer også behovet for å dimensjonere legetjenesten basert på antall personer som oppholder seg i kommunen, ikke bare de fastboende. Dette er i tråd med retningslinjene fra Helsedirektoratet, som er tydelige på at kommunene må tilpasse seg behovene i samfunnet.

Økningen i fastlegekapasiteten vil også føre til økte oppgaver ved laboratoriet og resepsjonen. Underveis må det vurderes om ansatte helsepersonell på fastlegekontoret også må økes for å sikre at vi kan imøtekomme behovene for diagnostikk og administrasjon.

Redusert makspris barnehager for distriktskommuner

Fra 01.08.24 reduseres maksprisen for barnehageplass. I tillegg har Frosta som distriktskommune en ytterligere reduksjon i makspris. Det er noe usikkert hvor vidt reduksjonen er fullfinansiert fra staten. Det er også noe usikkert om og i hvilken grad dette vil påvirke eller endre moderasjonsordningen redusert foreldrebetaling (lovfestet rettighet for lavinntektsfamilier), og eller kommunens tilskudd til den private barnehagen. Det vurderes også om det er behov for å endre vedtekter for barnehagen når tiltaket er endret i barnehageloven, blant annet knyttet til moderasjonsordningene som eksempel søskenmoderasjon. Skulle det vise seg gjennom 2024 at det er behov for budsjettreguleringer knyttet til dette, vil det bli forelagt kommunestyret.

Bemanningsnorm barnehage

Frosta kommune følger lovkrav om grunnbemanning i barnehageloven. Loven sier at det skal være minst én voksen per seks barn over tre år og minst én voksen per tre barn under tre år. I tillegg skal det være én pedagogisk leder per sju barn under tre år, mens det skal være én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Barnehagene har felles hovedopptak på våren, og vurderer i tillegg behov for opptak av nye barn underveis i barnehageåret. Endringer i antall barn på de ulike avdelingene kan påvirke behovet for økt bemanning ut over det som det er mulig å planlegge for, for å møte bemanningsnorm og pedagognorm gjennom året.

Til sammenligning med lærernormen for grunnskolen, viser statistikk og ressurstildeling i kommunen at de kommunale barnehagene ligger på norm, hverken over eller under. Tall fra statistikk viser at kommunen på pedagoger i grunnskolen ligger gjennomsnittlig over minstekravet til lærernormen. I den grad barnehagene har rekrutteringsutfordringer for barnehagelærer, kan det søkes og gis dispensasjon for pedagognormen. Da erstatter en fagarbeider barnehagelærer for en begrenset periode, slik at bemanningsnormen er godkjent.

Privat barnehage

En privat barnehage mottar driftstilskudd fra Frosta kommune, i tillegg til ressurser knyttet til spesialpedagogisk hjelp (§31 og §37 etter barnehageloven). Frosta kommune har myndighet til å skrive enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp. Pr 01.11.23 har den private barnehagen 45 barn med barnehageplass. Frosta kommune er lokal barnehagemyndighet og skal likebehandle kommunale og private barnehager. Frosta kommune har ansvaret for godkjenning av og tilsyn med den private barnehagen.

Lærernorm

Forskrift til opplæringslova, Kapittel 14A.
Krav til forholdstal mellom lærarar og elevar i grunnskolen

Forholdstal mellom lærarar og elevar på skolenivå
På ein grunnskole skal forholdet mellom talet på lærarar og elevar i ordinær undervisning frå 1. august 2019 maksimalt vere:
15 elevar per lærar på 1.–4. årstrinn
20 elevar per lærar på 5.–7. årstrinn
20 elevar per lærar på 8.–10. årstrinn

Gruppestørrelse 2 er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med.

Skoleår	Lærernorm gruppestørrelse 2 1.-4. trinn	Lærernorm gruppestørrelse 2 5.-7. trinn	Lærernorm gruppestørrelse 2 8.-10. trinn
2022-2023	15,4 elever pr lærer 0,2 undervisningsårsverk for lite for å oppfylle kravet	15,3 elever pr lærer 1,4 undervisningsårsverk mer enn minstekravet	16,6 elever pr lærer 1,1 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2021-2022	15,7 elever pr lærer 0,3 undervisningsårsverk for lite for å oppfylle kravet	16,2 elever pr lærer 1,1 undervisningsårsverk mer enn minstekravet	16,2 elever pr lærer 1,3 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2020-2021	12,5 elever pr lærer 1,2 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet	17,6 elever pr lærer 0,7 undervisningsårsverk mer enn minstekravet	16,8 elever pr lærer 1,1 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2019-2020	14,5 elever pr lærer 0,2 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet	17,8 elever pr lærer 0,6 undervisningsårsverk mer enn minstekravet	15,0 elever pr lærer 2,0 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2018-2019	14,7 elever pr lærer 0,2 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet	16,2 elever pr lærer 1,1 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet	16,3 elever pr lærer 1,3 ordinære undervisningsårsverk mer enn minstekravet

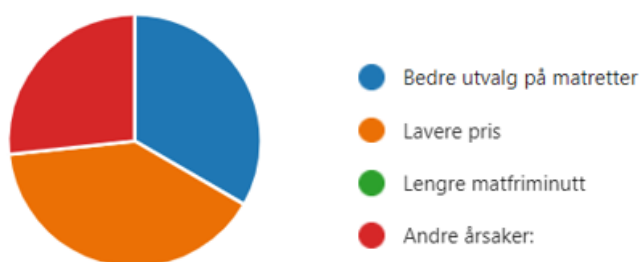
Skoleår	Oppsummering
2022-2023	Samlet 2,3 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2021-2022	Samlet 2,1 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2020-2021	Samlet 3,0 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2019-2020	Samlet 2,8 undervisningsårsverk mer enn minstekravet
2018-2019	Samlet 2,6 undervisningsårsverk mer enn minstekravet

Oversikten viser at Frosta skole de fem siste skoleårene i gjennomsnitt har en bemanning med 2.56 ordinære lærerårsverk over lærernorm.

Skolemat

Skoleåret 2023-2024 betaler 95 av 122 elever på 7.-10. trinn for skolematordningen, dette gir 78% deltagelse. Våren 2022 var deltagelsen 63%. Foreldrebetalingen dekker i hovedsak kostnader til innkjøp mat, og skolen har lønnsbudsjett som dekker lønnskostnader til ansatte på kantina.

I budsjettvedtaket fra kommunestyret desember 2022 bes det om å undersøke bakgrunnen for at noen elever velger å ikke delta i skolematordningen. Skolens undersøkelser viser at lavere pris, bedre utvalg på matretter og andre årsaker kommer ut relativt likt. Svarprosenten fra foresatte er på 55%. Bak andre årsaker nevnes at ordningen ikke er organisert slik at den er tilpasset elever med særlige behov (tidspunkt for matpause, ukedager elever er på andre læringsarenaer og lignende), ved varmmat er det ofte for lite mat.

Vaskeri

Vaskingen av beboertøy utføres av pleiepersonalet ved Frostatunet. For leie og vask av personaltøy, sengetøy og håndklær har vi avtale med privat leverandør. Vaskeriet på Frostatunet tilfredsstiller ikke dagens krav. Det er i budsjett for 2024 foreslått en arealoptimaliseringutredning for Frostatunet og Frosta skole. Plassering og utbedring knyttet til krav om ren/skitten sone vil bli en del av den helhetlige vurderingen.

Elektronisk medisineringsstøtte

Tiltaket ble lagt inn som forventning i forbindelse med behandlingen av økonomiplan for 2022, men er ikke tatt med i budsjettet for 2023. elektronisk medisineringsstøtte vil kunne gi innsparing gjennom at velferd ikke trenger sykepleier som kontrollerer medisiner. Elektronisk medisineringsstøtte vil også kvalitetssikre medisindeling for brukere.

Automatisering vil kunne gi økte effekter som mindre avvik og bedre kvalitet i tjenestene. I full drift anslås det å kunne spare inn kr 1 000 000, som muliggjøres ved at dagens årsverk sykepleier som legger opp medisiner og kontrollerer medisiner, kan flytte arbeidsoppgaver fra manuelt arbeid over til helsearbeid knyttet til pasienter. Dette er en del av velferdsteknologi,

som både gir innsparing personell og samtidig kvalitetssikrer tjenestene. Dette tiltaket svarer også opp på Helsepersonellkommissjonens arbeid.

Flere kommuner, både store og små, rundt oss har innført elektronisk medisineringsstøtte for en god tid tilbake. Vi er en del av innkjøps samarbeidet med Værnesregionen, og ulike rammeavtaler er signert.

Det planlegges at første fase går gjennom våren 2024. I denne fasen må det undersøkes hvilke muligheter kommunen har innen elektronisk medisineringsstøtte, det må gjennomføres testing og piloter, og det er beregnet at det kommer til å ta noe tid før tiltaket har full drift og optimal innsparing av 100% sykepleier.

Utredning fremtidens bærekraftige storkjøkken -lokalt eller interkommunalt

Kjøkkenet på Frostatunet er nå 22 år gammelt, og det er aktuelt å vurdere behov for utskifting av utstyr gjennom investering. Siste året viser at nødvendige storkjøkkenutstyr har behov for økt grad av service, reparasjon og utskifting. Reparasjoner er kostbart og ikke langvarig. Før det lages en plan for investeringsbehovet, skal det utredes hvorvidt det er aktuelt å samarbeide med andre storkjøkken i nabokommuner slik at investeringen ikke er nødvendig. Utredningen skal politisk behandles i løpet av 2024.

Kostnader legekontor

Siste året viser at kommunen har økte kostnader på legekantoret. Flere av kostnadene kommer som en følge av overgrepssaken. Ny fastlege er kommunalt ansatt, kommunen har med kommunalt ansatt fastlege mindre husleieinntekter, det er oppdaget feil i budsjett 2023 hvor kommuneoverlegen budsjettmessig lå inne med lavere stillingsprosent og effekten av lønnsoppgjøret er tatt inn. Netto håndteres kostnadene innenfor budsjettrammen.

Økonomiske utfordringer

For helse og omsorg vil driftskostnadene framover være svært nært knyttet til hvor mange eldre som kan bo hjemme så lenge som mulig. Kommunen kan drive mange timer hjemmetjeneste og hjemmesykepleie til prisen av en institusjonsplass. Og det er nettopp det innbyggerne vil; bo hjemme - så lenge de er trygge. For å få til mer av det, må eldre bo i boliger som er tilpasset det å være gammel.

Dette krever langsiktig politisk vilje, gjennom hvor boliger bygges, hvor flyttestrømmer føres, hvordan nærområder tilrettelegges. Dette synliggjøres i kommuneplanens samfunnsdel.

Samtidig må det være en kultur i organisasjonen for tildeling av tjenester (forvaltningskontoret) som fremmer tjenester som kan ytes hjemme. Det er mulig å tilby veldig avansert helsehjelp hjemme - og det kan bidra til å løfte sykepleiefaget ved å gi ansvar og spennende arbeidsoppgaver ute i hjemmene til innbyggerne.

Spesialisthelsetjenesten har også begynt å tenke mer slik, fordi ambulante team med spesialkompetanse hjemme er billigere enn sykehusplassen, samtidig som pasienten er i sine vante omgivelser.

Sosial forebyggende profil

Gjennom politisk vedtak av forebyggende plan for barn og unge, jobber kommunen med å realisere tiltakene gjennom tett samhandling mellom barnehage, skole og helse og familie. På den måten vil vi kunne arbeide forebyggende på flere områder.

Kommunedirektørens budsjettforslag 2024 anses for å ha tydelig sosial forebyggende profil, likt budsjettforslag 2023, og det ligger faglig forankret i at det er bærekraftig for samfunnet vårt inn i fremtiden.

Samfunnet bæres av fellesskapet. Fellesskapet skal sette inn tiltak rettet mot de av oss som har krevende hverdager i perioder og varige behov. Rettssikkerheten til innbyggerne, også barn og unge står høyt. Regeletterlevelse av alle lovverk som omfatter etat oppvekst og velferd har høy prioritet, og Kommunedirektøren legger frem et budsjettforslag som det er grunn til å være stolt av. Både faglig sett, bærekraftig for fremtiden og som ivaretar rettssikkerheten til innbyggerne. Høstens budsjettprosess har vært mer krevende enn på lenge. Prosessene har vært bedre enn på lenge. VI er Frosta kommune, sammen skal vi levere gode kommunale tjenester også inn i 2024.

Nye tiltak i planperioden

Innkjøp arbeidssko

På bakgrunn av framforhandlet klesgodtgjørelse er det behov for innkjøp av arbeidssko for ansatte på institusjonsbaserte tjenester.

Utskifting av nettbrett og mobiler

På bakgrunn av økt bruk av håndsprit i hjemmebaserte tjenester i covid-årene, er langt flere nettbrett og mobiler ødelagt enn under ordinær bruk. Det er behov for utskifting av utstyret som brukes av ansatte som beveger seg inn og ut av private hjem.

Heltidskultur - jakten på den gode vekten

Gjennom utviklingsarbeidet er det gjennomført oppgaveanalyse og kompetanseanalyse, i likhet med anbefalinger i Helsepersonellkommissjonen og utredningen «fremtidens omsorgstjenester» fra Ambia. Det er også gjort en gjennomgang av hvilke arbeidsoppgaver som utføres av hvilke yrkesgrupper. Gjennom utviklingsarbeidet er det avdekket og vurdert behov for økte stillinger, da spesielt på natt og innen ressursstyring. Det er tjenestestyrte behov som ligger til grunn for planlegging og gjennomføring av turnus, slik at vi drifter bærekraftig og effektivt, med god kvalitet.

Helsestasjonen for ungdom

Helsestasjon for ungdom er en lovpålagt oppgave som kommunen de siste årene ikke har levert optimale tjenester innen. Det er vurdert behov for å restarte tjenesten, med ansatte fra helse og familie samt kjøp av legetjenester.

Elbil og elektrisk minibuss hjemmebaserte tjenester

Investeringen legger til grunn at det er behov for å skifte ut minibussen og videre fortsette utskifting fra fossile biler til elbiler med innkjøp annen hvert år i økonomiplanperioden.

Velferdsteknologi

Frosta kommune har tatt i bruk og benytter ulike velferdsteknologiske løsninger der dette er formålstjenlig for brukerne. Dette har fram til nå vært i varetatt i fellesskap med de andre kommunene i Værnesregionen. Flere eldre med helseutfordringer vil øke behovet for tjenester i tiden som kommer, og da bør velferdsteknologi tas i bruk i økende grad. Innovasjon innen organisering, kompetanse og teknologi vil gi økt handlingsrom, men det må settes av ressurser til opplæring, programmering, oppkobling og vedlikehold.

En tydelig plan for arbeidet, med superbrukere, fagkoordinatorer og virksomhetsledere, vil gi en bevisst og planlagt arbeidsflyt som sier oss noe om hvilke velferdsteknologisk utstyr som kan være aktuelt for den enkelte innbygger med rett på kommunale tjenester. På den måten kan vi bistå innbyggerne med ønske om å bo hjemme lengst mulig, muligheten til det på den forsvarlig måte.

Velferdsteknologi vil kreve økt tidsbruk for superbrukerne våre, samt innkjøp av utstyr og lisenser. Det vurderes at det må settes av tid til å følge med på utviklingen, realisere plan for velferdsteknologi, og å delta på kurs og oppdateringer. Plan for velferdsteknologi skal etter planen legges frem for politisk behandling vinteren 2024.

Tilleggsvurderinger

Innsparingstiltak som er vurdert, men ikke lagt inn

Sammenslåing de kommunale barnehagene, enten hvor alle barn samles i en av de eksisterende barnehagen eller hvor det vurderes mulig nybygg.

Bo og miljøtjenesten flyttes til Frostatunet. Mulig innsparing nattevakt.

4 uker sommerstengt for barnehagene.

Nye kostnader som er vurdert, men ikke prioritert:

Det er ikke satt av økonomiske midler øremerket til beredskap og krisehåndtering. Det må vurderes for fremtiden om kommunen skal sette av anslagsvis kr 1 000 000 til beredskap og kriser.. Det kan være en forsikring for kriser på bakgrunn av klimautfordringer og/eller kriser på bakgrunn av andre forhold.

Kommunebarometer 2023

KATEGORI	ÅRETS ENDRING	RANGERING
Grunnskole	22 ↘	# 134
Pleie og omsorg	21 ↗	# 12
Barnevern	8 ↘	# 180
Barnehage	125 ↘	# 224
Helse	12 ↘	# 299
Sosialtjenesten	69 ↘	# 213

Bildet viser årets endringer og årets rangering på kommunebarometeret, for de ulike kategoriene.

Virksomhet helse og familie

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	1529 %	
Antall ansatte:	32	
Enhet (Avdeling)	Antall brukere 2023	Kommentarer
Psykisk helse og rus Ansatt ressurs: 230%	60 aktive brukere 2 tverrfaglige brukere Avlastning: 5 Støttekontakt: 19 Kommunal avlastning: 2 (Avl og støttekontakt er pr 27.09.2023)	Tiltak: Aktive brukere er brukere som mottar tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Avsluttede brukere er ferdig behandlet. Gjennomfører gruppetilbud og deltar i tverrfaglig samarbeid. Koordinering: Tjenesten koordinerer vedtak for støttekontakt og avlastning. Har også koordinatoransvar for brukere med langvarige sammensatte behov. 50% stilling jobber primært med avlastning og støttekontakt rekruttering, ansettelse og veiledning.
Helsestasjon Skolehelsetjenesten Ansatt ressurs: 5,4 (40% jordmor via samarbeidsavtale med Levanger kommune)	Helsestasjon: 161 barn (0-5 år) Skolehelsetjenesten: Alle barn fra 1-10 trinn, samt tilgjengelig for de opp til 23 år. (dette inkluderer ungdomslos og miljøterapeut)	Følger opp ift helsestasjon- og skolehelsetjeneste programmet. Koordinatoransvar for barn og unge med langvarige sammensatte behov. Tiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven. Lavterskeltiltak på individ, gruppe og systemnivå. Deltar i tverrfaglig arbeid jft forebyggende plan for barn og unge.
Legekantoret Ansatt ressurs: 3,0 2 kommunalt ansatt helsepersonell. 1 kommunalt ansatt fastlege. 2 fastlegehjemler, selvstendig næringsdrivende.	2800 pasienter på pasientliste Daglegevakt	Pr 21.09.2023 er det 220 pasienter på venteliste. Opplysninger på venteliste gir ingen indikasjon om innbyggere på venteliste har folkeregistrert adresse i Frosta kommune eller andre kommuner. Hvor mange av de som venter mangler fastlege og hvor mange som venter pga ønske om bytte mellom fastlegene, er heller ikke kjent.
Ungdomsklubben Ansatt ressurs: 32 %	Ca 70 ungdommer	Gjennomsnittlig besøkende ungdommer per uke
Forvaltningskontoret Ansatt ressurs: 123%		Behandler alle søknader om helse- og omsorgstjenester og gjennomfører kartlegginger. Har ansvar for vederlagsberegning, legemiddelhandtering, og systemansvar for kommunalt journalsystem.
Fysio/Ergo - tjenesten Ansatt ressurs: 160 % (40% vakant ergoterapeut (krevende å rekruttere), 19 % av stillingen er midlertidig tildelt sykepleier for bistand til hjelpemiddelhandtering).	Individuelle pasienter: 92 totalt ved utgangen av sept. Fremskrevet antall til årsslutt: ca 117 pasienter Gruppetiltak: 25 totalt Bassengtrim: 9 personer	Håndterer også deler av oppgavene til ergoterapeut (vakant stilling) med søknader til NAV hjelpemiddelsentral og ergonomiske oppgaver. Koordinatorfunksjon.

	Eldretrim: 18 personer Bistått 75 brukere med hjelpemiddel, søknad med mer.	Antall pasienter sier ikke noe om hvor ressursbruken pr. pasient, da noen pasienter krever mye og andre lite.
Friskliv Ansatt ressurs: 20%	Individuelle: 4 personer Gruppetiltak: 25 personer	Gjennomføring av gruppetilbud. Tverrfaglig samarbeid med psyk.helse og rus, samt integrering. Kurs: Tankevirus for ungdomsskolen i løpet av høsten 2023.
Folkehelsekoordinator Ansatt ressurs 20 %		Kommunens prosjektleder i interkommunalt samarbeid ifm Program for folkehelsearbeid «VærMed» i Værnesregionen. Revisjon av Oversiktsdokument + forberedelse til UngData undersøkelse i 2024
Hukommelsesteamet Ansatt ressurs: 34%	Antall brukere varierer, men er pr dags dato venteliste og en tenker den vil bli høyere over tid.	Drifter pårørendeskolen. Kartlegger og følger opp de som blir henvist fra lege eller andre omkring kognitiv svikt og demens.
Integrering/ flykntningstjenesten Ansatt ressurs: 80% flykntningkoordinator 60% programrådgiver 60% boveileder Varierende % språkassistent etter brukerens behov.		Forventer anmodning om 20 flykntninger i 2024.

Økonomisk og faglig

Virksomhet Helse og Familie yter tjenester til mange av innbyggerne i Frosta kommune og representerer 8 ulike fagområder med flere spesialiserte fagfelt. Noen av tjenestene i virksomheten leveres til alle innbyggerne, mens andre er behovsbaserte eller vurderes etter rettigheter i helse- og omsorgstjenesteloven. Virksomheten leverer både lavterskeltiltak og vedtaksbaserte tjenester på individnivå og gruppenivå. I andre sammenhenger bidrar ulike fagprofesjoner i virksomhet helse og familie med faglig veiledning og kollegastøtte til andre ansatte i kommunen. Alle enhetene samarbeider tett med andre kommunale og eksterne tjenester. I tillegg har virksomheten ansvar for SLT-funksjon og leder for ungdomsrådet.

Virksomheten har jobbet aktivt det siste året, og vil videre jobbe med driftsendringer og utviklingsarbeid for å treffe gode tjenestetilbud og forebyggende arbeid som en kan gjenta over flere år, slik at en sikrer likt tilbud til innbyggere i Frosta kommune.

Viser til informasjon i budsjett dokument for 2023. En ser fortsatt en økning i antallet innbyggerne som har behov for helsetjenester, både barn og eldre. Behovene fremstår til å være mer kompleks og det er i større grad behov for sammensatte og koordinerte tjenester, som gjennomføres der menneskene er – nemlig i kommunen. I kjølvannet av denne endringen også sett opp imot nasjonale føringer og lovendringer, ser man en helt tydelig økning i enkeltvedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven knyttet til BPS, avlastning, støttekontakt og koordinator. Tiltakene er rettighetsbasert og vil medføre varig og økende driftsutgifter i årene fremover. En må se på og kartlegge alternative løsninger for å dekke brukernes rettigheter. Det er kommet inn enkelte søknader på heldøgns omsorgsbolig for barn som vi pr dags dato

ikke klarer å innfri, på lik linje som at vi mangler oppdragstakere som tar på seg avlastning og støttekontakt oppdrag. Mangel på et kommunalt heldøgns omsorgstilbud for barn vil medføre kostnad for kjøp i det private, og vil ikke være kostnadseffektivt for kommunen på sikt.

Økning i antallet innbyggerne som har behov for helsetjenester vil også medføre et økt behov hos både private og kommunale fysioterapitjenester. Denne utfordringen kan løses ved å påstartet en del flere gruppetilbud, men det forutsetter at en har tilgjengelige fasiliteter. Det fremkommer også at det ikke er satt inn en egen kommunal budsjettpost omkring omsorgslønn, noe som er lovpålagt å tilby. En kan tenke seg til at i forbindelse med overnevnte økning, vil det også komme en økning i søknader om omsorgslønn.

I løpet av 2023 har friskliv gjennomført et samarbeid med Level sportssenter. Et slikt samarbeid har også vært prøvd ut tidligere med gode resultater. Bakgrunnen for at et slikt samarbeid ble satt i gang handlet om demografien på Frosta og utfordringsbildet når det kommer til mange med livsstilssykdommer og psykiske lidelser. Frosta kommune har ikke egnede lokaler til å drive gruppeaktivitet for flere enn 3-4 personer. Ved å samarbeide med Level sportssenter har disse utfordringene blitt løst og vi ser at vi når ut til mange. 25 brukere til sammen har deltatt på to kurs i løpet av våren og sommeren 2023. Etter første kurset har enkelte deltakere meldt seg inn på Level, noe som er helt i tråd med kursets målsetning og «Veilederen for frisklivssentraler», som oppfordrer til samhandling med andre aktører for å bidra til at brukerne skal bli i stand til å fortsette med regelmessig fysisk aktivitet. Resultatene fra både fysisk testing og egenevaluering er svært gode.

En ser et tydelig behov for oppfølging for egen psykisk helse, stresshåndtering, angst og depresjon hos voksne og barn. Behovet har vært økende etter pandemien og i forbindelse med sak mot tidligere fastlege. Kommunen har dekt behovet via bruk av tjenester fra andre kommuner eller lavterskel tiltak. Det kommer frem et behov i tiden fremover at de som har behov for overnevnt støtte kan få tilbud lokalt. Det vil ikke være mulig å følge opp det omfanget som pr dags dato har behov med den bemanningen vi har. Det er blitt sett på alternative løsninger for å dekke behovet og landet på at Frosta kommune skal tilby Rask psykiske helsehjelp for de som har behov. Tilbudet innbefatter en anonymitet og fleksibilitet som vil møte befolkningens behov. Det kan tenkes at det også kan brukes i forbindelse med forebygging av fravær og sykmelding.

Kommunen har de siste årene bosatt flyktninger fra Ukraina. Bosettingen har gått bra og tjenesten har skapt en god og kvalitetssikker flyt fra mottatt informasjon om flykningen og hel frem til de er ferdig med integreringsprosessen. Så lenge situasjonen i verden er slik den er vurderes det som sannsynlig at kommunen får anmodning om 20 nye flyktninger i 2024.

Tjenesten helsestasjon, skolehelsetjenesten, miljøterapeut og ungdomslos har et bredt nedslagsfelt og har høy grad av kontakt med barn, foreldre og samarbeidspartnere. Kommunen har lovfestet ansvar for å gjennomføre "utredning, diagnose og behandling" av personer med "psykiske lidelser, skader, rusproblemer, sosiale utfordringer eller nedsatt funksjonsevne" i samsvar med Helse- og omsorgstjenesteloven §3-1. Det er kommunens oppgave å sikre at nødvendige helse- og omsorgstjenester er tilgjengelige for sine innbyggere.

Tilbudet til barn og unge kan tilpasses etter behov, innenfor rammen av gjeldende lovverk, og kommunene har fleksibilitet i organiseringen av disse tjenestene. I Frosta kommune har det blitt opprettet et UP-team som jobber behandlingsrettet for barn og unge som har milde til moderate psykiske plager. Dette teamet er opprettet for å dekke kommunens krav til helsehjelp for barn og unge. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med kommunepsykologen i Værnesregionen. Videre har det blitt opprettet ett tverrfaglig familieteam mellom nevnt

tjeneste og psykisk helse og rus. De tilbyr oppfølging av familier som har ulike utfordringer, der en må jobbe tverrfaglig og se en helhet, eksempelvis ved brudd/skilsmiss. Videre har tjenesten dette året hatt søkelys på å få i gang undervisning omkring ulik tematikk som omhandler psykisk helse på alle skolens trinn. Det er videre vært søkelys på å få i gang gruppetilbud som ble lagt brakk under pandemien.

Jordmordsamarbeidet med Levanger kommune har fungert bra etter ny samarbeidsavtale kom på plass. Jordmor er tilgjengelig på Frosta to dager i uken og gir god og fagligforsvarlig hjelp til kommunens gravide.

Frosta legekantor har stått i en krevende situasjon med behov for å konstant tilpasse seg vikarer og nye ansatte. De har stått på og gjort en fantastisk innsats i året som har vært. Det er nå kommet til en mer stabilitet i ansattgruppen etter ansettelse av ny fastlege og helsepersonell. En kan derimot se i denne periode at fastlegelistene, de kommunale oppgavene, KAD- vaktene og lignende, er krevende å dekke inn for tre fastleger. Kommunene bør gjennomføre en grundig kartlegging og vurdering om behovet for å opprette en fjerde fastlegehjemmel og øke helsepersonell i lab og resepsjon med 50 %. Dette må sees i forbindelse med økning av eldre, økning av psykisk uhelse og barn og voksne, noe som skaper økt behov for fastlegetimer.

Viser til budsjettokument for 2023, det er ikke klart å tilstrekkelig grad å gi et tilbud opp imot lovkravene knyttet til helsestasjon for ungdom (HFU). Det anbefales at det i 2024 sees på ulike måter å organisere og drifte et slikt tilbud til ungdommene på Frosta.

Planverk: Frosta kommune mangler opprettelse av plan for legetjenesten. For utfyllende informasjon om denne se budsjett dokument 2023.

Andre lovpålagte utviklingsområder som må skriftliggjøres:

Plan for selvmordsforebygging (hele kommunen), rådgivende enhet for russaker, plan for barnekoordinator og plan for samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier (lovendring 01.08.22)

Sykefravær

Sykefraværet på virksomheten har vært til tider høyt, med noen langtidssykmeldte. Nå har vi noen som er langtidssykmeldt i ulik grad og vi har for tiden lavt sykefravær. I tillegg har vi fravær av de som er berørt av overgrepssaken.

Det har vært tett dialog mellom leder og ansatte ved behov, og arbeidsoppgaver har blitt tilpasser arbeidsevne i fastsatt tidsperiode. En kan ikke se at sykemeldingene eller fraværet er direkte koblet til saken omkring tidligere fastlege, men er relatert til fysiske skader, annen psykisk belastning eller annen sykdom.

Det vil aktivt jobbes med ros-analyse i partssammensatt gruppe for å sikre godt arbeidsmiljø og robuste medarbeidere.

HMS gruppen har jevnlig møter, som ligger inn i et års hjul. Det er fastsatte møtedatoer som ligger inne i kalenderen til de involverte. Vi skal ha søkelys på ros-analyse omkring fravær og arbeidsmiljørettet tiltak. Videre skal det sees på kompetanseheving i virksomheten.

Kommunebarometeret helse

Frosta kommer på 299. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2023. De tyngste nøkkeltallene er legedekning, dekning av helsesykepleier, skolehelse, hjemmebesøk og vaksinasjonsgrad.

Dekningen av helsesykepleiere målt mot antall småbarn i Frosta kommune er 127,39 årsverk per 10 000 innbyggere i alderen 0-5 år.

Antall årsverk jordmor mangler i rapportering, dette sjekkes nå opp.

I Frosta er det ledig plass på 0 prosent av fastlegelistene. Kommunen ligger dårlig an på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner. En 4. fastlegejhemmel vil kunne bedre dette.

Målt mot folketallet er det 0 psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere i Frosta kommune. Dette er feil, og vi ser nå på hva feilrapporteringen skyldes.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
HE01 Avtalte legeårsverk per 10000 innbyggere	209	219	230	249	177
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	95	185	165	238	181
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	1	1	1	1	1
HE04 Andel ledige listeplasser	226	247	278	228	187
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	79	74	91	92	129
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	124	126	314	312	313
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	62	57	19		
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere ⁸	124	93	140	199	109
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	197	1	335	188	
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	291	277	1	235	1
HE11 Vaksine, 2-åringer	234	189	214	188	
HE12 Vaksine, 9-åringer	234	224	235	196	127
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere ⁹	334	334	334	334	
HE14 Netto utgifter til forebygging (funksjon 233) per innbygger over 4 år	328	311	296	194	185

Virksomhet Grunnskole

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	46,78%	
Antall ansatte	66	Årsverk ble nedjustert jmf budsjettvedtak for 2023. Pga utvidet gratisordning i SFO ble antall årsverk utvidet i august med 0,6 og vil økes ytterligere høsten-23 pga tilpassing av drift. Større aktivitet i voksenopplæringen pga økende inntak av flyktninger har gitt økning i årsverk (126%). Finansieres av eget prosjekt.
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Frosta skole	280 elever	
Frosta SFO	58 barn	
Frosta kulturskole	76 benyttede plasser	Elever kan ha flere plasser
Frosta voksenopplæring		

Økonomisk og faglig

I opplæringsloven §8.3 finner man bestemmelser som vedrører lærernormen i grunnskolen. Normen innebærer at det i gjennomsnitt skal være maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4. trinn, og 20 elever per lærer på 5.-10. trinn i ordinær undervisning.

Frosta skole har et noe lavere elevtall høsten 2024 enn høst 2023. Andelen elever med spesialundervisning er økende, og utfordrer skolen på å fordele ressursene til det beste for eleven og klassene. Man ser også en økende andel elever som har utfordringer med psykisk helse, og som sliter med høyt skolefravær. Forebyggingsarbeidet rundt skolefravær krever mer av alle ansatte, og følges opp i samarbeid med helse og familie, og fraværsteamet i Værnesregionen.

Frosta skole er en del av utdanningsløpet og har krav til innhold og kvalitet til det beste for barnas utvikling, trygghet samt nærværende og fremtidig læring. Det krever riktig bemanning, stabilitet, kunnskap og kompetanse. Virksomheten har to ansatte som tar videreutdanning innenfor matematikk og programmering, noe som kompetanseplanen viser til.

Frosta skole er deltaker i kommunens Læringsmiljøprosjekt (LMP). Fokuset er å sikre et trygt og godt skolemiljø uten mistriksel og krenkelsler. Å inkludere alle ansatte i et slikt prosjekt fører til felles kompetanseheving, eierskap til prosjektet og styrker samholdet i gruppa. Vi lærer nye metoder på hvordan jobbe inn mot barna i barnehagen.

Frosta SFO har fått elevtallet økt med over 20% pga utvidet gratisordning for 1. og 2.klasse. Høstens erfaring fra driften gjør at man må øke opp årsverket i SFO for å sikre forsvarlig tilbud til elever og ansatte. I dette ligger det å fordele elevgruppen på 2 lokaliteter på ettermiddagstid; SFO-bygget og 2./3.-trinnsfløya på barneskolen.

Frosta kulturskole gir samme tilbud som tidligere år, med teatertilbudet som den største elevgruppen på 34 pr 01.01.23.

Frosta voksenopplæring har utvidet aktiviteten pga økende antall flyktninger til Frosta. I samarbeid med Flyktningetjenesten har man utvidet og tilpasset opplæringstilbudet i løpet av 2023. I dag er det 4 ansatte som er tilknyttet voksenopplæringen, i hele eller deler av sin stillingsportefølje.

Sykefravær

Sykefraværet har økt betraktelig det siste året. Ansatte oppgir belastning over år + at man er berørt av legesaken som faktorer for fravær. Ansatte følges opp av nærmeste leder, med håp om å beholde de i aktiv jobb. De andre ansatte blir også berørt av fraværet, og resulterer i at ledelsen må være proaktive mtp og ansatte vikarer i langtidsfravær i konkurranse med andre kommuner. Skolen har lyktes godt med dette i sommer og høst, men mangler vikarer med undervisningskompetanse til korttidsfravær.

Det arbeides aktivt i partssammensatt gruppe for å sikre et godt arbeidsmiljø. HMS teamet har jevnlig møter som ligger inn i et årshjul. Videre jobber vi med relevant kompetanseutvikling og mestringsklima. Dette er to faktorer som er tatt ut av resultatet av medarbeiderundersøkelsen.

Kommunebarometer grunnskole

De viktigste nøkkeltallene i kommunebarometeret for grunnskole er avgangskarakterer og nasjonale prøver på ungdomstrinn og utdanningsnivået til lærerne.

Landssnittet på avgangskarakterer lå på 43,3 poeng, Frosta lå på 40,25 poeng.

I Frosta ligger 27,8 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. På 8. trinn ligger 13,3 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). Gjennomsnittskommunen ligger på 10,24 for 8. trinn.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. I gjennomsnittskommunen oppfylte 82,29 prosent av norsklærerne, matematikklærerne og engelsklærerne kompetansekravene på barnetrinnet i 2022. I Frosta oppfyller 88,37 prosent av lærerne dette kravet. På ungdomstrinnet i Frosta oppfyller 75 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 83 prosent av elevene på 7. trinn i Frosta at de trives godt. Landsgjennomsnittet ligger ifølge FHI på 86,0 prosent.

Andelen elever med spesialundervisning er vesentlig høyere på 10. trinn enn på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Frosta som fikk spesialundervisning i 2022, er 5,22 prosent, mot 6 prosent i 2021. På 5.-7. trinn får 9,5 prosent av elevene i Frosta spesialundervisning, mot 9,21 prosent i gjennomsnitt for hele landet. På ungdomsskolen får 10,52 prosent av elevene på 8.-10. trinn i Frosta spesialundervisning. Snittet for landet ligger her på 9,97 prosent.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	73	170	329	324	328
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	266	200	332	249	296
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år			1	248	186
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ²	226	213	203	146	161
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ²	48	50	53	54	225
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ²		61	62	55	56
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	258	221	245	110	118
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	267	249	202	248	241
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	1	1	1	1	1
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	1	1	1	1	1
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	295	222	168	173	160
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	246	166	76	247	275
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	267	263	272	282	271
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	74	81	120	190	151
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	185	139	138	109	159
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	138	131	129	159	167
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	103	114	88	92	96
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	83	92	112	94	75
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	107	62	84	38	37

Virksomhet Borglia friluftsbarnhage

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	1270%	
Antall ansatte	Fagarbeidere/ barnepleier	6
	Lærling	0
	Pedagogiske ledere	6
	Barnehagelærer	0
	Virksomhetsleder	1
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Førskolegruppa	12 barn (12 plasser)	
Marihønegruppa	13 barn (13 plasser)	
Humlegruppa	9 barn (14 plasser)	
Småbarn	14 barn (28 plasser)	
	48 barn (67 plasser)	19 barn under tre år 29 barn over tre år

Økonomisk og faglig

I barnehageloven § 26 er det en bestemmelse om grunnbemanning i barnehagen, og det må bemannes ut ifra antall barn og barnehageplasser. Barnehagen har totalt 48 barn. 3 av disse er flyktninger fra Ukraina, noe som krever litt ekstra ressurser over en periode. Barnehagen har inneværende barnehageår noe økning i enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp knyttet til enkeltbarn med individuelle rettigheter.

Virksomheten er en del av utdanningsløpet og økt krav til innhold og kvalitet er det beste for barnas utvikling, trygghet samt nærværende og fremtidig læring. Det krever tett bemanning, stabilitet, kunnskap og kompetanse. To ansatte tar nå videreutdanning innenfor spesialpedagogikk og språkutvikling og språklig læring noe som kompetanseplanen viser til.

Virksomheten er deltakere i kommunens Læringsmiljøprosjekt (LMP). Fokuset der er å sikre et trygt og godt barnehagemiljø uten mistriksel og krenkelser. Å inkludere alle ansatte i et slikt prosjekt fører til felles kompetanseheving, eierskap til prosjektet og styrker samholdet i gruppa. Vi lærer nye metoder på hvordan jobbe inn mot barna i barnehagen.

Virksomheten deltar også på Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen (REKOM), som bidrar til at vi utvikler vår pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagens mandat er å gi barna trygge og gode oppvekstforhold.

Sykefravær

Det jobbes med å skape gode relasjoner til hverandre. Man skal ha det bra når man kommer på jobb og man skal glede seg over å kunne gå på jobb. Tillit til leder er viktig, slik at man kan snakke med leder før lege. Partsgruppa har også snakket med de andre ansatte om viktigheten av å prøve seg på jobb. Vi ønsker at alle skal ha muligheter for å komme på jobb og vi ønsker å tilrettelegge for det. Vi skal få inn fraværsforebygging i årshjulet der vi har faste møter der verneombud snakker om sykemeldinger og det å komme på jobb.

Virksomheten jobber aktiv i partssammensatt gruppe for å sikre et godt arbeidsmiljø. HMS teamet har jevnlig møter som ligger inn i et års hjul. Videre jobber vi med relevant kompetanseutvikling og mestringsklima. Dette er to faktorer som vi har tatt ut av resultatet av medarbeiderundersøkelsen.

Kommunebarometer barnehage

De viktigste tallene i barnehagesektoren er grunnbemanning per barn i kommunale barnehager, andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning.

Hvis man ser på gjennomsnittet for hele landet, holdt bemanningen i kommunale barnehager seg på 5,6 barn per voksen i både 2021 og 2022. For Frosta var tallet 6,2 barn per voksen i kommunale barnehager i fjor. Frosta har ifølge statistikkene lavere bemanning i de kommunale barnehagene enn de fleste andre.

Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 65,7 prosent. I Frosta oppfyller 50 prosent av de kommunale barnehagene pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

44,7 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Frosta har pedagogisk utdanning

En gjennomsnittsbarnehage i Norge har nå 47,87 barn. Barnehagene i Frosta har ifølge statistikken 40,33 barn i snitt. Nasjonalt viser tallene at 93,55 prosent av alle barn i barnehagealder hadde plass i barnehagen i 2 022. I Frosta har 91,67 prosent av barna barnehageplass

Kommunebarometeret, Frosta kommune

Tabeller: Barnehage

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	78	343	226	263	351
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	195	166	182	134	215
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	1	1	248	1	234
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	1	1	1	1	1
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	135	100	246	266	164
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	1	1	68	62	1
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	191	142	164	167	250
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	307	253	269	26	58
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	319	313	320	274	145
BH10 Antall barn per barnehage	95	163	151	155	172
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	211	240	210	242	287
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	208	25	24	17	22
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	284	229	279	138	229

Virksomhet Kvamtoppen barnehage

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	866 %	
Antall ansatte	Fagarbeidere/ barnepleier Lærling Kunstner Pedagogiske ledere Barnehagelærer Virksomhetsleder	5 0 - ønsker gjerne en 1 4 1 1
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Stortoppen	13 (13 plasser)	
Mellomtoppen	13 (20 plasser)	
Litjtoppen	8 (16 plasser)	
	34 barn (49 plasser)	15 barn under tre år 19 barn over tre år

Økonomisk og faglig

I barnehageloven § 26 er det en bestemmelse om grunnbemanning i barnehagen, og det må bemannes ut ifra antall barn og barnehageplasser.

Barnehagen er en del av utdanningsløpet og det stilles økt krav til både innhold og kvalitet i barnehagehverdagen. Virksomheten har gode og stabile ansatte som har jobba innenfor fagfeltet i flere år. God faglig kompetanse er viktig for å gi barna en god utvikling, trygghet, nærvær og fremtidig læring. Kompetanseplanen for virksomheten ønsker mer kompetanse innenfor samisk språk og kultur samt spesialpedagogikk. Vi har ansatte som tar videreutdanning innenfor disse områdene.

Kvamtoppen barnehage er deltaker i kommunens Læringsmiljøprosjekt, der fokuset er å sikre et trygt og godt barnehagemiljø uten mistriksel og krenkelser. Ved at alle som jobber med barn i kommunen er delaktige og får være med å skape et bedre oppvekstmiljø for alle barn på Frosta er en stor suksessfaktor for oss. Vi sammen tar et felles løft. I tillegg deltar vi i Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen (REKOM), som bidrar til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Målet er å sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

Sykefravær

Sykefraværet på virksomheten har vært til tider høyt, med en del langtidssykmeldte. Nå har vi hatt en periode med lavt sykefravær. I tillegg har vi fravær av de som er berørt av overgrepssaken. Over 30% av ansatte er direkte berørt av saken. Det er jobba med nærversfaktorer og det er flere ansatte som har fått tilpassa stillingsstørrelsen i forhold til restarbeidsevnen sin. Når det har vært perioder med langtidsfravær over flere år, er det viktige å se på faktorer rundt dette. Vi har fått rydda stillingsprosenter og nå har vi mer stabilitet rundt ansatte.

HMS gruppen har jevnlig møter, som ligger inn i et års hjul. Det er fastsatte møtedatoer som ligger inne i kalenderen til de involverte. Vi jobber videre med kompetanseutvikling etter resultater fra medarbeiderundersøkelsen. At flere tar videreutdanning og at alle ansatte er med i LMP-prosjektet gjør at vi har noe å jobbe etter i fellesskap på virksomheten. Vi deltar også på REKOM, der pedagogiske lederne deltar aktivt innenfor ledelse av pedagogiske prosesser på egne avdelinger. Ellers er det viktig å FAGLEGGE hverandre i hverdagen.

Virksomhet Institusjonsbaserte tjenester

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	ANSVAR institusjon 2436% Virksomhetsleder 100% Fra 01.06.23: 40% fagkoordinator Fra 01.09.23: 50% ressurskoordinator (prosjekt) 4 lærlinger 2 Menn i Helse 0,80 VTO	ANSVAR kjøkkenet 276% 0,80 VTO
Antall ansatte	47 Sykepleiere Vernepleier Helsefagarbeider Pleiemedarbeider Lærlinger Menn i Helse Fagkoordinator Turnuskoordinator VTO Virksomhetsleder	5 Kokk Assistenten VTO
Enhet (Avdeling)	Antall brukere 2023	Kommentarer
Langtidsavdeling	25	
Kortids avdeling	66	Kortidsopphold og avlastning
Aldersdementavdeling	10	Skjermet enhet
KAD/ØHJ	4	
Dagplass	1	
Full kost kjøkken	45	Frostatunet og HDO
Middags ombringing	20	Totalt 65 middags
Frokost ombringing	2	Totalt 47 frokost
Kveldsmatombringing	1	Totalt 46 kveldsmat
Åpen kantine		Ansatte, pårørende, arrangement og møter

Muligheter

Tjenesten skal ivareta en bærekraftig og sammenhengende helse- og omsorgstjeneste. Vi tar imot beboere som har sammensatte diagnoser og funksjonstap. Vi har ingen overliggere fra Helseforetaket. Vi prioriterer slik at vi er vi gir rehabilitering, medisinsk behandling, demensomsorg og palliativ/lindrende behandling, korttidsopphold og avlastning. Ansatte får bruke sin faglighet på ett bredt sammensatt diagnoser/behandling. Vi tar imot elever, menn i helse lærlinger og sykepleie/vernepleierstudenter. Det beriker oss faglig og er med på å rekruttere for framtiden samt til vikariater på helg /ferieavvikling. Vi har satt det i system med veiledere.

Utfordringer

Vi ser at det ikke er en direkte sammenheng mellom behov og forventninger knyttet til helse- og omsorgstjenesten og bærekraften i tjenesten. Vi har personer med demens sykdom som øker i antall og er på alle avdelinger. Det er ressurskrevende samt skaper uro for andre beboere.

Det vurderes at skjermet enhet for demente har økende behov for plasser i nær fremtid. Forventet tall viser økning av antall eldre framover og spesielt mot 2026. Antall demente på Frosta stiger og det er behov for egnet boform. Skjermet enhet har plass til 7 og det er spesielt tilrettelagt. Enheten er for de som trenger tilsyn for at de er urolig, for eksempel vandrer mye eller har atferd som gjør at hen er til fare for seg selv eller andre. Tilleggs lidelser som angst og/eller vrangforestillinger, som gjør at vedkommende fungerer bedre på skjermet enhet.

Vi har demente som ikke trenger skjermet enhet, men tilpasset boliger i små enheter. Vi ser at det blir flere og flere som har demensutfordringer og som har fått ett bedre faglig tilbud om de har fått egne enheter. For pasienter som er på rehabilitering eller har store helseutfordringer er det utfordrende å ha demente på samme avdeling. Samme opplevelsene har pårørende og ansatte. Demensomsorgen krever ro, tilstedeværelse, faglig tilnærming og forståelse. Egne enheter gir personalet muligheter for bedre demensomsorg og være forberedt på det uforutsigbare i møte med pasienten. Frostatunet trenger flere plasser på skjermet enhet samt enheter for demente som ikke trenger skjermet enhet.

Ansatte bruker tid på manuelle oppgaver som kunne vært utført elektronisk, som for eksempel legemiddelhåndtering. For å møte morgendagens utfordringer må det vurderes om frivilligheten få mer plass på institusjonene. Det kan være aktivisering, servering, holde orden på rom/avdelinger, re senger, rydde, vanne planter og lignende.

Økonomisk og faglig

Det ble politisk vedtatt i 2021 at Frosta kommune skulle satse på heltidskultur. Det er i tråd med kompetanseløftet 2025. Behovet for kompetanse og kvalitet må sikres for å kunne gi forsvarlige helse og omsorgstjenester. Det er rekrutterende samt at vi sikrer at ansatte får faglige utfordringer om blir i vår virksomhet.

Tjenestestyrte bemanningsplan sikrer rett bruk av kompetansen etter behov, samt sikrer helhet. Vi ser på oppgavefordeling mellom ulike faggrupper, hvem som gjør hva og hvorfor. Vi ønsker at helsefagarbeiderne skal ta større ansvar og setter det i system. Det er rekrutterende og bevarende samt innovativt.

Vi må prioritere bort noen av de oppgaver/tjenester vi i dag gjør og la frivilligheten ta mer plass. Vi må være presis på hva som gis av tjenester både til ansatte og beboere med pårørende. På bakgrunn av politisk vedtak gjennom utredningen fremtidens omsorgstjenester, er det vurdert og funnet nødvendig å tilsette fagkoordinator i 40 % som sikrer faglig oppdateringer og setter det i system. Vedkommende arbeider resterende del av stillingen i pleien. Fagkoordinator og HMS gruppen setter fagligheten i system og har utarbeidet en handlingsplan. Partssamarbeidet er viktig og gode prosesser settes mer i system.

Velferdsteknologi blir vurdert og tatt i bruk etter vedtak. Demensplan utarbeides og behovet for egnet boliger beskrives der. Vi ser at de skulle vært samlet på mindre boenheter

Sykefravær

Sykefraværet på virksomheten har vært til tider høyt, med en del langtidssykemeldte. Det har vært en god prosess med tilrettelegging. Vi ser at det ikke ble mulig å fortsette i stillingen. I dag har vi en langtidssykemeldte som delvis er i arbeid. Det egenmeldte fraværet varierer og er høyere i perioder med forkjølelse og influensalignende symptomer.

Vi tilrettelegger slik at ansatte kan endre vakter samt gå på avdeling som er “lettere” for at de kan stå i arbeid. En ansatt har endret sine vakter fra dag/aften til natt som tilrettelegging. Vi vurderer ros-analyse i partssammensatt gruppe for å sikre godt arbeidsmiljø og robuste medarbeidere. Nå har vi hatt ros analyse ut ifra helseundersøkelse kartlegging på natt.

HMS-gruppen har nettopp delt seg slik at vi har egen HMS gruppe for institusjon. Vi har utarbeidet ett års hjul. HMS- gruppen har møter en dag pr. måned. Vi ser at den oppdelingen gir ett bedre fora for å ta opp det som rører seg og være støtte til hverandre nettopp med fokus på arbeidsmiljø. HMS-gruppen har tatt ut to mål fra medarbeider undersøkelsen som vi arbeider videre med. Vi har valgt ut autonomi og mestringsklima.

Virksomheten har ingen overliggere på sykehus, noe som sparer kommunen for kostnader og gir økt livskvalitet for innbyggere som ønsker å bo nære hjemmet.

Kommunebarometeret pleie og omsorg

Frosta kommune ble i årets Kommunebarometer plassert på 12. plass i sektoren Pleie og Omsorg.

De viktigste nøkkeltallene er andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Frosta har 85,71 prosent av beboerne på sykehjem et omfattende pleiebehov.

I Frosta har 80,4 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen 98,7 prosent.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. I Frosta tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 115,38 prosent av antall innbyggere over 80 år som bor på sykehjem. Frosta kommer bra ut på dette nøkkeltallet, når vi sammenligner med de andre kommunene.

I Frosta er 100 prosent av sykehjems plassene regnet som moderne enerom. Det gir kommunen en høy skår på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettede årsverk) som har fagutdanning	280	245	255	185	124
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	23	54	13	39	126
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	185	151	205	112	1
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	222	216	216	278	194
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	217	155	206	137	288
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	309	107	227	175	208
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	2	1	1	1	1
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet ⁵			25	133	
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	24	26	291	122	1
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	65	46	39	69	73
PO11 Andel vedtak om helsetjenester i hjemmet, som iverksettes innen 15 dager	197	200	118	137	133
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere			60	206	1
PO13 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre enn 80 år		23	1	1	
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år					
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	42	113	114	110	128
PO16 Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	68	61	28	35	20
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	113	115	305	260	242
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	177	172	153	164	74
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	105	135	214	169	221

Virksomhet Hjemmebaserte tjenester

Årsverk pr 01.01.24: 42,96: Hjemmetjenesten: 15,12 Omsorg: 9,33 Dagsentret: 1,80 Bo og Miljøtjenesten: 15,71		
Ansatte gruppe totalt: 83 stk	Sykepleiere Vernepleiere Pleiemedarbeidere Miljøterapeuter Turnuskoordinator Fagkoordinatorer Virksomhetsleder	0,5 årsverk 3 stk, 1,4 årsverk 1
Virksomheter	Antall brukere	Kommentarer
Hjemmesykepleien	183	183 personer 514 ulike tjenester 1719 timer pr uke Økning fra i fjor
Bo og Miljøtjenesten	20	Økning på 7 nye brukere i år. Lavterskeltilbud Dagsenter og Klubbkveld fungerer godt.
Omsorgsavdelingen (HDO)	22	Alle leiligheter er bebodde
Dagsenter hjemmeboende demente	13	5 dager pr uke, en av disse er turdag for nye brukere som tilvenning og avlastning pårørende.

Utviklingsbildet på Hjemmetjenestene de siste årene: **Tall pr 01.08.xx**

Periode	Antall pasienter	Antall tjenester	Antall tjenestetimer pr.uke
2020	102	264	980
2021	140	335	1149
2022	150	414	1553
2023	182	513	1717

Dagens drift håndteres godt, det leveres gode kvalitative tjenester til alle mottagere. Hjemmetjenesten har godt kvalifisert personale til å utføre oppgavene, det er en nødvendighet da det er stor kompleksitet hos enkelte pasienter. Sykehus og legesektoren har også økende tjenester slik at Frosta Kommune må i stor grad håndtere pasientene selv på et tidlig tidspunkt i forløpet. Trenden av tjenestemottakere er som forventet, det er stor økning i etterspørselen av tjenester, så Hjemmetjenesten må tenke innovativt for å møte fremtiden. Vi utarbeider strategisk plan for Velferdsteknologi som skal politisk behandles 2024, der prioritering av innkjøp og drift av teknologi beskrives. Dette skal bidra til å møte fremtidens utfordringer med økt antall pasienter og færre hender. Her prioriteres digitale løsninger som skal være trygge for pasient, pårørende og personal. Eksempelvis er det stor tidsbesparelse å få montert E-lås til brukere av Hjemmetjenesten, slik at ansatte ikke trenger å bruke tid på å innhente nøkler til oppdragene gjennom dagen.

Bo- og Miljøtjenesten har fått økende antall brukere de siste to årene, her vet vi at vi snart får et større antall brukere som "banker på". Vi har derfor etablert to ulike lavterskeltilbud på dag og kveld. Dagsenter x2 og Klubbkveld x1 pr.uke. Dette har blitt suksess for de som

deltar, så vi har fått flere søkere. Her er det økende behov, som gjør at det fortløpende vurderes mot antall årsverk tilgjengelig. I dag driftes tjenesten innen de ressursene som er tilgjengelig, men kommer det flere brukere må det vurderes å trekke ut egen ansatt til dette. Det er mulig at ventelister må regnes med.

Dagsentret for hjemmeboende demente fungerer godt, deltagelse vedlikeholder deres funksjoner på en best mulig måte, avlaster de pårørende og gjør overgangen til Institusjonsplass mykere for brukeren. En turdag pr.uke er en start for brukere som ikke er på dagsentret ennå, slik at overgangen til å delta der etter hvert blir mykere. Bilen de bruker er utslitt, behov for ny bil nærmer seg.

Omsorgsboligene (HDO) på Frostatunet er fullt bosatt med flere på venteliste, her utøves god faglig pleie på individuelt nivå.

Det ble politisk vedtatt i 2021 at Frosta kommune skulle satse på Heltidskultur, vi er godt i gang med arbeidet. Det er et stort arbeide som må gjøres for å skape endring, vi har derfor satt sammen et bredt arbeidsutvalg som inneholder Personalsjef, Kommunalsjef, Virksomhetsledere, HTV og Verneombud, politisk representant og ansatte. God og tilstrekkelig involvering av alle parter må til for å lykkes i arbeidet. Vi skal starte opp med en bærekraftig Tjenestestyrte bemanningsløsning, som innebærer at vi skal planlegge ansattes arbeidstid etter tjenestebehovet i en ny bedre turnusordning. Dette mener vi skal bidra til å møte fremtidens utfordringer med økt etterspørsel om tjenester, noe som vi allerede har fått merket godt i hele virksomheten.

Sykefravær

Sykefraværet har økt betraktelig det siste året, mye grunnet overgrepssaken. De følges tett opp av nærmeste leder, det er en nødvendighet for å beholde de i aktiv jobb. De andre ansatte blir også sliten da det blir for lite vikarer, det resulterer i at vi må gå med redusert bemanning enkelte dager. Dette sliter på alle ansatte i lengden.

Vi har foretatt en ROS analyse for å sette oss i bedre stand til å følge sakens faser og varighet ift personalet og sykefraværet. Dette skal HMS gruppene og alle ansatte jobbe aktivt med fremover for om mulig redusere sykefraværet, og bevare et godt arbeidsmiljø og robuste ansatte.

Kommunebarometer barnevern

Nøkkeltallene for andel barn i barnevernet, og andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder er de tyngste for sektoren. Andel barn i institusjon og fagutdannet per 1 000 barn er også nøkkeltall som veier tungt i sektoren.

Generelt er andelen fristbrudd redusert kraftig de siste årene. For Frosta sin del ble 93 prosent av undersøkelsene gjennomført innen 3 måneder i 2022. I løpet av de fire siste årene sett under ett, behandles 86,25 prosent av sakene innenfor 3 måneder i kommunen. Til sammenligning ligger tilsvarende andel for de beste kommunene i landet på 100 prosent.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en annen måte å måle bemanningen på. I Frosta er tallet 18,2, mot 14,70 barnevernssaker per årsverk nasjonalt.

I Frosta har 100 prosent av barna som er omplassert, en omsorgsplan. Målt over de siste fire årene har 100 prosent av barna under omsorg i Frosta hatt omsorgsplan.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende tiltak for barn i alderen 0–5 år. Det kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. I barnevernsreformen er økt vekt på tidlig innsats og forebyggende tiltak et tydelig mål. Korrigert for lønns- og prisvekst var disse utgiftene i Frosta på 23 872,61 kroner per barn under 5 år i fjor. Nasjonalt er tilsvarende sum 14 842,82 kroner.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	116	184	291	233	270
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	97	282	102	257	188
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	266	277	256	215	248
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	337	80	111	77	89
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)		317	332	122	252
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	238	1	1	1	1
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	280	1	229	183	239
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	213	225	220	228	1
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	254	265	307	268	300
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	65	90	132	289	52
BV13 Hvor mange av de siste fire årene har kommunen hatt brukerundersøkelse i barnevernet?	165	161	176	108	57

Kommunebarometer sosialtjeneste

Stønads lengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønad og årsverk til økonomisk rådgivning har alle en vekt på 10 prosent av sektoren.

27,42 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder, og 12,52 prosent får stønad i mer enn 10 måneder. 18,92 prosent av dem som går på sosialstønad i Frosta mottar den i minst 6 måneder.

Nasjonalt har 15,36 prosent av de med sosialhjelp dette som hovedinntekt. Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt er 35,14 prosent. I barometeret er lav verdi positivt.

På landsbasis ble 80,09 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene. I Frosta ble 93,94 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	161	21	207	223	249
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	42	41	17	26	48
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	48	181	266	176	212
SOS04 Andel 25-67 på sosialhjelp, korrigert ¹⁴					
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	88	28	23	57	69
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer					
SOS07 Andel av mottakerne som har arbeidsinntekt som hovedinntektskilde			141	90	1
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp					
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	20	178	176	19	170
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget			1	80	79
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad			124	108	

Oppsummert tiltak i etaten

Oppvekst og Velferd, utgifter	2024	2025	2026	2027
Helsestasjonen for ungdom, kjøp av legetjenester	100 000	100 000	100 000	100 000
Klesavtale, innkjøp arbeidssko institusjonsbaserte tjenester	50 000	0	50 000	0
Utskifting nettbrett/mobiler hjemmebaserte tjenester	0	50 000	0	50 000
Heltidskultur -jakten på den gode vekten, økte lønnsressurser	2 340 000	2 340 000	2 340 000	2 340 000
Sum utgifter	2 490 000	2 490 000	2 490 000	2 490 000

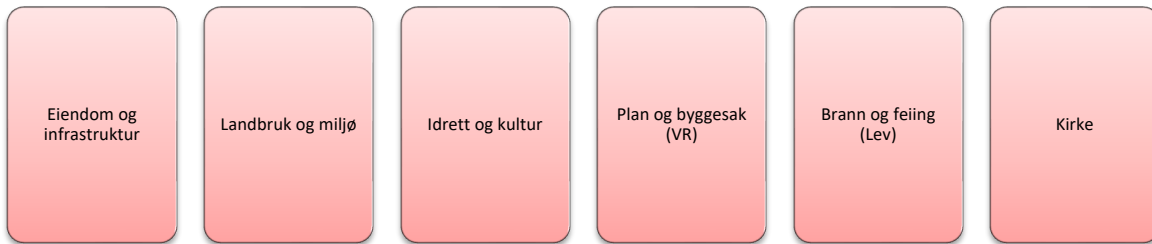
Oppvekst og Velferd, inntekter	2024	2025	2026	2027
Bosetting av 20 nye flyktninger i 2024 (netto)	-736 000	-3 860 000	- 5 300 000	-5 300 000
Frosta skole, reduksjon 100% stilling lærer (lærernorm)	-500 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
1 % reduksjon av andre driftsutgifter	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Velferd, reduksjon sykepleierårsverk elektronisk medisineringsstøtte	-500 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Sum inntekter	-2 386 000	-6 510 000	-7 950 000	-7 950 000

Investeringer	2024	2025	2026	2027
Elbil hjemmesykepleien minibuss (2025), bil (2027)	0	700 000	0	600 000
Velferdsteknologi	250 000	250 000	250 000	250 000
Sum	250 000	950 000	250 000	850 000

9. Organisasjon og samfunn

Årsverk i etaten (faste ansatte og årsverk) Per 01.01.2024	Antall ansatte	43
	Årsverk	22,93
	Ansatte ekskl. Frosta Brann og redning	25
	Antall årsverk ekskl. Frosta Brann og redning	22,34

Etaten består av virksomhetene Eiendom og infrastruktur, Landbruk og miljø, Kultur og idrett, Plan og byggesak, Brann og feiing og Kirke. Ansvarsområder som næringsutvikling, kulturminneforvaltning, samfunnsplanlegging, samfunnssikkerhet og beredskap er viktig for samfunnsutviklingen, og dekkes av etatens ressurser, men er en ressurs for hele organisasjonen.

Etaten har ansvar for kritisk infrastruktur i kommunen. Vedlikeholdsetterslepet på kommunens infrastruktur som bygg, vei og avløp er betydelig. Det arbeides derfor systematisk med kartlegging av behov for tiltak og opprydning, og gjennomføring av dette. Mangelfull oppfølging og saksbehandling etter norsk lov over tid, gjør det svært krevende å drive saksbehandling, også på nyere saker, da det ofte er mangelfull dokumentasjon i fagsystem og arkivsystem. Dette fører også til at opprydning i eldre saker krever mye tid av etatens saksbehandlere. Etaten forvalter i tillegg et omfattende lovverk, kommunen søker derfor juridisk bistand (D4) i de mest komplekse og uoversiktlige sakene. Også i 2023 opplever kommunen at innbyggere og næring forventer at kommunen skal finansiere og løse opp i privatrettslige forhold. Dialogen og forståelse av eget ansvar versus kommunens ansvar er forbedret. Kommunen tar i flere saker enn tidligere en innledende avklaring på om Kommunen mener den er en part i saken. På grunn av de økonomiske fremtidsutsiktene og krav til likebehandling av kommunens innbyggere og næringsliv, vil kommunen blir mer tydelig på hva som er kommunens oppgaver, og hvilke oppgaver kommunen må be innbygger og næringsliv løse på eget initiativ og regning.

Frosta kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost på tjenestene feiing og avløp. Selvkost innebærer at kommunens merkostnader med å frembringe tjenestene, skal dekkes av det brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å gå i overskudd på disse områdene. I forbindelse med arbeid med spredt avløp vil det bli etablert et eget selvkostområde. På de kommunale avgiftene som i dag har 2 terminer, vil det bli innført 3 terminer.

Planstrategien

Kommunens rolle som samfunnsutvikler er forankret både i kommuneloven og plan- og bygningsloven. Planstrategien er et hjelpemiddel for kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere for å møte kommunens utfordringer og behov.

Planstrategien ble vedtatt for planperioden 2022 – 2023 i juni 2022. Planstrategi for kommende periode skal utarbeides i 2024 for 2024 – 2027.

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS)

Planen definerer langsiktige mål og strategier for utvikling av kommunen, både som samfunns- og utviklingsaktør, og tjenesteleverandør. Forrige utgave av KPS hadde varighet frem til 2020. Etter en omfattende medvirkningsprosess våren 2023, er Frosta kommune sin reviderte KPS 2023 – 2035 ute til offentlig høring.

Visjon: Sammen om en historisk framtid. Med følgende fire hovedmål:

1. Bestå som egen kommune
2. Åpen, inkluderende og attraktivt
3. Bærekraftig vekst og utvikling innen landbruk og næring
4. Stolt av sin historie

KPS er planlagt lagt frem til politisk vedtak i Kommunestyret i desember 2023.

Kommuneplanens arealdel (KPA) og reguleringsplaner

Som beskrevet i strategidokument juni 2021 og budsjettokument for 2023 er kommuneplanens arealdel er mangelfull. Eksempelvis vil alle tiltak på fritidsbebyggelse i områder som er avsatt til LNFR-S formål være betinget av dispensasjon. Det kan derfor vurderes som formålstjenlig å revidere arealplanen for å gjøre byggesaksbehandlingen mer forutsigbar og effektiv. Kommunen har også mange eldre reguleringsplaner som er mangelfull ihht. til dagens standard. Rullering av hele eller deler av kommuneplanens arealdel er en av områdene som vil bli vurdert i forbindelse med prosess- og utarbeidelse av planstrategi.

Utarbeidelse av reguleringsplaner er tidkrevende prosesser, som krever en tett dialog med tiltakshaver. En standard planprosess er skissert til å ta ett år. Vertskommuneavtalen innen Arealforvaltning gjennom Værnesregionen innebærer ikke samarbeid om ressurser til kommunens egne reguleringsplaner, dermed vil kommunen også fremover ha behov for kjøp av kompetanse og kapasitet til å gjennomføre kommunens egne reguleringsplaner.

Prioritering gjennom planverk

Budsjett og økonomiplan for etaten baserer seg på vedtatte mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel (KPS), og høringsutkast til ny KPS for perioden 2023 – 2035. Revidert KPS er planlagt vedtatt i desember 2023. Det er arbeidet godt med revidering av overordnet planverk de to siste årene. Etaten har derimot lite oppdatert planverk på temaplan – nivå. I 2023 er det gjort et betydelig arbeid for å kartlegge fakta og skaffe oversikt og tilstand på kommunens bygg og eiendommer, dette vil danne grunnlag for videre arbeid med temaplan. I 2024 vil det arbeides videre med å kartlegge og skaffe oversikt på andre fagområder i etaten, som også vil være grunnlag for utarbeidelse av temaplaner.

Klima- og miljøutfordringer, demografisk utvikling, økt sosial ulikhet og behovet for å bygge økt attraktivitet og økonomisk bærekraft vil utfordre kommunen til å fortsette og forsterke omstillingsarbeidet i årene fremover. Det blir viktig med en streng prioritering innenfor tildelte økonomiske rammer. Planarbeid skal være et av hjelpemidlene i dette prioriteringsarbeidet.

Sentrumsplan

Politiske medvirkning og involvering av Frostasamfunnet gjennom folkemøter og innbyggerundersøkelsen startet i 2022. Arbeidet sammen med reguleringsrådgivere i Pir2 ble igangsatt 1. februar 2023. I tidsperioden 1. februar - 1. september er det gjennomført stedsanalyse og kartlegging av muligheter og begrensninger i sentrum. Sentrum er definert slik det er definert i gjeldende KPA. Basert på funn, fikk Formannskapet 24.10.2023 fremlagt en orientering av funn, i tillegg til tre alternativer til videre veivalg for sentrumsplanen. De ulike plantypene som ble presentert gir Frosta kommune i ulik grad mulighet til å rydde opp i utdatert planverk i sentrum, og mulighet til å styre den ønskede utviklingen i sentrum. De tre ulike plantypene vil ha ulik tidsaspekt og krav til utredninger, derfor også forskjellig kostnadsprofil. Formannskapet innstilte på alternativ 2, «Områderegulering for deler av sentrum». Saken er sendt videre til Kommunestyret, og er derfor ikke ferdig behandlet før Kommunedirektørens forslag legges frem. Driftstiltaket Sentrumsplan (D3) er derfor et estimat, beløpet vil avhenge av den politisk valgte retningen.

Skaret – nytt næringsareal og bygging av vei

Besluttet tiltak om nytt veinett i Skaret industriområde utløste et behov for reguleringsplanarbeid. Dette arbeidet ble påstartet våren 2021. Innleid konsulent, AZGartner, har siden da arbeidet med reguleringsplan, som også skal danne grunnlag for anbudsprosess på nytt veinett. Det ble varslet utvidet planområde i september 2022, det ble da klart at lovpålagt varsel om igangsetting av planarbeid ikke tidligere var varslet. Reguleringsplanen ble behandlet i Formannskapet 24.10.2023, og er sendt på høring. Videre fremdrift avhenger av type og omfang av høringsinnspill. Kostander for den planlagte veiutbyggingen er ikke estimert. Det er gitt tilbakemelding fra politikken om at private aktører i en tidlig fase signaliserte felles innsats for realisering av prosjektet, noe som var avgjørende for igangsettingen. Etter høring, vil videre prosess vil være dialog med interessenter i området, med mål om felles plan for realisering av tiltak, inkludert finansiering. Deretter utarbeidelse av tilbudsgrunnlag, utforming av konkurransegrunnlag og gjennomføring av anbudsprosess for bygging av vei, annen infrastruktur etc. Tiltaket er plassert under virksomhet eiendom og infrastruktur.

Næringsutvikling

Kommunen skal tilrettelegge for utvikling av næringslivet, samtidig som kommunen skal følge gjeldende lover og føringer fra nasjonale myndigheter. Samarbeidet med næringsforeningen i Værnesregionen, avdeling Frosta (NiV) har de siste årene fungert godt. Frosta kommune møter som observatør i næringsforeningens styremøter, i tillegg har kommunen vært bidragsyter på frokostmøter og temamøter i regi av NiV og Tautramøtet. Viktige tema for næringslivet i Frosta kommune, adresseres sammen med NiV, både gjennom politisk påvirkning og administrativt arbeid. Eksempelvis rammebetingelser for eksisterende næring, utvidelse av eksisterende næring og ny næring. Tilgang til tilstrekkelig energi for videre vekst er allerede en utfordring varslet av TENSIO, som nå også adresseres av NHO sammen med næringen selv og kommuner i Trøndelag.

Frosta kommune har næringsareal til salg på Vikaleiret, i tillegg vil reguleringsarbeid i Skaret gi mer næringsareal i kommunen. Næringsareal på Ulvik er regulert, men det er ingen utviklingsaktivitet per i dag. Det er ingen ytterlige planer om opparbeidelse av nytt næringsareal med kommunen som forslagsstiller.

Kommunen tilrettelegger for næringslivet blant annet gjennom å tilby førstelinjetjeneste for etablerere og eksisterende bedrifter. Kommunen oppfordrer flere til å benytte seg av denne tjenesten, som for mange er en inngang til en større verktøykasse i virkemiddelapparatet.

Frosta kommune i flere år hatt en avtale med Proneo, som bistår med utøvelse av tjenesten. Proneo øker sin fysiske tilstedeværelse på Frosta i 2024 etter dialog med kommunen.

Frostakonferansen er en næringspolitisk konferanse med nasjonale ambisjoner. Konferansen ble arrangert for første gang i 2022, i tett samarbeid med NHO og NiV. Den vil bli arrangert for tredje gang i 2024, og tema knyttes til tema for jubileet Magnus Lagabøte Frosta 2024. Konferansen har fått svært gode tilbakemeldinger og prosjektrengskapene viser et positivt resultat. Overskudd fra år 1 er satt på fond i Frosta kommune. Fra år 2 er NiV forretningsfører. Overskudd skal brukes som en sikkerhet for å gjennomføre Frostakonferansen 2024 og videre konferanser, i tillegg til å kunne gi lavere deltakeravgift. Direkte og indirekte finansielle, ringvirkninger for Frostasamfunnet og immaterielle resultater av gjennomføringen av konferansen er ikke beregnet.

Kommunen har i 2023 støttet og deltatt på to prosjekter på lokalmat og reiseliv. Matdestinasjon 2030 (ERG Trøndelag/ERG Innherred) og Mat og opplevelsesprosjektet. I prosjektene har både politikere, næringsliv og kommunens administrasjon bidratt. Frosta har et potensiale i økt produkt-, tjeneste- og opplevelse utvikling – både i et lokal, regionalt og nasjonalt perspektiv. Kulturbasert næringsutvikling er svært aktuelt på Frosta, og temaet mat- og lokalmat er sentralt i Frostatingprosjektet. Knytningene mellom kultur, næring og reiseliv skal styrkes gjennom 2024.

Kommunen har eierskap i enkelte bedrifter i Frosta. Målet og forventninger til eierskap skal tydeliggjøres gjennom eiermelding og eierstrategi, som skal utarbeides i 2024.

Innherred renovasjon IKS

Innherred Renovasjon IKS (IR) har ansvaret for renovasjon på vegne av Frosta kommune. IR er et interkommunalt renovasjonsselskap med hovedkontor på Levanger. Selskapet har ansvar for innsamling og behandling av husholdningsavfall og slam. Det har vært et pågående arbeid med å endre gebyrforskriften. Ny forskrift for husholdningsavfall og slamtømming per 01.01.2024 skal behandles som egen sak i kommunestyret 12. desember.

IR betaler et administrasjonsgebyr til kommunene som skal dekke kommunens kostander til administrasjon oppfølging. Utbetalingen er basert på antall abonnement i kommunen.

Styret i IR har behandlet budsjett for 2024. I henhold til selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle kommuner. I dette ligger at alle kostnader IR har, det vil si prisen som abonnentene må betale, fordeles likt uavhengig av kommune. IR sin prisberegning er grunnlaget for endelig gebyrvedtak i deltagerkommunene. For 2024 er det fra styret sin side lagt opp til en økning i prisene med 9% for husholdningsrenovasjon og 20% for hytte-/fritidsrenovasjon.

Beredskap og samfunnsikkerhet

Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnsikkerhet. Kommunene skal utvikle trygge og robuste lokalsamfunn og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner. Denne rollen er tydeliggjort gjennom bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt. Mål for kommunens beredskapsarbeid er å forebygge uønskede hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon, og dersom slike hendelser likevel inntreffer, forberede tiltak som minimaliserer konsekvensene for mennesker, miljø og infrastruktur. Frosta kommune skal ha god beredskap til å håndtere uforutsette og uønskede hendelser.

Kommunens har vist en god evne til å praktisk håndtere kriser de siste årene. Kommunens planverk er derimot ikke i tråd med anbefalingene Helhetlig ROS for Frosta kommune er sendt til høring, og vil danne grunnlaget for utarbeidelse av overordnet beredskapsplan for kommunen. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon gjør det i tillegg ekstra relevant å oppdatere eksisterende ROS – analyser på tjenesteområdene, spesielt knyttet til kritiske installasjoner og infrastruktur.

Statsforvalteren har besluttet å innføre nytt krisestøtteverktøy, Rayven, fra 1. oktober 2023. Det er ingen kjente direkte kostander knyttet til løpende kostander. Men vil ha en investeringskost i form av tid til oppsett av system, maler og opplæring.

Utredning FV753

Felles utredningsprosjekt på Fv.753 sammen med Levanger kommune og Fylkeskommunen. Utredningen skulle blitt gjennomført i 2023, men er utsatt av Fylkeskommunen til 2024. Det er bevilget opp til 200 00 NOK fra Frosta kommune. Beløpet tas fra NTE fondet.

Innherredsbyen

Kommunen har deltatt i Innherredsbyen, som er en felles strategi for areal og transport 2021 - 2040. Strategien er et resultat av et samarbeidsprosjekt mellom Trøndelag fylkeskommune, kommunene Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Jernbanedirektoratet, Statsforvalteren og Statens Vegvesen. Strategien har 33 handlingspunkt, dette skal følges opp gjennom en varig satsing på Innherred. Frosta kommunestyre behandler saken parallelt med budsjettbehandlingen (D2).

Kommune – og helsehus

På bakgrunn av rapporten, *“Tilstandsvurdering Frosta Rådhus” datert 06.04.2017*, levert av Promidt AS og COWI AS, hvor det vises til at dagens kommunehus er nedslitt og utdatert er det utført utredninger. Målet med utredningene er å vurdere konsekvensene av at kommunehuset krever omfattende vedlikehold, og at det ikke oppfyller dagens arbeidsmiljøkrav. Sammendraget i rapporten sier: *«Frosta rådhus trenger en stor og omfattende oppgradering for å møte fremtidsmessige krav til ett godt innemiljø. Rådhuset bærer preg av manglende vedlikehold»*. I påvente av beslutning og igangsetting er det ikke utført annet enn kritisk vedlikehold siden 2017. Rapporten er nå 6 år gammel og vedlikeholdsetterslepet har siden da blitt enda større.

De ansatte er organisasjonen Frosta kommune sin viktigste ressurs. De ansatte leverer tjenester til kommunens innbyggere hver eneste dag. Frosta kommune som organisasjon og som samfunn – har en utfordring med rekruttering av tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. Arbeidet med arbeidsgiverstrategi er viktig for å kunne sikre fremtidig kompetanse, både når det gjelder å rekruttere, beholde og utvikle ansatte. I denne sammenhengen er det også av stor betydning at kommunen som arbeidsgiver kan tilby attraktive arbeidsplasser som ivaretar arbeidsmiljølovens formålsparagraf, sikrer god arbeidshelse og effektiv tjenesteyting.

Ambia har i sin rapport beskrevet Frosta kommunes situasjon i forhold til dagens helse- og omsorgs- tjenester og tegnet et bilde av framtid utfordringene kommunen vil stå overfor frem mot 2030-2040. Fokuset for Ambias gjennomgang var fremtidige behov, og bærekraft for disse tjenestene i Frosta Kommunedirektøren ser at det er en nødvendig og unik mulighet til å innarbeide en del av resultatene fra denne rapporten i utbyggingskonseptet for nytt kommune- og helsehus. Med en samlokalisering vil man få til både areal-, driftseffektive og økonomiske løsninger. Ambiarapporten “Fremtidens omsorgstjenester Frosta kommune”, datert 23.08.2022 peker på at behovet for dagtilbud for hjemmeboende med demens er økende og er

lovpålagt fra 2020. På bakgrunn av dette er det vurdert som en gunstig løsning å flytte dagsenteret for hjemmeboende demente samt kontorplasser fra Frostatunet til det nye Kommune- og helsehuset. Dette grepet gjør at kommunen får frigjort areal på Frostatunet som gir en fleksibilitet med hensyn til fremtidig utbygging på Frostatunet. Frigjort areal kan brukes for å dekke mulig fremtidig behov for heldøgns omsorgsplasser, institusjonsplasser og skjermet institusjonsplasser (demente).

Sentralt i arbeidet med kommunens samfunnsplan og sentrumsplanen er Frostasamfunnet sin ønskede utvikling. Basert på tilstandsrapporten fra Promid AS ble det i 2021 gjennomført en mulighetsstudie av SIGN Arkitekter AS. Mulighetsstudien presenterte 5 forslag til utbyggingsalternativ, med to ulike tomtealternativ og utbyggingsomfang. Kommunestyret vedtok i desember 2021, Alternativ 4: «Nybygg på eksisterende tomt, med utvidete funksjoner». Kommunestyret har i etterkant presisert at det også var ønsket en mer detaljert utredning av ombruk/gjenbruk av deler/ hele av eksisterende bygg.

Det er vurdert som en fremtidsrettet løsning å etablere et kommune- og helsehus som har en fleksibilitet med hensyn til bygningsmassen. Dette muliggjør at eksempelvis kontorareal i et fremtidig scenario kan omdisponeres til boligformål.

Saksutredningen redegjør for bakgrunn og planlegging av nytt kommune- og helsehus. Utredningen har to hovedelementer:

- Utbyggingsprogrammer; Utredning av rom, funksjoner og tjenester. 6 alternativ.
- Utbyggingsprinsipper; (1) bygge nytt eller (2) rehabilitere dagens kommunehus i kombinasjon med nybygg.

Sammenstilling av de 6 ulike utbyggingskonseptene som er vurdert.

Variant	A	B	C	D	E	F	Nettoareal	m2 BTA
KOMMUNEADM, MØTEROM + STØTTEFUNK							503	704
KOMMUNEKONTOR, STAB							318	445
LEGEKONTOR OG HELSE og FAMILIEHELSETJ							643	900
TANNLEGE							100	140
FROSTA VASSVERK							15	21
ANDRE FUNKSJONER							145	203
NAV - SAMBRUK AREAL							0	0
BARN, UNGD.- OG AVLASTNINGSBOLIGER							500	700
DAGSENTER 20 plasser							200	280
KOMBINASJONSBIBLIOTEK							214	300
NETTOAREAL	1724	1938	2638	2424	1924	2224		
BRUTTOAREAL (b/n 1,4)	2413	2713	3693	3393	2693	3113		

I forbindelse med politisk behandling av budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 innstiller *Kommunedirektøren* på at det videre arbeidet med nytt Kommune- og helsehus videreføres som *Alternativ C, basisprogram med kombinasjonsbibliotek, barn-, ungdoms- og avlastningsbolig samt dagsenter 20 plasser for hjemmeboende med demens og med anbefaling om nybygg som utbyggingsprinsipp.*

Anbefalt alternativ C forutsettes finansiert slik:

	2025	2026
Prosjektkostnad inkl. mva.	62 500 000	138 704 000
Mva. kompensasjon	12 500 000	27 740 800
Prosjektkostnad ekskl. mva.	50 000 000	110 963 200
Bruk av disposisjonsfond	- 30 000 000	
Investeringstilskudd fra Husbanken		- 21 712 490
Lånebehov	20 000 000	89 250 710

Frostatingsprosjektet

Det er etablert et prosjekt for å utarbeide en overordnet plan for Lagabøtejubileet i 2024 og Nasjonaljubileet i 2030, inkludert utredning av et formidlingssenter for Frostatinget og Frostatingsloven. Proneo er prosessleder for prosjektet.

Det store jubileumsåret for Frosta - Magnus Lagabøtes Landslov 750 år i 2024

I 2024 er det 750 år siden kong Magnus Lagabøte overrakte Landsloven til lagmannen på Frostatinget. Med innføring av felles lov for hele landet, var betydningen av Frostatingsloven og de andre landskapslovene over. Arbeidet med etableringen av Frostatingsssenteret skal bygge på verdiene fra Frostatinget og Frostatingsloven, historisk og i dag – et møtested for demokrati, lov og rett. Frostating dannet grunnlag for demokratiet.

I 2023 er det lagt kraft bak forberedelser til jubileumsåret 2024, og det er ingen tvil om at Lagabøtejubileet Frosta 2024 naturlig setter sitt preg på hele Frostasamfunnet i 2024. Dette gjelder spesielt frivillige lag og organisasjoner og kommunale ressurser, men også øvrige interessenter. Det er tatt initiativ til å gjennomføre en jubileumsstafett med små og store arrangement og aktiviteter for ulike målgrupper gjennom hele året.

To uker i juni, uke 25 og 26 blir jubileumsukene der mandag 24. juni er det naturlige høydepunktet. Det er opprettet en jubileumskomite som har ansvar for å koordinere de ulike aktivitetene, og det skal utarbeides en egen jubileumskalender.

Mottoet for jubileet er «vi jubilerer sammen» og det er en målsetting for jubileet at hele Frostasamfunnet skal ta aktiv del i feiringen. Det er søkt 750 000 NOK fra barne- og familiedepartementet til gjennomføring av aktiviteter i jubileumsåret, søknaden er innvilget.

Formidlingssenter

Historien om Frostatinget og Frostatingsloven henger sammen med historien om de andre lagtingene og utvikling av lovverket fra landskapslovene og fram til dagens rettssamfunn. Det har over flere år vært arbeidet med å se på mulighetene for å utvikle området rundt Tinghaugen til et helhetlig og variert formidlingsområdet for Frostatinget og Frostatingsloven. Ved prosjektoppstart var det ingen overordnet og konkretisert plan for konsept, budskap, målgruppetenkning, moderne for å formidle historien på en god måte og fremtidsrettet måte. Logtun kirke og Logtungårdene ligger helt sentralt i dette området, og det har lenge vært ønske om større formidlingsarealer på området.

I styringsgruppemøtet 23.03.2023 diskuterte styringsgruppen fremlagte plan for videre arbeid med Frostatingsssenteret. I diskusjonen om hva Frostatingsssenteret egentlig skal være, ble det sagt; det kan være noe eksisterende, noe nytt, en kombinasjon, og det kan også være at

landskapet er en fremtredende del av det som blir Frostatingssenteret. På styringsgruppemøtet 05.09.2023 ble styringsgruppen enige om at;

- 1) Dette angår fleire enn dei på Frosta,
- 2) Dette angår dei på Frosta, og dermed
- 3) Dette må bety noko og skape verdiar både for innbyggjarane og for tilreisande.
- 4) Senteret bør etablerast i nærleiken av der minnesmerket i form av Tinghaugen er i dag.
- 5) Senteret bør innehalde meir enn berre eit hus, men også kommunisere med andre gjenstandar, hus, minnesmerke og landskap som ligg i området

Videre startet arbeidet i styringsgruppen med å etablere en visjon for formidlingsbygget.

Sentret skal skape verdiar i fleire dimensjonar og:

Drive god historieforteljing om Frostas historiske posisjon

Auke bulyst på Frosta

Gi økonomiske ringverknader for Frosta

Gi kompetanseauke hos lokalt og tilreisande publikum, og dermed ny innsikt som kan løfte enkeltindivid og lokalsamfunn over heile verda opp og fram

Og dermed gi samfunnsmessige ringverknader i global skala

Målet er at formidlingscenteret står ferdig på dagen, 1000 år etter, at det vart vedtatt å ta livet av kong Olav. Basert på tidslinjen og fremdriften ble en samlet styringsgruppe enige om at arbeidet med formidlingscenteret måtte konkretiseres og igangsettes. Det er nå utarbeidet grunnlag for et arkitektkonkurransesenter for formidlingscenter. Utlysningen vil skje i 2023 og vinner vil kåres i 2024. Målet er å ta det beste fra de fremlagte forslagene videre i prosessen. Byggestart er skissert i tidslinjen til 2027.

Nasjonaljubileum fra Høvdingmakt til kongemakt 1000 år i 2030

I 2030 er det klart for nasjonaljubileum. 1030 er et av de mest symbolsterke årstallene i norsk historie. Olav Haraldsson fall i slaget på Stiklestad og helgenkåringen i Nidaros året etter, fikk dyptgripende konsekvenser for det norske riket. 1030 kan derfor beskrives som et vendepunkt med en virkningshistorie som det norske samfunnet fortsatt bygger på. I 2030 kan vi derfor feire at Norge har bestått som rike i tusen år. Gjennom lovverket og motstandsretten i Frostatingsloven, har Frostatinget sin naturlige plass i markering av Nasjonaljubileet i 2030.

Bred forankring og informasjonsarbeid har vært sentralt i arbeidet med jubileumsåret, visningsbygget og Frosta sin rettmessige historiske plass i Nasjonaljubileet. Blant flere er både administrasjonen i Fylkeskommunen og politikere på fylket blitt konferert og informert om den regionale og regionale viktigheten av Frostatinget. Barne- og familieminister Kjersti Toppe besøkte Frosta i oktober for å høre om jubileet, og også andre Stortingpolitikere har fattet interesse for planene rundt Frostatingprosjektet.

Driftstiltak

		2024	2025	2026	2027
D1	Utredning Fv. 753	200 000 Fra NTE fond			
D2	Innherredsbyen	40 000	40 000	40 000	40 000
D3	Sentrumsplan	800 000			
D4	Advokatbistand	140 000	200 000	200 000	200 000
D5	Frostatingprosjektet: Fra NTE fondet	500 000			

Investeringstiltak

		2024	2025	2026	2027
In1	Kommune- og helsehus		50 000 000	110 963 000	
In2	Frostatingprosjektet	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000

Det skal totalt gjennomføres 1 % reduksjon av andre driftsutgifter totalt i etaten.

Planoversikt/Planbehov:

- Planstrategi 2024 – 2028
- Overordnet beredskapsplan
- Temaplan næring

Kommunebarometeret 2023

Kommunebarometeret består av 12 sektorer, for etaten er følgende sektorer relevant. Plassering i parentes: Kultur (160), Natur og klima (165), saksbehandling (33), vann og avløp (354). Kommunebarometeret er ikke organisert på samme måte som organisasjonen Frosta kommune, omtale av relevant sektor i Kommunebarometeret gjøres under den virksomheten som har hovedandelen av nøkkeltallene i den aktuelle sektoren.

Virksomhet Eiendom og Infrastruktur

Årsverk i virksomheten (faste ansatte og årsverk) per 01.01.2024	Virksomhetsleder	1 / 1,0
	Rådgiver eiendom og infrastruktur	1 / 1,0
	Renholder	9 / 7,34
	Vaktmester	5 / 5,0

Virksomheten er eier og drifter av kommunens bygningsmasse, i tillegg forvalter virksomheten kommunens eiendommer. Dette innebærer ansvaret for drift og vedlikehold av bygg hvor det drives kommunal tjenesteyting, i tillegg til øvrige kommunale boliger. Kjøp og salg av eiendom, i tillegg ivaretar virksomheten kommunens rolle som grunneier. Samferdsel, inkludert vedlikehold av vei, park og anlegg er en betydelig andel av arbeidsoppgavene og også en av de største kostnadsdriverne i virksomheten. Inntektene i virksomheten er utleie av areal til næringsliv, annen offentlig tjenesteyting og kommunale boliger. Prisene justeres primært ved kommunal deflator.

Virksomhetsleder avvikler svangerskapspermisjon første del av 2024. Driftsoppgaver vil bli ivaretatt, men kapasitet i virksomheten er noe redusert. Utviklingsarbeid kan derfor bli satt på vent, avhengig av øvrig aktivitet i organisasjonen. Virksomhetsleder for landbruk og miljø fungerer som virksomhetsleder, mens fagleder renhold overtar ansvar for renhold i perioden.

FDV-system for bygg – en nødvendighet for mer strømlinjeformet drift

Som aktør i eiendom er det avgjørende at kommunen følger de regler og forskrifter som gjelder bransjen. I tillegg er det viktig å ha kontroll over hva det er nødvendig å utføre, og hva som allerede er gjort med en bygning eller eiendom. I dag er det dette ikke systematisert og strømlinjeformet. God dokumentasjon danner et godt grunnlag for å sikre en effektiv forvaltning, drift og vedlikehold på bygg. Det oppleves som en utfordring både fra vaktmestere, brukere av bygg og innbyggere at innmelding av behov og tilbakemelding ikke gjøres og følges opp systematisk. Det er et behov for å standardisere innmelding av behov for vaktmestertjeneste, og rutine for prioritering og gjennomføring av oppgaver. Dette skal gi en mer forutsigbar og effektiv tjeneste. Etter vurdering av flere leverandører på FDV-system (forvaltning, drift og vedlikehold), vil anskaffelse av Famac muliggjøre utvikling av en mer strømlinjeformet og systematisk utvikling av eiendomsforvaltningen. Modul for renhold er anskaffet. Mulige opsjoner for videre utvidelse av løsningen er utleie, booking, stoffkartotek og ekstern avviksmelder (for eksempel innbygger).

Tiltak for å redusere sykefravær

Reduksjon av sykefravær på renhold er et av flere fokusområder. Reduksjon og forebygging av arbeidsrelatert fravær er avgjørende for en ansatte gruppe som på nasjonalt nivå har et fravær over gjennomsnittet. Tre ansatte er i gang med fagbrev på renhold, opplæringen inkluderer HMS. Intern opplæring er et satsningsområde. Det er gjennomført ergonomikurs. I tillegg er det satsset på oppgradering og tilpasning av maskinparken. Bruk av riktig utstyr hever kvaliteten på tjenesten og reduserer slitasje på renholderne. Renholdstjenesten har i 2023 vært sårbar på grunn av høyt sykefravær og utfordring med å skaffe vikarer. Dette har vært belastende for ansatte gruppen som helhet. Ved fravær gjøres alltid en streng vurdering av vikarbehov, og om sykefravær skal erstattes eller om tjenesten skal ha lavere tjenestekvalitet ved fravær. I tillegg er det utarbeidet en prioriteringsliste for perioder med redusert bemanning.

Vaktmestertjenesten

Vaktmestertjenesten har ansvar for den daglige driften, vedlikeholdet og forvaltningen av kommunens bygg. Vedlikehold av tjenestebygg er en viktig forutsetning for å kunne muliggjøre en god tjenesteutøvelse. I tillegg er vedlikehold viktig for å sikre materielle verdier så de ikke forringes. Vaktmestertjenesten har også ansvar for vedlikehold av kommunal veg, her inngår gatelys, brøyting, kantslått. Overtidsbruk i tjenesten er knyttet til brøyting, og det må antas at det kommer til å fortsette i 2024. Tjenesten tar også hånd om kommunens uteområder og parker. I tillegg utføres oppgaver for å understøtte kommunal tjenesteyting. Eksempelvis oppsett av hjelpemidler, innstallering av trygghetsalarmer og graving på kirkegården under begravelser.

Teknisk vakt i Frosta kommune er kommunens beredskap på flere ulike typer hendelser og situasjoner. For enhver tenkelig hendelse, 365/24/7 kan kommunens operative personell nås ved kritisk hendelse. Brukere av teknisk vakt er i hovedsak kommunens innbyggere, samt tjenesteyting i døgnåpne institusjoner og funksjoner. Eksempelvis institusjon, brannmannskap og nødetaer. Vaktordningen betjenes av vaktmesterstyrken på fem personer.

Kostnader i vaktmestertjenesten er forholdsvis stabil. Mengden oppgaver som forventes skal løses av vaktmestertjenesten er derimot økende. Det er gjort en utredning på arbeidsoppgaver som utføres av vaktmestertjenesten, men mål om å reddyke hva tjenesten skal bestå av, systematisere og profesjonalisere tjenestene og utførte oppgaver. Arbeidet vil fortsette i 2024.

Renholdstjenesten

Renholdsplanlegging handler om å analysere renholdsbehov, planlegge kostnadseffektivt renhold og dokumentasjon av arbeid. Kjerneelementet handler også om å sikre de kritiske suksessfaktorene i tjenesteleveransen og å tilfredsstille krav. Renhold er en viktig del av vedlikeholdet for bygningsmassen, og kravene til renhold er blitt mer omfattende. I 2022 ble det utarbeidet renholdsplaner for de kommunale byggene, disse tydeliggjør hvilke oppgaver som renholderne har i et bygg og hvordan disse skal utføres. Planene revideres i 2024.

Renholdsavdelingen har ansvar for renhold i alle kommunale bygg hvor det drives tjenesteyting. Det betyr at det krever flere forflytninger mellom lokasjoner i løpet av en arbeidsdag. Organiseringen av renholdstjenesten tar i dag ikke høyde for at det kan komme tilleggsoppgaver / hasteoppgaver, som ikke er en del av ordinær drift. Ikke alle kommunale bygg oppfyller krav til renholdsentral, dette krever en fleksibilitet fra ansatte. Det er også et behov for faglig utvikling og modernisering av hvordan renholdet organiseres.

Modulen «Renhold» i Famac vil gi nødvendig innsikt og støtte til mer systematisk utvikling av tjenesten, effektivisering og dokumentasjon av gjennomføring renholdsoppgaver.

Kommunen som grunneier

Eierskapet til arealer er et sentralt utgangspunkt i all eiendomsutvikling. Begrepene grunneier og eiendomsforvalter defineres her som det å ha eiendomsrett til en bebyggd eller ubebyggd eiendom. Begrepene er i noen grad overlappende, men med eiendomsforvalter menes ofte i større grad en konkret rolle knyttet til hvordan en eiendom forvaltes og brukes. Kommunen innehar ofte mange ulike roller knyttet til eiendomsutvikling, og det er sentralt at man skiller mellom kommunen som myndighetsorgan, kommunen som forvalter/eier av eiendommer, og kommunen som tjenesteyter.

Kommunen eier både bebygde og ubebygde arealer. Forvaltning av kommunens arealer er ikke systematisk fulgt opp. Det er avdekket mangler ved tidligere kjøp og salg av eiendommer. Arbeidet med restanser er igangsatt, og opprydningsarbeidet vil gi kostander til eksempelvis dokument- og tinglysningsgebyr. I tillegg er arbeid med å sikre kvalitet i gjennomføring av fremtidige eiendomssalg/kjøp igangsatt.

Det ble i 2023 utarbeidet en oversikt over kommunal eiendom som kommunen vurderer å selge, og en oppdatering av kommunal eiendom som er til salgs.

Kommunale formålsbygg og kommunale boliger

Kommunen har en aldrende boligmasse som gir utfordringer med hensyn til stort vedlikeholdsetterslep, høyt energiforbruk og manglende funksjonalitet. Manglende vedlikehold har over år forringet kommunens verdier og anses som lite miljømessig- og økonomisk bærekraftig. De siste årene har det ikke vært satt av midler til nødvendige oppgraderinger, og vedlikeholdet har primært bestått av nødvendige reparasjoner, eksempelvis vannlekkasjer.

I juni 2022 besluttet kommunestyret at det skulle utarbeides tilstandsrapporter for kommunens eiendommer hvor det drives tjenesteyting. Tilstandsanalysen ble gjennomført i 2023. Tilstandsanalysene, sammen med gjennomgang av lovpålagte tilsyn og brukerinnspill, har resultert i en vedlikeholdsplan med investerings- og driftstiltak i økonomiperioden. Tilstandsrapportene, oppsummering av funn og anbefalt prioritering ble behandlet i Formannskapet 24.10.2023 og Kommunestyret 07.11.2023. Prioritering av tiltak for 2023 vedtas i behandlingen av budsjett og økonomiplan. Vedlikeholdsplanen er et levende dokument, og et arbeidsdokument. Prioriteringer vil gjøres minimum 1 gang hvert år i forbindelse med budsjettbehandling. Prioritering i tabell under.

På grunn av bygningsmassens tilstand har kommunen store kostnader knyttet til strøm. I budsjettet for 2024 er strømkostnaden forutsatt å havne på samme nivå som budsjettet for 2023. Reduksjon av strømforbruk anses som både økonomisk- og miljømessig bærekraftig. Det er i dag lite kompetanse på ENØK i bygg i kommunen, videre manglende erfaring med bruk av SD-anlegg. Det antas at det finnes et potensiale for reduksjon av bruk av energi i bygg, basert på nåværende kjennskap til hvordan teknologi i kommunale bygg forvaltes og utnyttes. Det er generelt et behov for å ta en gjennomgang av den teknologien som finnes i kommunale bygg, med mål om å utnytte det vi allerede har, i tillegg legge en plan for standardisering. Det vil bli også arbeidet med å identifisere og søke på tilskuddsordninger som kan gi tilskudd til tiltak som det uansett vil være et behov for å gjennomføre.

På linje med øvrig bygningsmasse i kommunen bærer også mange av de kommunale boligene preg av manglende vedlikehold over tid. En enkel vurdering av tilstand av bygningsmassen er gjennomført, og tiltak på kommunale boliger er foreslått i prioritering.

Kommunen har et ansvar for å bosette flyktninger og andre som har vedtak om kommunal bolig. Mottak av flyktninger har ført til at kommunen leier boliger fra eksterne utleiere.

Driftstiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur – knyttet til vedlikeholdsplanen

		2024	2025	2026	2027
D1	Kartlegging av areal – Frosta skole og Frostatunet	250 000			
D2	Branncelle – Borglia barnehage	250 000			
D3	Solskjerming - Borglia barnehage	60 000			
D4	Utskiftning til LED-lys - Frosta skole	150 000	150 000	150 000	

D5	Utskiftning til LED-lyd -Frostatunet	100 000	100 000	100 000	
D6	Utskiftning av 2G-sendere – flere bygg		60 000		
D7	Utbedring av bad – Borglia barnehage		600 000		
D8	Renovering av garderober – Borglia barnehage		200 000		
D9	Reasfaltering - Frosta skole		250 000		
D10	Remontering av mur i skolegården – Frosta skole		250 000		
D11	Oppgradering av trygdeboliger på Skaret			600 000	
D12	Renovering bad og overflate - Bergtunvegen 6-8			600 000	
D13	Utskiftning av terrassedører - Borglia barnehage			100 000	
D14	Overflatebehandling på eksisterende bygg – Flere bygg			300 000	250 000
D15	Vedlikehold av bygninger - Tinghaugen			200 000	
D16	Renovering bad og overflate – PU-boliger				400 000
D17	Utskiftning dør og vinduer – PU-boliger				350 000
SUM		810 000	1 610 000	2 050 000	1 000 000

D1: Kartlegging / rapport på arealoptimalisering av kommunale formålsbygg. Utredning av fremtidige bruksbehov på skolen og Frostatunet. På skolen er det behov for oppgradering av store deler av skolen, deriblant SFO-delen. Denne bærer preg av store manglende vedlikehold. Det er behov for kartlegging av fremtidige bruksbehov, da det er færre elever nå enn tidligere. På Frostatunet er det blant annet mangel på lagringsplass. Frostatunet vil få flere pasienter de neste årene og eventuell utbygging / større oppgraderinger av Frostatunet krever en helhetlig og langsiktig plan.

D2: Branncelle Borglia barnehage. Omgjøring av teknisk rom til egen branncelle. Under branntilsyn ble det oppdaget at teknisk rom ikke er i egen branncelle. For å tilfredsstille krav må vi tette vegger og gjennomføringer til andre rom.

D3: Solavskjerming Borglia. Ved sommerstid kan det bli veldig varmt inne i barnehagen, da solen stråler inn i barnehagen. Dette er spesielt utfordrende for de minste barna. Ved innstallering av solskjerming, vil dette gi kaldere innneklima.

D4/D5. Utskiftning av lysrør med halogenpærer til LED-lyspærer. Da det ikke lenger er mulig å anskaffe riktig type lysrør må en gradvis utskiftning fra halogen til LED-lys gjennomføres.

D6: Utskiftning av 2G-sendere. Gjennom brannalarmkontroll utført mai 2023 ble det avdekket behov for utskiftning av utringere på brannalarmsentraler. Nåværende utringere har signal på 2G, dette signalnettet blir nedlagt i 2025. For å kunne varsle brannsentral om brann må dette skiftes før utfasing av 2G signalet.

D7: Utbedring av bad på Borglia. Badene på Borglia er utslitte, og det er behov for renovering. Ved renovering av bad, bør også sanitæranlegget vurderes.

D8: Borglia. Utbedring og renovering av garderober. Garderobene er utslitte og har behov for renovering.

D9: Reasfaltering av skolegård. Store deler av uteområdet er i dag asfaltert, mye av asfalten er sprukket. Det er behov for reasfaltering av skoleplassen.

D10: Remontering av mur i skolegård. Remontering av mur i skolegård nedenfor SFO-1.trinn + oppgradering av hagebeplantning. Det er flere steiner som er løse og muren er skjev.

D11: Renovering trygdeboliger Skaret Oppgradering av trygdeboligene ville gjøre byggene mer beboelige, og det kan forventes økning av leieinntekter. Dette vil være behov for overflatebehandling, kjøkken og resterende terrasser.

D12: Renovering Bergtunvgen 6-8. Tomannsboligene i Bergtunvegen har behov for renovering av overflate og bad. Badet har utgått teknisk levetid og det er anbefalt endring av inntakskabel.

D13: Borglia. Utskiftning av terrassedører, de er vanskelig å lukke og justere, og preges av alderdom.

D14: Overflatebehandling kommunale bygg. Da det er et økende behov for overflatebehandling i de fleste kommunale bygg. Både innvendige og utendørs overflatebehandling.

D15: Vedlikehold av bygningsmassen på Tinghaugen. Da spesielt Drengstuggu og Tausloftet.

D16: Renovering av bad Elvarheim. Badene på PU-boligene er fra 1995 og har behov for renovering.

D17: Utskiftning av dør og vinduer PU-boliger. Vinduer og dører er fra byggeår 1995 og det er behov for utskiftning.

Investerings tiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur - knyttet til vedlikeholdsplanen

		2024	2025	2026	2027
In1	Nytt SD-anlegg – Frosta skole	500 000			
In2	Carport for tjenestebiler – Frostatunet	1 000 000			
In3	SD-anlegg – Borglia barnehage		600 000		
In4	Utskiftning av ventilasjonsanlegg - Borglia barnehage		1 200 000		
In5	Renovering - Nertunet		800 000	800 000	
In6	Nytt gjerde – Kvamtoppen barnehage			250 000	
SUM		1 500 000	2 600 000	1 050 000	

In1: På skolen er det varslet over flere år at SD-anlegget er utdatert, og det er flere deler av det som ikke lenger fungerer. Leverandøren av SD-anlegget melder om stadig økte driftskostnader, i tillegg til at vi er forespeilet å måtte ta en programvareoppdatering på kostnad 100 000 NOK i nær framtid. Et dårlig drevet SD-anlegg fører til høyt strømforbruk. Det er i gjennomført en kartlegging av SD-anlegget for å kunne vurdere nødvendige tiltak. I rapporten anbefales det å skifte hele SD-anlegget, samt å installere SD-anlegg på de delene av bygget hvor det ikke er koblet opp mot SD i dag. Med nytt SD-anlegg estimeres det at strømforbruket kan reduseres med 25 % årlig, noe som tilsvarer nesten 250 000 NOK. Investeringskostnaden til nytt SD-anlegg vil være på mellom kr 500 000 NOK - 1 000 000 NOK, noe som kan indikere, gitt strømpris på beregningstidspunkt, at kostnaden med å investere i nytt SD-anlegg vil være inntjent i løpet av 3-4 år

In2: Carport Frostatunet. Ny carport med muligheter for parkering av tjenestebiler under tak.

In3: Installering SD-anlegg Borglia. For bedre styring og kontroll over varme og ventilasjon i bygget.

In4: Utbygging av ventilasjonsanlegg Borglia. Utskiftning av ventilasjonsanlegg, teknisk levetid er utgått. Utskiftning av aggregat, kanalnett, ventiler osv.

In5: Renovering Nertunet. Nytt kjøkken, bad og overflatebehandling på kommunale boliger på Nertunet. Det er gjennomført lite eller ingen vedlikehold siden byggeår. Det må regnes med renovering på nesten alle boligene. Kostnaden tas over flere år.

In6: Gjerde Kvamtoppen. Det er ønske å kunne skjerme barna på Litjtoppen på uteområde. Ved å sette opp gjerde mellom Litjtoppen og øvrige avdelinger utendørs i barnehagen vil man kunne skjerme de minste barna.

Vei, park og anlegg

Frosta kommune har 49 km med kommunal vei. Mer ekstremvær fører til økt press på kommunal infrastruktur og ødeleggelser på veinettet. Kunnskap om utviklingen i klima- og miljø gjør at det forventes lignende hendelser også de kommende årene. Det er økende tendens til at innbyggeres forsikringsselskap henvender seg til kommunens forsikringsselskap med regresskrav etter naturhendelser som har ført til skade på privat eiendom. Det signaliseres at behovet for opprusting av kommunal infrastruktur i forbindelse med mer ekstremvær er økende.

Brøytekostnaden er en av virksomhetens største kostnadsdrivere, og som varierer med vær og vind. Brøyteplanen består i dag av fire ruter. Kommunen selv brøyter en rute, mens to eksterne aktører brøyter tre ruter. Kommunen har 40 km med vei hvor det skal gjennomføres kantslått to ganger i året. For å gjennomføre nødvendig aktivitet vil kommunen investere i ny traktor, med levering i 2024 (In3) og ny CE- sertifisert veiskrape (In1).

Lekeplasskontroll (D4). Krav til lekeplassutstyr i Norge er gitt i Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Eier av tomt er ansvarlig for drift og vedlikehold av lekeplass. Den som anskaffer eller eier lekeplassutstyr er ansvarlig for jevnlig ettersyn og vedlikehold, slik at utstyrets sikkerhetsegenskaper opprettholdes. Systematiske lekeplasskontroller innarbeides i års hjulet.

Kommunen har betydelig utearealer som skal ivaretas gjennom året, og har flere grøntområder som skal til at det er trivelig for innbygger og tilreisende å besøke kommunale eiendommer og severdigheter. De siste årene har det vært spesielt utfordrende å vedlikeholde alle områder i sommerferieavviklingen, samtidig som øvrige oppgaver skal ivaretas. Det vil bli utarbeidet en prioriteringsliste i perioder med lavere bemanning.

I gjeldende trafiksikkerhetsplan er det vedtatt at Frosta kommune skal arbeide etter retningslinjene for «Trafikksikker kommune». Arbeidet med å bli en trafikksikker kommune startet opp i 2021, men ble satt på hold på grunn av endringer i organisasjonen. Etter dialog med Trygg trafikk har kommunen en ambisjon om å få godkjenningen i løpet av 2024. Dette vurderes opp mot kommunens lovpålagte oppgaver.

Status tiltak fra trafiksikkerhetsplanen som ikke er påstartet/prioritert:

Oppgradering av tilførselsvegen Fv. 6818 fra Ekne til sentrum via Fånesvegen og Kvamdalsvegen. Kommunen har foreløpig valgt å prioritere arbeidet med Fv. 753.

Sykkelveier/gangveier. Det må gjøres en vurdering av prioritering og omfang av tiltaket, og vurderes også i forbindelse med plangrense Sentrumsplan.

Sentrum / hjertesone. Er tema i arbeidet med sentrumsplan.

Driftstiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur

		2024	2025	2026	2027
D1	Utbedring Kv. 138 ved / støttemur Breivikvegen.		250 000		
D2	Brubakken boligfelt - Reasfaltering av veier	150 000			
D3	Økt driftsramme sommervedlikehold	100 000	100 000	100 000	100 000

D1: Støttemur Breivikvegen. Støttemur KV 138 ved Breivikvegen 25/27 gnr/brnr 31/6 siger ut mot vegen. Den gamle muren må fjernes, ny mur må bygges. Veien

begynner å ta skade av muren, men det er ikke vurdert som farlig for liv og helse. Gjennomføres 2025.

D2: Brubakken boligfelt. Reasfaltering av veger i Brubakken boligfelt. Asfalten her er helt borte på enkelte strekninger, og er ellers i veldig dårlig forfatning. Vegen er ikke reasfaltert siden feltet var nytt tidlig på 80-tallet.

D3: Økt driftsramme sommervedlikehold

D4: Lekeplasskontroll

Investeringstiltak Eiendom og Infrastruktur

		2024	2025	2026	2027
In1	CE sertifisert veiskrape	500 000			
In2	Lyd- og lysutstyr - Magnushallen	115 000			
In3	Traktor	1 500 000			
In4	Skaret - vei	0			

In1: Ny veiskrape. Kommunens veiskrape er ikke CE-sertifisert og dermed ikke godkjent for bruk på offentlig veg.

In2: Lyd- og lydutstyr Magnushallen. Utstyr er 10 år og fungerer ikke. En forutsetning for utleie.

In3: Ny traktor. Vedtatt i økonomiplanperiode 2023 – 2026, Traktor er bestilt og blir levert januar 2024.

In4: Skaret. Reguleringsplan for omregulering og bygging av vei er til høring. Prosjektet har en restramme på 4 555 231 NOK. Det foreslås ikke en ytterlig investering før kostnadsfordeling med grunneiere/ interessenter, prosjektering og endelig kostnadsestimat foreligger.

Planoversikt/planbehov:

Temaplan vei

Temaplan eiendom og bygg

Trafikksikkerhetsplan 2019 – 2027

Inntekter / gebyrer

Kommunen har per i dag følgende eksterne leietakere på kommunale bygg som betaler husleie til kommunen. Kommunehuset; NAV, Tannlege og Frosta Vassverk. Brannstasjonen; NTE Elektro AS.

Kommunen har 24 utleieboliger i tillegg til 42 omsorgsboliger på helsetunet og Nertunet. Husleie er regulert i leieavtale. Det er primært kommunal deflator som legges til grunn.

Virksomhet Landbruk og Miljø

	Virksomhetsleder	1 / 1,0
Årsverk i virksomheten (faste ansatte og årsverk) per 01.01.24	Landbruksrådgiver	1 / 1,0
	VA - ingeniør	2 / 2,0

Virksomheten består i dag av fagområdene miljø-, avløp og landbruksforvaltning. Virksomheten yter tjenester innen landbruksforvaltning og rådgivning, vann og avløp og miljø. Virksomheten har også ansvaret for kommunens rolle som forurensningsmyndighet. Inntektene i etaten er knyttet til kommunale avgifter og tilkoblingsgebyr på avløp, spredt avløp fra 01.01.2024 og enkelte tjenester innenfor landbruk.

Virksomheten har vært preget av lav aktivitet tidligere år på grunn av nyansettelser. Målet er å fortsette den økte aktiviteten både innenfor rådgivning og tjenesteyting i 2024 og kommende år. Oppbygging av bedre rutiner, forberedelse til etablering av arbeidet med spredt avløp med tilhørende forskrift og ny oppdatert forskrift for avløp

Landbruksforvaltning- og rådgivning

Landbruksområdet deles inn i underkategoriene jordbruk, skogbruk og matproduksjon. Frosta kommune er en sentral landbrukskommune, både regionalt og nasjonalt. Kontinuitet og faglig sterk veiledning er viktig for å sikre drift og utvikling i landbruket i Frosta kommune.

Dette har igjen betydning for matsikkerheten. Utviklingstrenden på Frosta i nyere tid tyder på en jevn nedgang i antall produsenter siden 2012. Det observeres at gårdstun fradeles og jorda selges videre. Mengden produserende areal blir opprettholdt, og man får færre og større bruksenheter. Samtidig skjer det fortsatt noe nydyrking og beitevirksomhet i kommunen. Rådgivning og saksbehandling av tilskuddsordninger i jordbruket er en kommunal oppgave. Informasjonsmøter om tilskuddsordninger er etterspurt fra næringen. Det er gjennomført flere møter i 2023, og det vil fortsette i 2024.

Kommunene er førsteinstans i forvaltningen av de fleste lover og tilskuddsordninger på landbruksområdet. Kommunen skal være en aktiv landbrukspolitisk aktør ved å bruke juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. De landbrukspolitiske virkemidlene skal forvaltes i tråd med nasjonale og regionale mål for landbrukspolitikken og tilpasses lokale forhold. Det ble i 2023 søkt om regionale midler til rekruttering og kompetanse som vil bli brukt til tre møter der Frosta kommune sammen med fagfolk i NLR, Mattilsynet og Innovasjon Norge belyser nye tema for hvert møte. Møtene vil inneholde tema slik som potetcytenematoder, veksthus, korn og floghavre. Det er søkt ekstern finansiering på 75 000 NOK som skal finansiere møteaktiviteten.

I det nye kunnskapsgrunnlaget for landbruket som kom ut i 2023, kom det frem at Frosta kommune ligger desidert høyest mtp. Andel fortjeneste pr. Daa dyrka mark. Dette har virksomheten som mål å bygge opp under og sikre også i fremtiden (D1). En del av dette vil være å initiere i møter med landbruksaktørene i kommunen. I 2023 er oppfølging av driveplikt prioritert, og at lovverket blir fulgt opp med tanke på jordleieavtaler. I tillegg er det satt fokus på at ved salg av areal med driveplikt vil fortsettes med drift, enten i form av leie eller at kjøper driver selv. Oppfølging på de nevnte fagområdene vil fortsette å være prioritert fremover.

Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, jf dyrehelsepersonelloven § 3a. Samme paragraf slår fast at kommunene har ansvar for å organisere en klinisk veterinæravdelingen utenom ordinær arbeidstid. For veldig mange kommuner er dette krevende. Dette fungerer tilfredsstillende i Frosta kommune, men kommunen har mottatt krav fra de aktørene som i dag fyller denne tjenesten. Det er ikke avklart hvordan kommunen skal møte kravet, men det kan få økonomisk påvirkning på kommunens økonomi, utover det foreslåtte driftstiltaket på økte stimuleringsstilskudd knyttet til lamming (D2)

Skogbruk

Skogforvaltningen gjennomføres i samarbeid med Levanger kommune.

Skogbruksforvaltningen i Frosta var i utgangspunktet lagt til staten, men ble flyttet til Levanger kommune på 90-tallet. Skogbruksforvaltningen fremstår i dag som bærekraftig og har vært det over tid, tatt i betraktning at kommunene har hatt en løpende avtale siden 1994. Avtalen fra tar utgangspunkt i at Frosta kommune dekker en stillingsressurs på 10 %.

Omfanget av skogbruksforvaltningsarbeidet i Frosta er ikke stort, da det er begrenset med skogressurser. Dette kompenseres i enkelte år der man eksempelvis gjennomfører mer tidkrevende oppgaver som revidering av skogbruksplan, skjøtsel eller vegbygging- og vedlikehold. Naturskader kan også ha innvirkning på saksbehandlingsmengden, men dette er mer uforutsigbart. Levanger kommune jobber i tillegg aktivt med å veilede skogeierne om måter å utnytte skogressursene sine mer effektivt.

Driftstiltak Landbruk og skogbruk

		2024	2025	2026	2027
D1	Kompetanseheving i landbruket	20 000	20 000	20 000	20 000
D2	Stimuleringsstilskudd	35 000	35 000	35 000	35 000

D1: Landbruksrådgivning: Legge til rette for kompetanseheving i landbruket. rådgivning og faglig utadrettet møtevirksomhet for innbyggere, brukergrupper og næringsaktører i kommunen som virksomheten har et ansvar overfor.

D2: Økning Stimuleringsstilskudd, Veterinærtjenesten. Ekstra tilskudd i forbindelse med lamming.

Miljø

Miljøområdet deles inn i underkategoriene; vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpasning og forurensning.

Natur og artsforvaltning, klima og klimatilpasning

Fagområdet skal ivareta og har oversikt over økologiske sammenhenger, truede arter, fremmede arter og kommunen som forurensningsmyndighet. Vannmiljø og forurensning har blitt fulgt opp i noe grad gjennom kommunens arbeid med avløp.

Som Statsforvalteren viser til i sitt kommunebilde vurderes kommunen middels innen miljø og klimaområdet, noe som skyldes blant annet avfalls- og avløpshåndtering, plan og areal, mangelfull overvåkning av vannforekomster, mangelfull oppdatering av grunnforurensningsdatabasen og at kommunen ikke har søkt om midler til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold.

Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i kommunen er ikke oppdatert de siste årene i regi av kommunen, omfang av behov er ikke kartlagt. Det er gjennomført en omfattende

naturtypekartlegging på Frosta i regi av Miljødirektoratet i 2021, samtidig som det er planlagt kartleggingsarbeid i 2023 (basiskartlegginger av verneområdene Svaet og Tautra, og MIS-kartlegging i skogbruket). Dette er kartlegginger som dekkes av Miljødirektoratet og skogeierne i Frosta gjennom skogfondet. Kunnskapen vi får her vil være svært viktig, men det vil fortsatt være kunnskapshull i kommunen som gir behov for mer kartlegginger slik at man bedre kan forstå de økologiske sammenhengene på Frosta. Omfattende kartlegginger som beskrevet over, finansiert av andre skjer sjelden, kommune har en gylden mulighet til å bygge opp og bygge videre på kunnskap fra kartleggingsarbeid skissert over.

Verneområder

Verneområdene i Frosta er primært underlagt Statsforvalteren. Det er i alt tre områder underlagt vern i Frosta – Tautra, Svaet og Markhus naturreservat. Utarbeidelse av forvaltningsplaner for Svaet og Tautra vil bli gjennomført når marine kartlegginger og supplerende kartlegginger er på plass. Statsforvalteren har planer om å gjennomføre marine kartlegginger i tilknytning de marine verneområdene ved Tautra og Småland. De marine kartleggingene er berammet på 500 000 NOK etter midler fra Miljødirektoratet. Når det blir gjennomført er det imidlertid knyttet noe usikkerhet til, estimert til 2023. Dette påvirker ikke kommunens budsjett og regnskap direkte, men kommunen kan på en kostnadseffektiv måte vurdere å kartlegge et større område enn planlagt fra Statsforvalteren.

Statsforvalteren har gjennom skjønnsmidler gitt Frosta kommune midler til å dekke deler av de ekstra belastningen/kostandene som Frosta kommune har med å ha et verneområde i kommunen. For 2023 ble det bevilget 300 000 NOK. Det er signalisert at skjønnsmidler også kan bli utbetalt i 2024, forutsatt etablering av en avtale med Statsforvalteren om videre bruk av skjønnsmidlene. Det er avtalt at behovet dette primært skal knyttes arbeidet med besøksstrategien på Tautra.

Frosta kommune er sammen med Statsforvalteren forvaltningsmyndighet innenfor Markhus naturreservat. Skillet går i kommunegrensen over til Levanger kommune. Frosta kommune har ansvaret for den delen i Frosta kommune. Det er her meldt inn behov for nye kartlegginger i anledning arbeidet med basiskartlegginger 2023. Det er ikke utarbeidet forvaltningsplan for Markhus. Dette vil bli gjort når kunnskapsgrunnlaget er på plass.

Viltforvaltning, Kommunens viltfond og ettersøking

Viltforvaltningen i Frosta kommune er i en gjenoppbyggingsfase. Det jobbes med å få etablert et kunnskapsgrunnlag som beskriver hvordan praksisen er i dag. Behovet for tiltak innenfor viltforvaltningen, jaktorganisering og tiltak for å forebygge skader på landbruksnæringen som er voldt av hjortevilt vil bli vurdert. Et spørsmål som er utredet i 2023 er om det skal være kommunal viltnevd eller ikke på Frosta. Det er politisk vedtatt at det ikke skal etableres kommunal viltnevd.

Bruken av det kommunale viltfondet reguleres etter §5 i forskrift om kommunale viltfond. Utgiftene i regnskapet siste år er hovedsakelig knyttet til lønn forbundet med uttrykning. Antall utrykninger har økt de siste årene. Det må forventes at utgiftene knyttet til utrykninger vil variere over år. Kommunale utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt er innenfor regelverket. Det er i 2023 etablert en ny avtale med ettersøksringen i Frosta, noe som har gitt en økt kostnad. Dette er en lovpålagt oppgave med hensikt å gi en beredskap for felling og oppfølging av påkjørt vilt. Honorering av ettersøk, avlivning og ivaretagelse av skadet vilt og fallvilt gjøres etter oppdrag fra kommunen. Dette gis iht. Statens lønnsregulativ.

Driftstiltak vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpassing og forurensning

		2024	2025	2026	2027
D1	Naturtyperegistrering og artskartlegging	30 000	30 000	30 000	30 000
D2	Beiteregistrering i skog (hjørtevilt):	10 000	10 000	10 000	10 000

D1: Økning og forlengelse av rammen på naturtyperegistrering/artskartlegging: Rammen gir én rapport årlig, av et begrenset omfang. For å ikke havne i en situasjon der man får et etterslep på kunnskapsgrunnlaget på naturverdier innenfor kommunegrensen, er det nødvendig å øke rammen på konsulenttjenester, slik at man får økt antall rapporter fra én til to, eller satt i gang én rapport av et større omfang. For 2023 var pengene prioritert på temaet vannmiljø. Dette for å bistå oppbyggingen av kunnskapsgrunnlaget om vassdragene i kommunen og ha det vurderingsgrunnlaget som er nødvendig i forbindelse med oppstarten av arbeidet med spredt avløp i 2024.

D2. Kommunen skal iht. hjørteviltforskriften § 3 ha vedtatt mål for utvikling av bestandene (bestandsmål) for elg, hjort og rådyr. Disse bestandsmålene skal ligge til grunn for forvaltningsplanene for elg, hjort og rådyr som videre legger grunnlaget for kvotene/andelen dyr som kan tas ut årlig - i et bærekraftig perspektiv. Det vil være viktig å sikre at omfanget av kartleggingen er dekkende og av en slik kvalitet at man får et presist vurderingsgrunnlag når gjeldende forvaltningsplan for elg og hjort (2021-2025) skal revideres. Neste revisjon av forvaltningsplanen er forespeilet i 2025. Kunnskapsgrunnlaget må ligge på plass før den tid - hvilket tilsier at man må gjennomføre en kartlegging allerede i 2024.

Avløp og spredt avløp

Hovedplan for avløp og vannmiljø er den overordnede planen for kommunens avløpsvirksomhet og arbeid med vannmiljø knyttet til forurensning fra avløp. Planen dekker områdene kommunalt avløp, avløp fra spredt bebyggelse og vannmiljø. Planen gir beskrivelse av status for kommunens avløpshåndtering, setter mål for fremtidig virksomhet og redegjør for hvordan kommunen skal oppfylle krav gitt av lover og forskrifter. Hovedplanen er utarbeidet som en tematisk kommunedelplan, men er ikke formelt behandlet etter plan- og bygningssloven. Hovedplanen ble vedtatt i 2022.

Siden forrige hovedplan har EUs vanddirektiv blitt implementert i norsk forvaltning gjennom Vannforskriften. Vannforskriften setter klare krav til hvordan kommuner og sektormyndigheter skal arbeide med vannforvaltningen. Dette har skapt økt fokus på miljøtilstanden i vassdrag, og det er viktig å følge opp miljøforbedrende tiltak der kommunen er myndighet og tjenesteleverandør. Dette gjelder spesielt i avløpssektoren. Frosta er en del av Innherred vannområde, dette beskrives nærmere i kapittel om spredt avløp. Driften av vann-, avløps- og renovasjonstjenestene har stor betydning for innbyggernes helse og miljø. De selvkostfinansierte tjenestene påvirker også husholdningenes økonomi direkte.

Forurensningstiltak i avløpssektoren vil bli koordinert med andre forurensningstiltak, spesielt tiltak i landbrukssektoren. Forurensningsforskriftens del 4 om avløp har blitt revidert siden siste hovedplan ble rullert. Den nye del 4 trådte i kraft 1. januar 2007, og gir føringer for blant annet rapportering til myndighet, utforming og drift av avløpsnett og renseanlegg, prøvetaking og analyse av prøvene for spesifikke parametere, og utslipp til sårbare resipienter. Det er derfor inngått en avtale med SGS for systematisk prøvetaking og rapportering i 2022. Regelmessig spyling av avløpsrør (D3) er ikke gjennomført de siste årene, og er lagt inn som et tiltak for 2024.

Frosta kommune og Frosta vassverk tilstreber god samhandling for å sikre at kommunens midler brukes effektiv og på de riktige tiltakene til det beste for miljøet, innbyggerne og næringsliv.

Driftstiltak Avløp

		2024	2025	2026	2027
D1	Innkjøp GPS	80 000			
D2	Driftsramme avløp	60 000	160 000	260 000	260 000
D3	Spyling	100 000		100 000	
D4	Utbedring Flegstadbakkan	100 000			

- D1: Frosta kommune er avhengig av ny GPS for å utføre ordinære driftsoppgaver innen avløp, landbruk og miljø (fordeles på landbruk, miljø og avløp). GPS kjøpes sammen med Frosta vassverk.
- D2: Driftsrammen på eksisterende avløpsnett er underbudsjettet. Behovet for økt drifts- og vedlikeholdsramme er kritisk. Anleggskostnadene er store og forventes ikke å gå ned kommende år, noe som vil få konsekvenser for hva kommunen kan utføre innenfor gitte rammer. Driftsbudsjettet inneholder kostnader til blant annet service av pumpestasjoner hvert 2. år, lisenser etc. Tilstrekkelig driftsramme er avgjørende for å unngå uønskede hendelser.
- D3: Tiltak for gjennomføring av spyling
- D4: Utbedring av avvik ved fylkesveg i Flegstadbakkan. Bekken har vasket ut massene under eksisterende avløpskum. Det må gjøres utbedring av situasjonen relativt raskt. Arbeidet berammes til tidlig 2024 - før snøsmelting.

Det er ikke vurdert som nødvendig med økt låneopptak for investering i 2024, på grunn av restrammen. Avhengig av EUs avløpsdirektiv og hvilke mål som besluttes med hensyn til renskrav som settes nasjonalt, vil kommunen vurdere fortløpende hvilke av de større utbyggingsprosjektene som kan realiseres. Slik status er per i dag er det stor usikkerhet til hvilke krav som blir satt. Større utbyggingsprosjekt blir derfor satt på vent. Mindre investeringstiltak vil bli gjennomført innenfor den investeringsrammen man har satt iht. Hovedplanen for avløp og vannmiljø. Videre er det et mål å få i satt i gang større investeringsprosjekt innenfor økonomiplanperioden. Endring i prioritet vil derfor kunne forekomme.

Gitt uro i verden, er et område som vurderes med større oppmerksomhet sikkerhet rundt offentlig infrastruktur. Det er identifisert et behov for å utbedre IT-sikkerheten på kommunaltekniske anlegg. Kostnadsrammen kan variere i veldig stor grad avhengig av hvilken teknisk løsning som blir valgt.

Restramme per 1.10.2023 er 4 750 000 NOK. Det foreslås derfor ikke noen ytterlig opplåning i 2024, men videre opplåning fra 2025 (In1).

Investering Avløp

		2024	2025	2026	2027
In1	Investeringsramme		1 000 000	1 000 000	1 000 000

Handlingsdel i Kommunedelplan for avløp vannmiljø revideres årlig i forbindelse med budsjettprosessen. Tiltaksplan for 2024 følger i hovedsak tiltak skissert i temaplan avløp og vannmiljø 2021 – 2027.

Revidert handlingsdel hovedplan avløp og vannmiljø

		2024	2025	2026	2027
1	Rørinspeksjonskamera	400 000			
2	Utvidelse av kapasitet på renseanlegget i Manneset avløpssone		1 000 000	1 000 000	
3	Avskjærende ledning mot Manneset (samarbeid med Frosta vassverk)		500 000	500 000	
4	Videreføring av trase 1 på Mostad-anlegget				1 500 000
5	Hellgrenda		1 000 000	1 000 000	
6	Økt kapasitet på prosessvannledning på Vikaleiret	2 000 000			
7	Forstudie for utbdring/omlegging av ordinært avløp på Elvarhaug	100 000			
8	Utbedring av avvik på kommunikasjon og styringssystem	800 000			
9	Utarbeide plan for tilsyn med større avløpsanlegg				
10	Redusere fremmedvannmengder på Åtlo-anlegget				
11	Vurdere om, og eventuelt i hvilke tilfeller, det er aktuelt å ta over private fellesledninger				
12	ROS for avløpsvirksomheten		50 000		
13	Separering/renovering av eksisterende VA-kummer	200 000	200 000	200 000	200 000
14	Kartlegging av påslipp fra industribedrifter, servicenæring og institusjoner			70 000	
15	Utbedring av avløpsledning Ulvik avløpssone				50 000
16	Vurdere kapasiteten til anlegget i Småland				50 000
17	Følge opp arbeidet med tilknytning av bebyggelse som ligger nært kommunale hovedledninger				
18	Vurdere behov for å installere kummer på utvalgte strekninger (lange strekninger uten kummer) samt installasjoner	60 000	60 000	60 000	60 000
		3 560 000	2 810 000	2 830 000	1 860 000

Omprioritering av handlingsdel, investeringsramme avløp og vannmiljø

Kommunen har gjennom hovedplan for avløp og vannmiljø vedtatt en investeringsplan. Denne vurderes og revideres årlig i forbindelse med budsjettprosessen

Parallelt med tilsetting av ny fagperson, har kommunen opparbeidet nye rutiner innen ordinære driftsoppgaver på avløp, kartlegging av status på kommunalt avløpsnett og utført forskriftsarbeid som forberedelse på nytt gebyrregulativ og selvkostområde med virkning f.o.m 01.01.2024. Videreutvikling av driften vil fortsette inn i 2024, men det vil også være et særlig fokus på å få i gang investeringsprosjekt dette året. Dette, sammen med nytt avløpsdirektiv og begrenset tilgang til ressurser medfører noe omprioritering av investeringsprosjekter frem mot 2027. Tabellen over viser hvordan dette foreslått løst.

Rørinspeksjonskamera

Det er behov for rørinspeksjonskamera for å kunne utføre ordinære kartlegging- og driftsoppgaver innen avløpsforvaltning. Rørinspeksjonskamera er et elementært verktøy for å kunne vurdere tilstand på det eksisterende avløpssystemet under bakken, påkoblingspunkt på eksisterende avløpsnett, dimensjonering, fall, fremmedvann og annen type feilsøking over tid. Dette gjøres i dag gjennom at det bestilles konsulenter for å utføre samme tjeneste – noe det er knyttet store kostnader til pr. utførte oppdrag, samtidig som det er oppstått en terskel å engasjere denne typen konsulenttjenester av praktiske og budsjettmessige hensyn. Kommunen opplever også at kartgrunlaget over det kommunale avløpsnettet ikke samsvarer med virkeligheten på mange områder. Dette øker behovet for å kunne inspisere ledningsnettet, samtidig som det er en stor mangel på kartfesting av private stikkledninger. Et slikt inspeksjonskamera i kombinasjon med en GPS vil gi en detaljert oversikt og godt ajourhold på kommunalt og avløpsnett. Det er også en flerbruksnytte knyttet til verktøyet på andre områder som; kartlegging av spredt avløp, forurensningssaker og drencsystemer på kommunale veier og bygg.

Det er hentet inn tilbud der kostnadsrammen på nytt utstyr er anslått til å være 400 000 NOK.

Behov for installering av kummer på utvalgte strekninger på kommunalt avløpsnett

Kommunens VA-norm stiller krav til en avstand på maks 80 meter mellom stakekummer på kommunalt avløpsnett. Det er store avvik på dagens avløpsnett mtp. Innløsning av dette kravet i dag. Det er et lite rom for skjønn av hensyn til dyrka mark, viktige miljøverdier etc, men hovedregelen er at avstanden skal være innfridd. Mangelen på stakekummer innenfor rimelige avstander gjør inspeksjon og vedlikeholdsoppgaver mer tidkrevende og kostbart. Investeringen er foreslått utført over tid, slik at man sammen med planlagte investeringstiltak sikrer en gradvis oppgradering i tråd med kommunal VA-norm.

Spredt avløp

Alle boliger, fritidsboliger eller andre bygninger med innlagt vann må tilknyttes et anlegg for håndtering av sanitært avløpsvann (kloakk) eller gråvann dersom bygningen ikke har toalett. Der bebyggelsen er spredt og det ikke er planer om å bygge ut kommunalt avløpsnett, må avløpet håndteres lokalt. Med lokal håndtering menes rensing (privat rensenanlegg) og utslipp til lokal resipient (bekk, sjø eller annet). Disse avløpsanleggene omtales som spredt avløp.

Kommunen har i 2023 startet arbeidet med å kartlegge private avløpsanlegg for å undersøke om disse tilfredsstillende dagens renskrav eller om det er behov for oppgradering. Bakgrunnen for dette er EUs vannrammedirektiv som har et mål om god økologisk tilstand i alle vannforekomster. Kommunen er gjennom nasjonale føringer pålagt å følge opp dette ved blant annet å sørge for at forurensningsbelastningen fra spredt avløp reduseres. Etter at kartleggingen er gjennomført vil eiendommer med rensenanlegg som ikke tilfredsstillende dagens krav kunne få et pålegg om oppgradering av rensenanlegget eller tilknytning til kommunalt nett.

Ny forskrift for spredt avløp er til høring. Høringsfrist er utgått, og ny forskrift skal endelig behandles i Kommunestyret 12.12.2023.

Kommunen vil opptre ryddig, åpent og profesjonelt i arbeidet i kartlegging og iverksetting av tiltak. Det skal gjøres en god kartlegging av både avløpsanleggene og vannmiljøet. Kommunen vil sørge for god informasjon og veiledning til innbyggerne. Saksbehandlingen skal være ryddig og forutsigbar.

Frosta er en del av Innherred vannområde, sammen med seks andre kommuner. Kommunene har en felles fagressurs, som sammen med statlig fast overføring (50 %), finansierer en vannområdekoordinator i fast stilling fra 2023, med ansvar knyttet til Innherred vannområde. En prioritert oppgave er utarbeidelse av en regional vannforvaltningsplan. Virksomheten vil i 2023 koordinere relevante fag for å kartlegge og systematisere arbeidet med vannmiljø i vannområdet sammen med vannkoordinatoren.

Gebyr/inntekter

Nye forskrifter for avløp og spredt avløp er til høring. Høringsfrist er utgått, og ny forskrift skal endelig behandles i Kommunestyret 12.12.2023.

Gebyr avløp

De samlede gebyrinntektene for avløp i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 2 265 kroner og forbruksgebyret bør settes til 30,10 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 9 489 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 240 m³. Endring fra 2023 til 2024 utgjør 20,4 %.

Gebyrer spredt avløp

De samlede gebyrinntektene for forurensnings-myndighet i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2024 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for forurensnings-myndighet bør settes til 1 097 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. 2024 er første året med forskrift på dette fagområdet.

Planoversikt/Planbehov:

- Forvaltningsplan for elg og hjort
- Forvaltningsplan for rådyr
- Temaplan spredt avløp
- ROS-analyse klimaendringer
- Kommunedelplan / temaplan naturmangfold (tilskudd)
- Hovedplan vann
- Hovedplan avløp og vannmiljø (2021 - 2027)

Kommunebarometeret

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	278	296	262	270	
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater					
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater					
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge					
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi					
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger					
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer					
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år					
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder					
VA10 Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp	219	217	190	221	246
VA11 Alder på spillvannnettet	42	48	50	58	71
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle rensekra	180	178	195	220	140
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett	1	145	1		100
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	1	1	1		254

Sektor vann, avløp og renovasjon. Frosta kommer på 354. plass i denne sektoren i Kommunebarometer for 2023. Bakgrunn for plasseringen er primært manglende innrapportering av nøkkelvann på vann. Frosta kommune har i rapportering for 2023 hatt dialog med Frosta vassverk for å kunne innrapportere de nøkkeltall som gjelder vann. Frosta vassverk har etter en god dialog, ikke kunne levert de nøkkeltall som kommunen etterspør. Plassering på denne sektoren i Kommunebarometeret påvirker den totale score for Frosta kommune negativt. Kommunen har vært i dialog med SSB og Kommunal rapport med anmodning om å justere statistikk. Frosta vassverk oppfordres til å innrette sine regnskap og statistikk for å kunne levere på sentrale nøkkeltall knyttet til utnyttelsen av vannressursen i kommunen og leveransen til innbyggere og næringsliv i Frosta kommune. Flere nøkkeltall knyttet til renovasjon og vannmiljø er plassert i sektoren Klima og natur.

Rangering

	2018	2019	2020	2021	2022
KLN01 Formålsbygg, energibruk per kvm	226	208	203	163	147
KLN02 Endring, totale klimagassutslipp i kommunen siste fire år (prosent) ²¹	292	204	204	107	146
KLN03 Endring i klimagassutslipp (tonn CO2 ekvivalenter) fra veitrafikk i kommunen siste fire år ²¹	334		330	188	132
KLN04 Hvor mange av de siste fire årene kommunen har søkt om midler fra Klimasats ²²					
KLN05 Antall offentlige ladepunkt for elbiler per 1000 innb.	192	216	276	298	314
KLN06 Andel km av kommunale veier som er tilrettelagt for syklende	171	177	183	180	323
KLN07 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	73	31	28	35	27
KLN08 Andel av alle naturlige vannforekomster med god økologisk tilstand ²³	235	235	235	235	235
KLN09 Andel av alle sterkt modifiserte vannforekomster med godt økologisk potensial ²³	232	232	232	232	232
KLN10 Gjeldende overordnede planer nyere enn 5 år som angår natur og miljø ²⁴		160			48
KLN11 Antall byggesøknader innvilget med dispensasjon i LNF-områder, langs ferskvann og i strandsone ²⁵				32	
KLN12 Vernet areal km ² på land og til havs, i forhold til kommunens totale areal ²⁶			100	100	104
KLN13 Jordbruksareal omdisponert siste fire år (dekar)	110	94	47	1	53
KLN14 Endring i antall km ² nedbygd areal (sum av bebygd areal og vegareal) siste 4 år	226	243	155	153	156
KLN15 Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (kr)	56	116	137	125	102

I årets utgave av Kommunebarometeret er det innført en ny sektor, Klima og natur. Den erstatter den tidligere sektoren Miljø. Med omleggingen tydeliggjøres det at vi står overfor både en naturkrise og en klimakrise. Norge må både kutte klimautslipp i henhold til Parisavtalen og ta vare på naturen i tråd med den nye naturavtalen fra Montreal. Kommunene har en nøkkelrolle på begge områder. Dersom kommunen er raus med dispensasjoner fra byggeforbud langs sjø, innsjøer og i områder regulert til landbruk, natur, friluftsliv og reindrift (LNFR), trekker det ned på rangeringen. Frosta kommer på 165. plass i denne sektoren. Sektoren utgjør 5% av den totale vekten i barometeret.

Virksomhet Kultur og Idrett

Årsverk i virksomheten (faste ansatte og årsverk) pr 01.01.2024	Bibliotek	1,0 / 1,0
	Kulturrådgiver	1,0* / 1,0*

20 % av stillingen er knyttet til kulturskolen

Kulturområdet er i sin natur tverrfaglig og enhetsoverskridende. Kulturarbeidet vil i mange sammenhenger grense mot samfunnsutvikling i bred forstand som oppvekst, friluftsliv, næringsutvikling, folkehelse, reiseliv og frivillighet. Sentral i virksomheten er også bibliotekjenesten.

Kulturområdet i Frosta kommune spenner over et vidt område, og det er ei målsetting å betjene alle henvendelser så godt som mulig med små ressurser. Kultur utgjør en stor betydning for enkeltinnbyggeren og lokalsamfunnet som helhet – i form av aktivitet og verdiskaping. Bibliotekjenesten og kulturområdet er organisert sammen i etaten, og det forventes et større samspill og utnyttelse av å forene krefter. Kulturskolen og ungdomsråd er fortsatt organisatorisk plassert under oppvekst og velferd.

Dagsturhytten – Frosta kommune ble pilotkommune

Trøndelag fylkeskommune tilbyr alle kommunene i fylket ei dagsturhytte der prototypen er prøvd ut i flere fylker på Vestlandet tidligere. Hovedmålsetting er å tilby et lavterskel folkehelseiltak, å få flere ut på tur i nærmiljøet og gi å økt mulighet for fysisk aktivitet. Frosta blir en av pilotene i gjennomføring av prosjektet i 2024. Kommunen må stille med egnet tomt i samarbeid med en aktuell grunneier, og dagsturhytta finansierer ellers av spillemidler, tilskudd fra Fylkeskommunen og SMN samfunnsutbytte.

Frostating utvalgte kulturlandskap

Oppsetting av informasjonsskilt der verdiene i Frostating utvalgte kulturlandskap framheves, blir en av de viktigste oppgavene for kommunen i 2024. Bortsett fra medgått arbeidstid dekkes dette av midler som Frostating utvalgte kulturlandskap får i årlig tilskudd fra Landbruksdirektoratet. Private aktører vil oppfordres til å satse stadig mer på beiting i området, da gjengroing flere steder er en utfordring, og det viser seg at flere beitedyr er positivt for i varetakelse av kulturlandskapet.

Kulturminnevern

Frosta har mange kulturminner som har spesielt vern etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. I tillegg til fokus på Tautra og området rundt Tinghaugen, er bergkunstfeltet ved Evenhus det eldste kulturminnet i kommunen. Gjennom Bergkunstreisen Trøndelag er feltet i ferd med å bli bedre tilrettelagt med ny atkomststi og nye skilt. I samarbeid med Trøndelag fylkeskommune blir det i løpet av 2024 utarbeidet forvaltningsplan for Evenhus. Denne kommer etter hvert til politisk behandling.

Frostastien

Frostastien er 22 km med sjø nær kultur-, og opplevelsessti rundt halvøya. Store deler av Frostastien er også tilrettelagt for sykkel, men er ikke universelt utformet overalt. Frostastiens venner har hovedansvaret for rydding og vedlikehold av traseen. Dette organiseres gjennom ulike arbeidsgrupper for de forskjellige strekningene. Mer nedbør og vind fører også til mer slitasje og større vedlikeholdsbehov på stinettet vårt. Frosta kommune har mottatt folkehelsemidler og spillemidler til å utvikle både Frostastien og andre stier i

kommunen, dette fører til noe delansvar for å ivareta kvaliteten på stinettet og ta økonomisk og praktisk ansvar for større vedlikeholdsoppgaver som ikke kan løses av frivilligheten alene.

Frostastien og St. Olavsledens ytre led benytter seg av de samme stiene der det er mulig og naturlig. Pilegrimsleden har også merket en egen, merket sykkeltrase for både pilegrimer og andre. Regionalt pilegrimssenter, hvor Frosta kommune er en av eierne, ønsker å videreføre muligheten for å reise med båt fra Tautra til Trondheim. For å muliggjøre dette er det behov for en brygge hvor pilegrimsbåten kan legge til på Tautra. Den ytre leden er 10 år i 2024, og dette vil bli markert som en del av Lagabøtejubileet Frosta 2024.

Turistinformasjonen

Det er behov for å etablere internett / wifi tilgang på lokasjonen hvor turistinformasjonen er plassert. Det er også behov for revidering av turistbrosjyren og opptrykk av materiell. (D1)

Friluftslivkartlegging

Miljødirektoratet har gitt et oppdrag til alle kommunen om å kartlegge sine områder for friluftsliv – både det som ligger nært boligområder, barnehage og skole, og de områdene som ligger lengre unna de områdene der mange ferdes. På bakgrunn av denne kartleggingen er det mulig å gi de ulike områdene verdi etter hva de brukes til og slik skaffe en bedre og mer helhetlig oversikt. Trøndelag fylkeskommune opererer med begrepet «Friluftslivets tiltakskjede» som et grunnlag blant anna for tildeling av midler til friluftsliv og folkehelse. Et av målene for dette er å tilrettelegge for aktivitet og naturopplevelser og å legge «rett sti på rett plass». Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer og ferdselsåreprosjektet er grunnleggende elementer i dette arbeidet, og det mangler fremdeles noe her før Frosta kommune er ferdige med dette. Hovedsakelig gjelder å kartfeste de registreringer, analyser og kartlegging som er gjennomført. Dette ferdigstilles parallelt med dagsturhytteprosjektet og revidering av plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Utleie av Magnushallen

Kulturområdet ivaretar utleie av Magnushallen. Utleie forutsetter at Magnushallen har fungerende teknisk utstyr. Magnushallen er 10 år, og teknisk utstyr må fornyes. Investering i lyd og lys er foreslått under eiendom og infrastruktur.

Kombinasjonsbiblioteket – et demokratihus for alle

Den nasjonale biblioteksstrategien, “Rom for demokrati og danning” viser til av bibliotekene er et demokratihus. Trenden i Norge er at folkebiblioteket er kommunens mest populære tjeneste. Det er mange som vil oppdage at de er på vei inn i en tid med svekket økonomi, hvor flere ikke har råd til kulturtilbud. Flere vil søke seg til bibliotekene, som alltid er gratis og åpen for alle.

Det er i 2023 mottatt prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket til Shared reading rettet mot ungdom / unge voksne. Prosjektmidler skal brukes til leie av vikar. Metoden har vist gode resultater for å øke leseferdigheter og leseglede hos ungdom. Metoden har også vist gode resultater med tanke på økt livsglede og livsmestring. Det vurderes å søke prosjektmidler for shared reading for mellomtrinnet i 2024.

En endring som er negativ for Frosta bibliotek er at ordningen med fjernlån endres. Fjernlån er samarbeid mellom bibliotek, der bibliotekene stiller sine samlinger til disposisjon for lånerne ved andre bibliotek. Frosta bibliotek har en liten boksamling, men har benyttet lånesamarbeidet i stor utstrekning for å tilby Frostingene et best mulig tilbud. Oppdaterte “Felles retningslinjer for fjernlån for fag- og folkebiblioteksektoren” tydeliggjør at

forutsetningen for et fungerende fjernlån er et fornuftig selvforsyningsnivå, og at alle bibliotek skal prioritere egne lånere.

Nytt oppgradert biblioteksystem ble ikke innført i 2023, og det er også usikkert om det vil bli gjennomført i 2024. Det er for 2024 ikke avsatt midler, må vurderes for 2025.

Midler til formidling på biblioteket ble redusert under Covid – perioden. Økningen tilsvarer et forfatterbesøk (D2).

Driftstiltak Kultur og idrett

		2024	2025	2026	2027
D1	Turistinformasjon	30 000	30 000	30 000	30 000
D2	Folkebiblioteket - Forfatterbesøk	20 000	20 000	20 000	20 000

Inntekter/gebyr

- Inntekter fra ekstern utleie Magnushallen.

Planoversikt/Planbehov

- Bibliotekplan
- Forvaltningsplan Evenhus – i 2024
- Kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir sendt på høring i 2024
- Kulturplanen 2018 – 2024, vurderes rullert i planstrategi 2024 – 2028
- Plan for kulturminner og kulturmiljø 2021 – 2023

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret, Frosta kommune		Tabeller: Kultur				
Rangering		2018	2019	2020	2021	2022
KULO1	Besøk i folkebibliotek per innbygger	1	19	20	25	27
KULO2	Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ¹⁸	135	146	114	25	190
KULO3	Utlån per innbygger	40	39	40	39	47
KULO4	Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	148	146	96	177	188
KULO5	Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	297	306	317	307	279
KULO6	Kinobesøk per innbygger	196	211	209	208	212
KULO7	Ansatte kulturarbeidere i kommunen, per 1000 innbygger ¹⁸	101	103	141	273	163
KULO8	Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	163	227	337	328	162
KULO9	Antall timer i kulturskolen, per elev ¹⁸	115	38	1	1	187
KULO10	Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	184	179	234	163	177
KULO11	Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	129	120	100	1	181

De tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren er netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger og antall ansatte kulturarbeidere i kommunen. Til sammen har disse tre nøkkeltallene en vekt på 45 prosent av sektoren. Frosta kom på 160. plass innen denne sektoren. Sektoren utgjør 2,5% av den totale vekten i barometeret.

Virksomhet Plan og Byggesak (VR)

Frosta kommune har i flere år hatt utfordring med å gjennomføre forsvarlig saksbehandling innen byggesak, plan og oppmåling. Mange, og alvorlige saksbehandlingsfeil, manglende ulovlighetsoppfølging og manglende systematisk planarbeid er blant noen av årsakene som har fått negative konsekvenser for innbyggere, næringsliv og andre interessenter.

Vertskommunesamarbeidet - Arealforvaltning

Den 1. mai 2021 etablerte Frosta kommune et tjenestesamarbeid med Værnesregionen på fagområdene byggesak, arealplan og kart og oppmåling. Det var en forventning om at det i en innkjøringsfase var behov for stor innsats for å fase inn samarbeidet, etablere rutiner for samarbeid, tilpasse verktøyer, harmonisering av rutiner for saksbehandling og å ta unna etterslep i både byggesaker, matrikkelsaker og plansaker. Selv om tilgang til ressurser er forbedret gjennom samarbeidet med Værnesregionen, er likevel den største utfordringen ressursmangel. Dette handler både om økonomi og tilgang til kompetent arbeidskraft.

Digitalisering av planverk og prosesser

I den korte perioden samarbeidet har vart, er det gjennomført et betydelig arbeid på etablering av nye systemer, og gjennom dette etablert nye prosesser og rutiner innenfor fagområdene. Det er en betydelig bedre oversikt over restanser 2,5 år inn i avtalen, og man har fått lukket og løst mange gamle saker. Digitalisering av kommunens planverk gjennomført i 2021/2022 har også hatt en avgjørende betydning for å få oversikt over reguleringsplaner i Frosta kommune. Innføring av Elements og E-byggesak har vært krevende parallelt med vanlig drift. E-byggesak muliggjør allerede en mer effektiv saksbehandling på byggesaker, til nytte for både saksbehandler og tiltakshaver.

Mangel på øvrige fagressurser frem til 1. oktober 2022

Frosta kommune har etablert og utviklet etaten organisasjon og samfunn (gamle teknisk) parallelt med at vertskommunesamarbeidet på byggesak, plan og oppmåling er etablert. Som en konsekvens av dette har det vært ingen/lite tilgjengelige fagressurser eksempelvis innenfor natur og miljø, vei, eiendom, kulturminner, vann og avløp. Rutiner for interne uttalelser har heller ikke eksistert. Fra 1. oktober 2022 var de fleste stillingene besatt. Interne frister for faguttalelser knyttet til byggesaker sikrer mer effektiv saksbehandling, og mindre fristbrudd. Innenfor planområdet er kommunal plandialog etablert. Forumet er enda ungt, men det sikrer bedre samhandling mellom fagområdene.

Byggesak

Innenfor Byggesak er det generelt stor arbeidsmengde med korte frister og strenge formelle krav. Det er positivt med høy aktivitet på Frosta, men dette fører også til mange saker som skal behandles hos byggesak. Generell veiledning per telefon og epost, interne og eksterne møte, behandling av byggesøknader, delesøknader, dispensasjonssøknader, klagesaksbehandling, ulovlighetsoppfølging, tilsyn og matrikkelføring er noen av oppgavene. Tilsyn på campingplasser i Frosta kommune startet i 2022, og oppfølgingen av tilsynet gjøres i 2023 og 2024.

Plan

Fagområdet plan har generelt færre saker enn byggesak, men disse tar til gjengjeld lengre tid. Forventingene om å få gjort mye på planområdet er stort. I oppstartsfasen er det gjort en betydelig innsats for å få oversikt over status på planer på Frosta. En må påregne fortsatt en del arbeid med å finne ut av plangrunnlag og gjeldende planer.

Oppmåling / kartforvaltning

Tjenesten består av kartforvaltning og oppmålingsarbeider etter matrikkelloven.

Kartforvaltning er svært godt egnet for felles drift i flere kommuner i ett fagmiljø og en viktig tjeneste som må levers med høy kvalitet.

Kommunen som matrikkemyndighet

Kartverket er sentral matrikkemyndighet og har ansvar for drift og forvaltning av matrikkelen. Kommunen er lokal matrikkemyndighet og har ansvaret for å utføre oppmålings forrentninger og føre de fleste opplysningene i matrikkelen. Det er besluttet på nasjonalt hold at dagens kartgrunnlag skal oppdateres, standarden endres. Det vil si alle grunnkart skal endres fra standard FKB 4 (dagens) til FKB 5. Arbeidet styres fra sentralt hold, og kommunene må i løpet av 2023 oppdatere sine kartdata. Frosta, Stjørdal og Selbu har felles forvaltningsprogram og vil gjennomføre overgangen i et felles prosjekt.

I alle fylker er det en fylkesgeodataplan med planlagte aktiviteter for Norge digitalt og Geovekst. Planen er fireårig og den rulleres årlig. Kartverket sin FKB – langtidsplan for Trøndelag 2022 - 2025 skisserer at det er ingen kartleggingskostander for Frosta kommune i 2023, men at det trolig vil bli gjennomført et Geo-vekstprosjekt for Frosta kommune fra 2024 og i tre år fremover.

Evaluering av vertskommunesamarbeidet og veien videre

I 2023 er det gjennomført en evaluering av vertskommunesamarbeidet innen Arealforvaltning. Evalueringsrapporten er behandlet politisk i Frosta kommune og Stjørdal kommune. Det er primært tre områder, med underpunkt, som skal følges opp.

1. Ressurssituasjonen og ressursbalanse
2. Etablere gode rutiner for arbeidsflyt i byggesak og plansaker
3. Skape felles forståelse for delegert myndighet og arbeidsflyt

Gjennom evalueringen er behovet for økt ressurs i samarbeidsområdet, spesielt på byggesak avdekket. Basert på dette er en moderat økning av kostander, forventet og funnet naturlig basert på dagens behov. Forslaget til ny nøkkel som er presentert fra Stjørdal kommune representerer en dobling av kostander for tjenestene innen Arealforvaltning for Frosta kommune, med Stjørdal kommune som vertskommune. Frosta kommune har ikke akseptert forslag til ny nøkkel. Eksisterende vertskommune avtale gjelder derfor også for 2024. Det er derimot tydelig at det er behov for økt kapasitet innen fagområdet byggesak, og det foreslås en økning (D1). Innretningen av tjenesten etter 2024 er usikker.

Driftstiltak byggesak, plan og oppmåling

		2024	2025	2026	2027
D1	Økt kapasitet Byggesak	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Inntekter / gebyr

Forslag til ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven ligger ut til høring med høringsfrist 10. november. Gebyrlisten er satt opp ut fra ny forskrift. Årets satser er ikke sammenlignbare med foregående år. Utgangspunktet for arbeidet med ny gebyrforskrift har vært å utarbeide en innretning som på en fleksibel måte klarer å gjenspeile kommunens ressursbruk i de enkelte sakene. Gebyrforskriften skal samtidig sørge for å finansiere de oppgavene som kommunen etter lover og regler er pålagt å utføre. Videre har hensikten vært å lage en innretning som er mest mulig rettferdig for alle forslagsstillere, tiltakshavere og rekvirenter, samtidig som målsetningen har vært å minimere rettmessige klager på gebyrene. Jobben med ny gebyrforskrift har hatt til formål å tydeliggjøre de ulike oppgavene kommunen har knyttet til saksbehandling etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova, og hvilke kostnader dette medfører. Forslag til ny gebyrforskrift er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Frosta kommune og fagansvarlige fra vertskommunen. Momentum Solutions AS har vært sparringspartner. Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel.

Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte.

- Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve, med et klart og forståelig språk.
- Flexibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.
- Det pålegges ikke mva på disse gebyrene.

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år.

Planbehov:

Kommuneplanens Arealdel 2015 – 2027. Vurderes rullering i forbindelse med utarbeidelse av planstrategi 2024 – 2028.

Kommunebarometeret

Rangering		2018	2019	2020	2021	2022
SAK01	Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	278	1	318	194	85
SAK02	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist		213		289	250
SAK03	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	297	218		278	170
SAK04	Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn			181		26
SAK05	Saksbehandlingsgebyr for enebolig	119	118	112	108	217
SAK06	Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	1			67	96
SAK07	Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	45			58	14
SAK08	Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	89	87	92	77	125

Frosta kommer på 33. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2023. Sektoren utgjør 2,5% av den totale vekten i barometeret. Saksbehandling gjelder tjenesteområder innen Arealforvaltning (i.e. Byggesak og plan). Saksbehandlingen i Frosta kommune har hatt en betydelig økning i kvaliteten, noe som også gir utslag i plassering i Kommunebarometeret. Kostandene med saksbehandlingen har også økt i takt med kvalitet på tjenesten.

Virksomhet Brann og Redning (interkommunalt samarbeid)

Årsverk i virksomheten (faste ansatte og årsverk) pr 01.01.24	Brannkonstabel 2,5 % stilling	14 / 0,35
	Brannkonstabel / utrykningsleder 6,0 % stilling	4 / 0,24
	Feier	1 / 1,0

Frosta brann og redning

Frosta kommune har 18 brannkonstabler med til sammen stillingsprosent på 59 %. I tillegg kommer utrykningskostnader. Kommunen har ansvaret for personalforvaltningen.

Kommunen har en avtale med Levanger kommune som skal dekke administrasjonen av Frosta brann og redning. Administrasjonen består av:

- Brannsjef i 13 % stilling.
- Leder forebyggende avdeling i 13 % stilling
- Brannforebyggende arbeid i 26 % stilling
- Leder beredskap i 6,5 % stilling.
- Administrativ stilling feiing og tilsyn 13 % stilling

Formålet med avtalen er å ivareta Frosta kommune sine oppgaver i henhold til «Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver» (Brann- og eksplosjonsvernloven) med forskrifter.

Frosta kommune har avtale med Midt-Norge 110-sentral IKS i Trondheim.

Frosta har direkte avtale med IUA. (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning.) Kommunen representeres av brannsjefen.

Levanger og Stjørdal kommune har en utredning av fremtidig samarbeid som ble ferdigstilt i 2023. Konklusjonen av utredning er at kommunene ikke går videre med et samarbeid. Frosta kommune har avventet

Økonomien i virksomheten er sterkt knyttet til antall utrykninger.. Flere oppdrag har en direkte påvirkning på lønnsutgifter, drivstoff, slitasje på utstyr. Over 50 % av utrykninger er helseoppdrag. Driftsbudsjettet er ikke økt fra 2022 til 2023.

Antall type oppgaver som brannkonstablene forventes å håndtere, stiller også større krav til utstyr, kursing og øvelser. Fagansvarlige i etaten har god oversikt over hvilke kurs og komtansebevis som kreves ihht. til forskrifter og brannkonstabelens erfaring med å møte ulike hendelser.

Feiing

Det utføres feiing og tilsyn både i boliger med fastboende og på fritidsboliger.

Tidligere kunne fritidsboliger unnta krevet om feiing, det er ikke lenger mulig. Fra 2020 er det arbeidet med å etablere rutiner innhente kontaktinformasjon og planlegge varslingsrutiner før en kunne starte opp med arbeidet med feiing av fritidsboliger. Totalt antall røykløp på fritidsboliger er ca. 550 i Frosta kommune. Målet er å bli ferdig med førstegangsbesøket i

fritidsboligene i løpet av 2024. Dette forutsetter at eierne er flinke til stille opp på planlagt/varslet besøk.

Tjenesten på feiing levers ihht. til forskrift om selvkost. Gebyr for feiing og tilsyn hos fastboende er et årlig gebyr, mens det for fritidsboliger faktureres etter utført feiing/tilsyn. Det er registrert matrikkeldata på hver enkelt eiendom som avgjør om det blir fakturert årlig gebyr eller evt. etter utført tilsyn/feiing

Investerings tiltak Brann og redning + feiing

		2024	2025	2026	2027
In1	Utskifting liten brannbil	500 000			
In2	Utskifting feiebil			750 000	

In1: Den lille brannbilen er den bilen som blir mest brukt da den i hovedsak blir brukt på alle helseoppdrag, og mindre hendelser. Bilen har de siste årene hatt gjentatte problemer. Den har vært inne på verksted flere ganger for å løse problemet, men det dukker stadig opp igjen. Liten brannbil var planlagt å bli erstattet i 2023, men innkjøpsprosessen er per 1. november ikke ferdigstilt. Opprinnelig plan var kjøp av brukt bil for ombygging, det var ikke gjennomførbart. I forbindelse med utarbeidelse av kravspesifikasjon er vurdering av investeringsstørrelsen, og investeringen blir foreslått økt i 2024 for å muliggjøre kjøp av ny brannbil.

In2: Feiebilene fyller ikke krav til ren og skitten sone. Bilen er også i dårlig stand. Ny bør anskaffes.

Gebyr / inntekter

De samlede gebyrinntektene for feiing i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2024 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 1 199 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 46 kroner fra 2023 til 2024. Normalgebyret er feiing 1. Pipe Inklusiv Brannsyn. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori. Endring fra 2023 til 2024 utgjør 4,0 %.

Planoversikt/Planbehov:

ROS-analyse for brann og redning (oppdatering)

Oppsummert tiltak i etaten

Driftstiltak organisasjon og samfunn

		2024	2025	2026	2027
D1	Utredning Fv. 753	200 000 Fra NTE fond			
D2	Innherredsbyen	40 000	40 000	40 000	40 000
D3	Sentrumsplan	800 000			
D4	Advokatbistand	140 000	200 000	200 000	200 000
D5	Frostatingprosjektet	500 000			
	1 % reduksjon av andre driftsutgifter totalt i etaten	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000

Investeringstiltak organisasjon og samfunn

		2024	2025	2026	2027
In1	Kommune- og helsehus		50 000 000	110 963 000	
In2	Frostatingprosjektet	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000

Driftstiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur – knyttet til vedlikeholdsplan for bygg

		2024	2025	2026	2027
D1	Kartlegging av areal – Frosta skole og Frostatunet	250 000			
D2	Branncelle – Borglia barnehage	250 000			
D3	Solskjerming - Borglia barnehage	60 000			
D4	Utskiftning til LED-lys - Frosta skole	150 000	150 000	150 000	
D5	Utskiftning til LED-lyd -Frostatunet	100 000	100 000	100 000	
D6	Utskiftning av 2G-sendere – flere bygg		60 000		
D7	Utbedring av bad – Borglia barnehage		600 000		
D8	Renovering av garderober – Borglia barnehage		200 000		
D9	Reasfaltering - Frosta skole		250 000		
D10	Remontering av mur i skolegården – Frosta skole		250 000		
D11	Oppgradering av trykdeboliger på Skaret			600 000	
D12	Renovering bad og overflate - Bergtunvegen 6-8			600 000	
D13	Utskiftning av terrasedører - Borglia barnehage			100 000	
D14	Overflatebehandling på eksisterende bygg – Flere bygg			300 000	250 000
D15	Vedlikehold av bygninger - Tinghaugen			200 000	
D16	Renovering bad og overflate – PU-boliger				400 000
D17	Utskiftning dør og vinduer – PU-boliger				350 000

Investerings tiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur - knyttet til vedlikeholdsplan for bygg

		2024	2025	2026	2027
In1	Nytt SD-anlegg – Frosta skole	500 000			
In2	Carport for tjenestebiler – Frostatunet	1 000 000			
In3	SD-anlegg – Borglia barnehage		600 000		
In4	Utskiftning av ventilasjonsanlegg - Borglia barnehage		1 200 000		
In5	Renovering - Nertunet		800 000	800 000	
In6	Nytt gjerde – Kvamtoppen barnehage			250 000	

Driftstiltak Virksomhet Eiendom og Infrastruktur

		2024	2025	2026	2027
D1	Utbedring Kv. 138 ved / støttemur Breivikvegen.		250 000		
D2	Brubakken boligfelt - Reasfaltering av veier	150 000			
D3	Økt driftsramme sommedvedlikehold	100 000	100 000	100 000	100 000
D4	Lekeplasskontroll	20 000			20 000

Investerings tiltak Eiendom og Infrastruktur

		2024	2025	2026	2027
In1	CE sertifisert veiskrape	500 000			
In2	Lyd- og lysutstyr - Magnushallen	115 000			
In3	Traktor	1 500 000			
In4	Skaret - vei	0			

Driftstiltak Landbruk og skogbruk

		2024	2025	2026	2027
D1	Kompetanseheving i landbruket	20 000	20 000	20 000	20 000
D2	Stimuleringstilskudd	35 000	35 000	35 000	35 000

Driftstiltak vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpasning og forurensing.

		2024	2025	2026	2027
D1	Naturtyperegistrering og artskartlegging	30 000	30 000	30 000	30 000
D2	Beiteregistrering i skog (hjørtevilt):	10 000	10 000	10 000	10 000

Driftstiltak Avløp

		2024	2025	2026	2027
D1	Innkjøp GPS	80 000			
D2	Driftsramme avløp	60 000	160 000	260 000	260 000
D3	Spyling	100 000		100 000	
D4	Utbedring Flegstadbakkan	100 000			

Investering Avløp og vannmiljø

		2024	2025	2026	2027
In1	Investeringsramme		1 000 000	1 000 000	1 000 000

Driftstiltak Kultur og idrett

		2024	2025	2026	2027
D1	Turistinformasjon	30 000	30 000	30 000	30 000
D2	Folkebiblioteket - Forfatterbesøk	20 000	20 000	20 000	20 000

Driftstiltak byggesak, plan og oppmåling

		2024	2025	2026	2027
D1	Økt kapasitet Byggesak	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Investeringstiltak Brann og redning + feiing

		2024	2025	2026	2027
In1	Utskifting liten brannbil	500 000			
In2	Utskifting feiebil			750 000	

10. Kirke og andre religiøse formål

Etter loven har kommunene ansvar for å sikre de økonomiske sidene gjennom rammeoverføringer til kirken. Det er kommunestyret selv som vedtar de årlige overføringene gjennom budsjettbehandlingen. Overføringene inkluderer et fast rammebeløp og en avtale om tjenesteyting mellom kommunen og fellestrådet. Overføringen har vært justert med kommunal deflator de siste årene.

Prostiet har oversendt sine budsjetter for 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 for samarbeidskommunene. Budsjettønsker og prioriteringer framgår av disse og følger som eget vedlegg i saken. I 2024 er tilskudd til kirken estimert til kr 2.052.000, - samt et investeringstilskudd på kr 100.000 (jf. kapittel om investering).

Investeringstilskudd

2024	2025	2026	2027
100 000	100 000	100 000	100 000

Det legges opp til tilsvarende praksis som tidligere, hvor eventuell lønns- og prisvekst ut over kommunal deflator må håndteres internt av kirken (jfr. tilsvarende krav kommunen stilles overfor).

11. Værnesregionen

Det vises til eget vedlegg som beskriver budsjettforslagene fra Værnesregionen. Dette følger saksutredningen og utsendingen til formannskap.

Beløp i 1 000 kr	Budsjett 2024 Frosta	Budsjett 2023 Frosta	Endring	Endring prosent
VR administrering	47	47	-	
VR Innkjøp	479	486	-7	
VR Regnsk./fakt. og lønn	2 170	2 137	33	
VR IKT	6 813	6 418	395	
VR Samhandling	-	45	-45	
VR responscenter	327	326	1	
VR Barnevern, administrasjon (f. 244)* - etter nøkkel	3 412	3 309	103	
VR Barnevern, barnevernsvakt (f.244) - etter nøkkel	454	-	454	
VR Barnevern juridisk (f. 244)	50	50	-	
VR Barnevern Miljøarbeider (f. 251) - etter nøkkel	387	327	60	
Barnevern, tiltak i hjemmet (f. 251)	769	387	382	
Barnevern, tiltak utenfor hjemmet (f. 252)	5 535	3 489	2 046	
Sum barnevern	10 607	7 562	3 045	
VR PPT	1 504	1 420	84	
VR NAV - nøkkelfordelt	1 826	1 672	154	
VR NAV kvalifiseringsstønad	200	450	-250	
VR NAV Sosialhjelp	2 100	1 000	1 100	
VR NAV Sosialhjelp Ukraina, anslag	500	-	500	
Sum NAV	4 626	3 122	1 504	
VR Psykologer	213	218	-5	
VR Areal og miljø 01.05.21	6 544	3 449	3 095	
VR Personvernombud	114	134	-20	
SAMLET VR	33 444	25 364	8 080	31,9 %
VARIT investering	775	775	0	

Kommentarer:

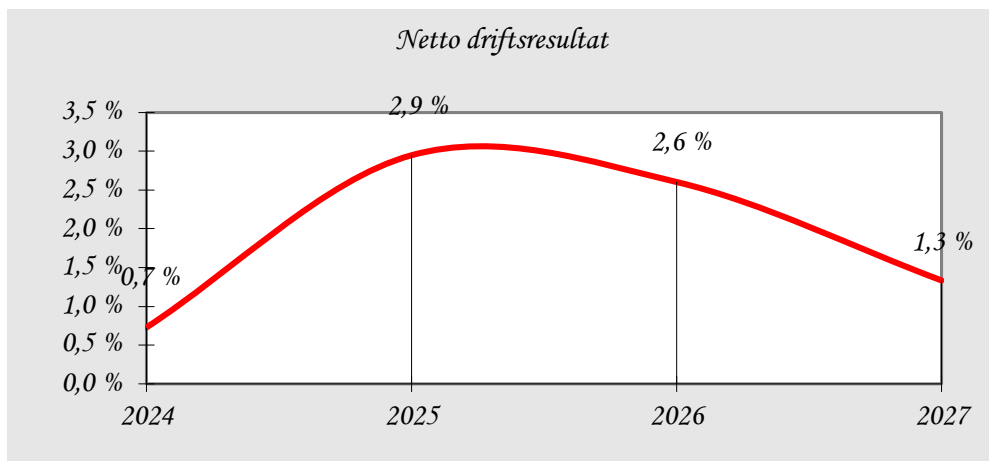
Areal og Miljø-budsjettet for 2024 er basert på en annen kostnadsnøkkel enn den som ligger til grunn for gjeldende avtale. Frosta kommune har ikke akseptert den endrede kostnadsnøkkelen og har i sitt budsjett lagt til grunn gjeldende kostnadsnøkkel med et tillegg på kr. 1 mill. for å ta høyde for en forventet endring av gjeldende kostnadsnøkkel. Budsjettert kostnad for Areal og Miljø er kr 4.650.000,- for 2024. For øvrig er de største økningene fra budsjett 2023 knyttet til barnevern og NAV. I den nye administrative organiseringen av Frosta kommune er de enkelte tjenestesamarbeidene vi deltar i lagt under de etatene de naturlig hører hjemme. Dette betyr at vi ikke lenger opererer med Værnesregionen som en egen budsjetttramme.

For øvrige kommentarer vises det til budsjettforslagene fra Værnesregionen

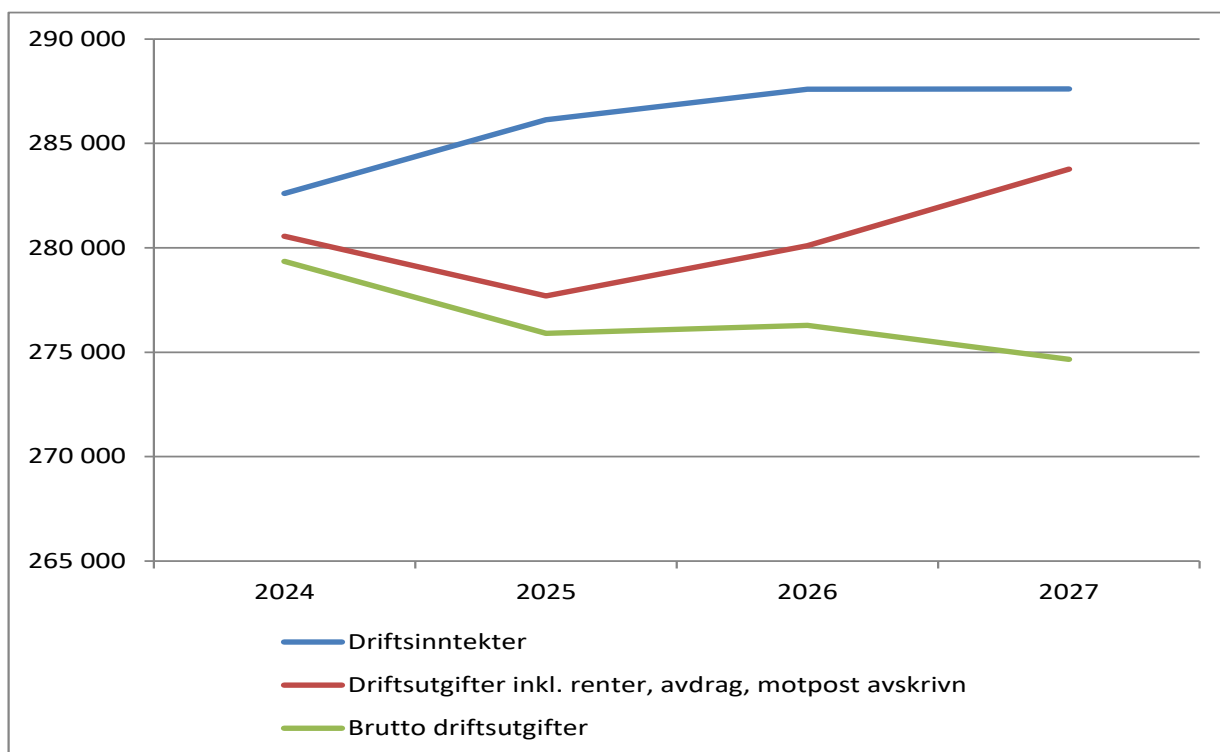
12. Finansielle nøkkeltall

a. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Kommunen budsjetter med et nøkkeltall på 0,7 % for 2024. I resten av planperioden ligger nøkkeltallet mellom 1,3 % og 2,9 %. Dette betyr at vi ligger under anbefalt nivå på 1,75 % i 2 av årene i planperioden. Gjennomsnittlig nøkkeltall for planperioden er 1,9 %, dvs. over anbefalt nivå.

b. Forholdet mellom samlede driftsinntekter og –utgifter vises i grafen nedenfor:

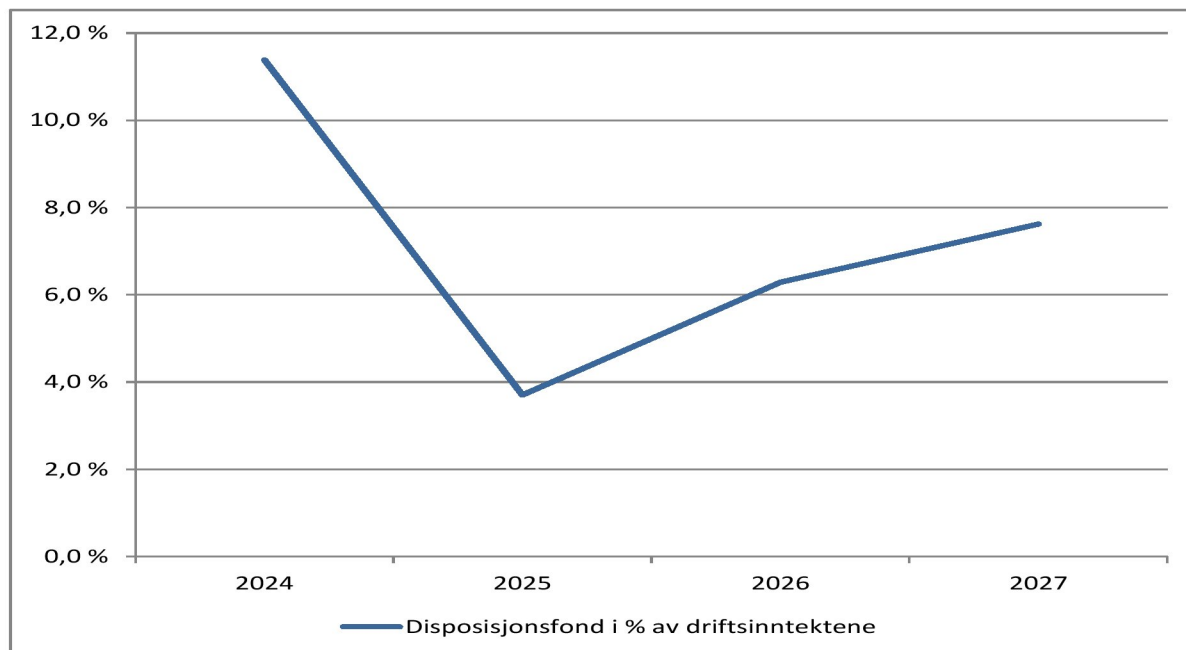
Forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter, viser kommunens handlingsrom til å håndtere kapitalutgiftene.

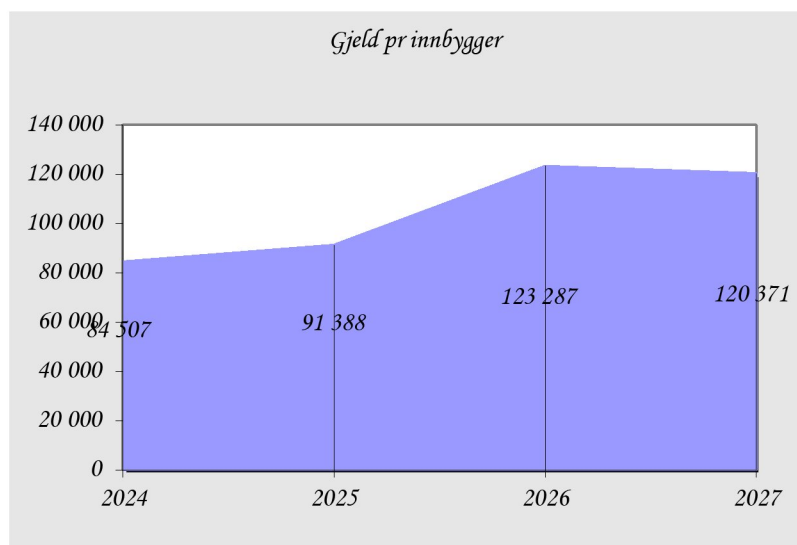
Avviket mellom driftsinntekter og driftsutgifter inkl. kapitalutgifter viser utviklingen av kommunens driftsresultat. For hele planperioden budsjetteres det med avsetning til disposisjonsfond.

c. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

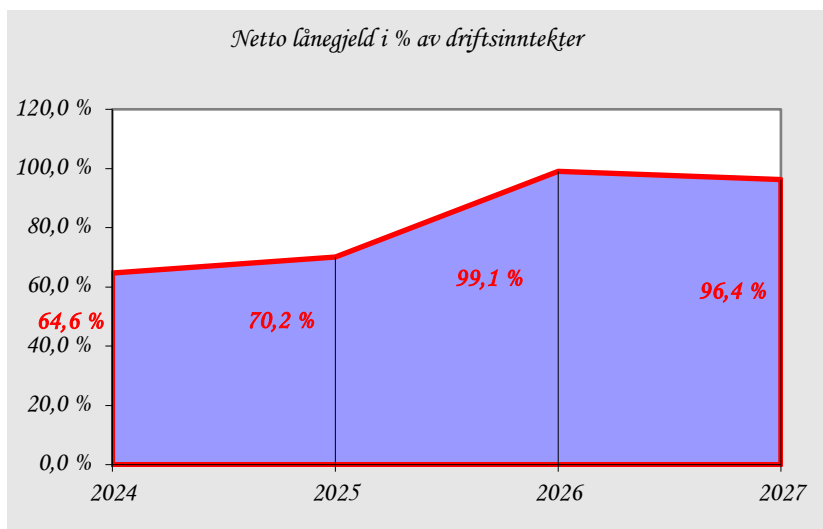
Disposisjonsfondet er budsjettert til å utgjøre ca. kr 30 mill. ved utgangen av 2023. Ved utgangen av 2024 er fondet budsjettert til å utgjøre ca. kr 32,2 mill., eller 11,4 % av driftsinntektene. I planperioden er det i 2025 forutsatt å bruke kr 30 mill. av fondet til finansiering av nytt kommune- og helsehus. Med avsetning til disposisjonsfond hvert år i planperioden fra driften, vil fondet ved utgangen av 2027 være på ca. kr 21,9 mill. dvs. 7,6 % av driftsinntektene. Dette betyr at disposisjonsfondet ved utgangen av planperioden vil ha en størrelse omtrent på anbefalt nivå på 8 %.

d. Langsiktig lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger

Beregning er gjennomført med utgangspunkt i dagens befolkning, dvs. tall pr. 01.07.2023. P.g.a. foreslått investering i nytt kommune- og helsehus med en investeringsramme på kr 161 mill. ekskl. mva., øker gjeld pr. innbygger vesentlig i løpet av økonomiplanperioden.

- e. Netto lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser og fratrukket utlån) i % av driftsinntekter. Ubrukte lånemidler forutsettes forbrukt fullt ut i 2024.

Anbefalt nivå er på ca. 80 % av driftsinntektene. For kommunen var nøkkeltallet på 68 % pr. utgangen av 2022. Tilsvarende nøkkeltall for fylket var på 104 % og for kostragruppe 4 på 73 %. P.g.a. foreslått investering i nytt kommune- og helsehus med en investeringsramme på kr 161 mill. ekskl. mva., øker netto lånegjeld vesentlig i løpet av økonomiplanperioden. Over tid må netto lånegjeld ned mot anbefalt nivå på 80 % av driftsinntektene igjen.

13. Likviditet og finansforvaltning

Likviditet

Den likviditetsmessige situasjonen har vært tilfredsstillende i 2023, hovedsakelig p.g.a. gode likviditetsbidrag fra driften både i 2020, 2021 og 2022 samt moderate investeringsnivå de siste 2 – 3 årene. Det presiseres at det er mange faktorer som påvirker likviditeten slik at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til utviklingen. Kommunedirektørens forslag til ØP 2024 – 2027 innebærer en samlet netto avsetning til disposisjonsfond på ca. kr 21,8 mill. for hele økonomiplanperioden. Dette vil også bidra til en tilsvarende bedring av likviditeten over tid. Det er likevel fornuftig å ha en åpning for at kommunedirektøren kan etablere en mindre driftskreditt hvis det skulle bli behov for det.

Finansforvaltning

Kommunen fikk i 2022 på plass nytt finansreglement som en del av et nytt økonomireglement. Krav om revidering av reglementet er satt til en gang pr. kommunestyreperiode. Dette betyr at kommunen nå har oppdaterte reglement som er i tråd med den nye organiseringen og også oppdatert i forhold til ny og endret lovgivning som regulerer innholdet i reglementene.

Frosta kommune har ikke plasseringer i markedsbaserte aksje- eller obligasjonsprodukter. Avhengig av utviklingen i rentemarkedet og den likviditetsmessige situasjonen, kan det bli aktuelt å vurdere alternative plasseringer, men da selvfølgelig i tråd med gjeldende finansreglement til enhver tid. Slik situasjonen er p.t., vil risiko i stor grad være knyttet til lånesiden i balansen.

14. Vedlegg

14.1 Kommunale avgifter og gebyrer

Beskrivelse	Sats	Økning	Ny sats	Inkl. mva
TILSYN/FEIING HELÅRSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr. år	922	4,0 %	959	1 199
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr. år	497	4,0 %	517	646
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. år	497	4,0 %	517	646
Videokontroll av pipe pr. time	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger pr. time	426	4,0 %	443	553
TILSYN/FEIEGEBYR FRITIDSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr. tilsyn/feiing	1 561	4,0 %	1 624	2 029
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr. tilsyn/feiing	851	4,0 %	886	1 107
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. tilsyn/feiing	851	4,0 %	886	1 107
Videokontroll av pipe pr. time	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger pr. time	426	4,0 %	443	553
GEBYRREGULATIV FOR SALG AV PYROTEKNISK VARE				
Behandling av søknad, tilsyn og kontroll	4 000		4 000	
Unødvendig automatisk brannalarm faktureres av Midt Norge 110				
Landbruk				
<u>Konsesjonssaker (maksbeløp kr. 5.000)</u>				
-enkle/kurante saker	1 940	560	2 500	
-andre saker	5 000		5 000	
<u>Delingssaker (maksbeløp kr. 2000)</u>				
Delingssaker etter jordloven § 12	2 000		2 000	
<u>Tinglysningsgebyr - konsesjon</u>				
Elektronisk gebyr			540	
Papirbasert gebyr			585	
Festeavgift for grav				
	250		260	
Husleie - Reguleres iht kontrakter og avtaler (KPI)				
MEGLERPAKKE				
For standard meglerspakke betales	1 630	5,9 %	1 726	
Grunnkart	145	5,9 %	154	
Matrikelopplysninger	291	5,9 %	308	
Godkjente bygningstegninger	291	5,9 %	308	
Midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest	291	5,9 %	308	
Feier og brannvesen	145	5,9 %	154	
Gjeldende regulering/kommuneplan med bestemmelser	291	5,9 %	308	
Tilknytning til offentlig kloakk og veg	145	5,9 %	154	
Kommunale gebyrer	145	5,9 %	154	
Utestående fordringer	145	5,9 %	154	

Beskrivelse	Sats	Økning	Ny sats	Inkl. mva
Barnehage				
Barnehage - Makspris pr. måned (kr 1.500,- fra 01.08.24)	3 000		3 000	
<u>Deltidsplasser</u> (justeres fra 01.08.24, som følge av ny makspris)				
Deltidsplasser - 2 dag	1 400		1 400	
Deltidsplasser - 3 dag	2 100		2 100	
Deltidsplasser - 4 dag	2 800		2 800	
Enkelt dag barnehage, inkl. kostpenger	300	5,9 %	318	
Barnehage fullplass - Kost - Selvkost	450	5,9 %	477	
Kost - deltidsplasser - 2 dag	180	5,9 %	191	
Kost - deltidsplasser - 3 dag	270	5,9 %	286	
Kost - deltidsplasser - 4 dag	360	5,9 %	381	
SFO				
SFO helklass 1. og 2. trinn pr. måned	1 799	5,9 %	1 905	
SFO helklass 3. - 4. trinn pr. måned	2 696	5,9 %	2 855	
SFO halvklasse 3. - 4. trinn pr. måned	1 799	5,9 %	1 905	
SFO kvartklasse 3. - 4. trinn pr. måned	1 365	5,9 %	1 446	
Enkelt dag SFO (for elever med SFO-plass)	338	5,9 %	358	
Kulturskole				
Ordinær plass - pr. skoleår	3 450	5,9 %	3 654	
Ordinær plass - pr. semester	1 725	5,9 %	1 827	
Undervisningsmateriell pr. semester	139	5,9 %	147	
Kulturskole - fellesundervisning pr. semester	949	5,9 %	1 005	
Undervisningsmateriell - fellesundervisning	139	5,9 %	147	
Søkenmoderasjon - hver familie betaler for max 2 elever	-		-	
Velferd				
Praktisk bistand i hjemmet pr. time - inntekt opptil 2G (fastsettes i sentral forskrift §10, justeres 01.01.24) *	220		220	
Praktisk bistand i hjemmet pr. time - inntekt 2G-3G	401	5,9 %	424	
Praktisk bistand i hjemmet pr. time - inntekt 3G-4G	401	5,9 %	424	
Praktisk bistand i hjemmet pr. time - inntekt 4G-5G	401	5,9 %	424	
Praktisk bistand i hjemmet pr. time - inntekt over 5G	401	5,9 %	424	
Maks.beløp pr. mnd praktisk bistand i hjemmet - inntekt opptil 2G *	220		220	
Maks.beløp pr. mnd praktisk bistand i hjemmet - inntekt 2G-3G	904	5,9 %	957	
Maks.beløp pr. mnd praktisk bistand i hjemmet - inntekt 3G-4G	1 937	5,9 %	2 051	
Maks.beløp pr. mnd praktisk bistand i hjemmet - inntekt 4G-5G	3 035	5,9 %	3 214	
Maks.beløp pr. mnd praktisk bistand i hjemmet - inntekt over 5G	3 873	5,9 %	4 102	
* Brukerbetaling fastsettes i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i januar hvert år. Kan ikke justeres lokalt.				
Dagtilbud for hjemmeboende demente (skyss, middag og aktiviteter)	299	5,9 %	317	
Dagtilbud for hjemmeboende demente (turdag)			238	
Korttidsopphold pr. døgn i institusjon (fastsettes i sentral forskrift §4, justeres 01.01.24)*	185		185	
Korttidsopphold dag/natt i institusjon (fastsettes i sentral forskrift §4, justeres 01.01.24)*	105		105	
Full kost pr. døgn	199	5,9 %	211	
Halvpensjon pr. døgn (middag, lunsj og kaffe)	150	5,9 %	159	
Middag og kaffe pr. døgn	114	5,9 %	121	
Middag pr. ekstraporsjon	127	5,9 %	135	
Matombringing pr. porsjon	103	5,9 %	109	
Trygghetsalarm pr. mnd.	248	5,9 %	263	

BETALING AV GEBYRER.

Kommunedirektøren avgjør hvilken kategori det skal betales gebyr for.

Kommunedirektøren har fullmakt til å redusere / øke gebyrene når særlige grunner foreligger eller gebyret blir åpenbart urimelig.

Avløp

Frosta kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et

Gebyrsatser er basert på høringsutkast til ny gebyrforskrift for Arealforvaltning i Frosta kommune.

Høringsfrist 12.11.2023.

Gebyrsatser forutsetter vedtak om ny forskrift i Kommunestyret 12.12.2023

Beskrivelse	Sats 2024	Inkl. mva
Generelle gebyr avløp		
Grunngebyr for journalføring, søknadspliktige tiltak, innsendt gjennom elektronisk søknadsportal. Kostnad for tiltakshaver-per søkad	700	875
Grunngebyr for journalføring, søknadspliktige tiltak, innsendt på papir og e-post.	1 000	1 250
Søknad om utslipp av avløpsvann for enheter inntil 50pe <u>som samsvarer</u> med gyldig VA-plan. Kostnad for tiltakshaver-per søknad	10 000	12 500
Søknad om utslipp av avløpsvann for enheter inntil 50pe <u>uten</u> gyldig VA-plan. Kostnad for tiltakshaver-per søknad	20 000	25 000
Søknad om utslipp av avløpsvann for systemer mellom 50 og 2000pe (Kap.13-anlegg). Kostnad for tiltakshaver-per søknad	40 000	50 000
Søknad om behandling av avløpsplaner. Faktureres tiltakshaver-per søknad	8 000	10 000
Veiledning ut over lovpålagte tjenester. Herunder ekstra møter, konferanser og befaringer/- eller avklaringer via telefon/ e-post. Første er kostnadsfri. Sats er for hver påløpte time.	1 000	1 250
Saksbehandlingsgebyr for tjenester som krever behandling etter forurensningsloven. Alle utgifter kommunen har på oppfølging av slike saker gjennomfaktureres sammen med kommunale saksbehandlers tidsbruk til oppfølging. Sats er for hver påløpte time.	1 000	1 250
Avløpsanlegg ikke tilknyttet offentlig system		
Tilsynsgebyr system under 50pe (Kap.12-anlegg). Faktureres eier årlig.	1 097	1 371
Tilsynsgebyr system over 50pe (Kap.13-anlegg). Faktureres eier per kontroll etter medgått tid. Minimumssats oppgitt.	7 678	9 598
Gebyr for tilsyn og kontroll med olje- og fettavskiller. Faktureres eier per kontroll etter medgått tid. Minimumssats oppgitt.	5 484	6 855
Tilknytning avløp = Fastledd + m2 > Minstegebyr		
Fastledd tilknytning avløp	5440	6 800
Kategori 1: Boliger, leiligheter, all type fritidsenhet, næringsbygg, foretninger, kontor og industri - per.m2	75	94
Kategori 2: Driftsbygninger, drivhus og lignende tilknyttet gårdsbruk - per.m2	-	-
Kategori 3: Garasjebygg, lager, samfunnshus/ grendehus og tilsvarende - per.m2	19	24
Andel av arealer i bygg kategori 2 og 3 tiltenkt opphold som kjøkken, spiserom, toalett, dusj, garderobe og tilsvarende - per.m2	75	94
Minstegebyr for tilknytning, komuntalt nett	14375	17 969
Maksimalt tilknytningsgebyr. Anleggsbidrag til utbyggingsprosjekter for avløp. Øvre grense for tilknytningsgebyr i prosjekter der totalsummen fordelt på antallet tilknyttede enheter overstiger maksimalt tilknytningsgebyr. Faktureres per avløpsenhet prosjektet omfatter.	181 250	226 563
AVLØPSGEBYR = Fastledd + mengdeledd		
Avløpsgebyr mengdeledd bolig under 90m2	4220	5 275
Avløpsgebyr mengdeledd bolig over 90m2	7591	9 489
Avløpsgebyr mengdeledd Fritidsenhet . Omhandler all type enhet til fritidsbruk med innlagt vann. Eksempelvis men ikke begrenset til hytte, villavogn, spikertelt, naust og lignende.	3738	4 673
Avløpsgebyr mengdeledd Innredet garasje med innlagt vann og avløp	3738	4 673
Avløpsgebyr mengdeledd Gårdsbruk Driftsbygninger med innlagt vann	5063	6 329
Avløpsgebyr mengdeledd Næringslokaler, institusjoner, verksteder, foretninger, kontorer, forsamlingslokaler og lignende:		
Næring inntil 299 m2	5063	6 329
Næring 300 - 599 m2	8314	10 393
Næring 600 - 1999 m2	23484	29 355
Næring 2000 - 5999 m2	55992	69 990
Næring 6000 - 9999 m2	98132	122 665
Næring over 10 000 m2	146292	182 865
Årsgebyr avløp iht. forurensningsforskriftens kap. 15 og 15A (Oljeholdig, fotokjemikalieholdig og amalgamholdig avløpsvann)	5484	6 855
Årsgebyr avløp for ubebodd enhet frafaller etter 1 år dokumentert uten bruk. Forutsetter plombering av vann inn.		

Årsgebyr Renovasjon

Styret i Innherred Renovasjon IKS har behandlet budsjett for 2024.

I henhold til selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle kommuner. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon IKS har, det vil si prisen som abonnentene må betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Innherred Renovasjon IKS sin prisberegning er grunnlaget for endelig gebyrvedtak i deltagerkommunene. For 2024 er det fra styret sin side lagt opp til en økning i prisene med 9% for husholdningsrenovasjon og 20% for hytte-/fritidsrenovasjon.

Alle satser er inklusiv merverdiavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i k	Endring i %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 091,25	3 370,00	278,75	9,02 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	5 378,75	5 863,00	484,25	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	7 236,25	7 888,00	651,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 256,25	1 463,00	206,75	16,46 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	1 800,00	-200	-10,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 283,75	4 669,00	385,25	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	500	500	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	9 000,00	9 000,00	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per par	0	250	250	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	2 500,00	500	25,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 905,00	4 256,00	351	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 892,50	5 333,00	440,5	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	6 582,50	7 175,00	592,5	9,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	300	400	100	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	525	525	0	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per enhet	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	450	450	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	600	600	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	1 250,00	1 250,00	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	400	400	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	0	525	525	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-450	-500	-50	11,11 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-675	-675	0	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %

*Gebyrsetser er basert på høringsutkast til ny gebyrforskrift for Arealforvaltning i Frosta kommune.
Høringsfrist 12.11.2023.*

Gebyrsetser forutsetter vedtak i Kommunestyret 12.12.2023

Alminnelige bestemmelser

Formål og virkeområde

Forskriften gir bestemmelser om betaling av gebyr for kommunens saksbehandling etter lover og forskrifter for følgende gebyrtjenester:

Kapittel 2: Private planforslag etter plan- og bygningsloven

Kapittel 3: Bygge-, dele- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven

Kapittel 4: Seksjonering etter eierseksjonsloven

Kapittel 5: Oppmåling etter matrikkellova

Betalingsbestemmelser

Betalingsplikt og gebyrsatser

Alle som får utført tjenester etter denne forskriften skal betale gebyr.

Gebyrene er beregnet i tråd med gebyrbestemmelser i respektive særlover/-forskrifter samt bestemmelsene i selvkostforskriften. Kommunestyret vedtar gebyrsatsene til forskriften i den årlige budsjettbehandlingen og fastsetter når de skal tre i kraft. De til enhver tid gjeldende gebyrsatser vil følgelig fremkomme i kommunens gebyrregulativ.

For enkelte tjenester vil statlige gebyrer, for eksempel tinglysningsgebyr eller dokumentavgift faktureres i tillegg til gebyrene etter denne forskriften.

Faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker

For private planforslag gjelder følgende regler:

Gebyr for planoppstart faktureres som hovedregel etter avholdt oppstartsmøte.

Kommunen kan fakturere for planinitiativ før oppstartsmøtet er avholdt. Dersom saken avsluttes før oppstartsmøtet, kan kommunen fakturere for planinitiativ når saken avsluttes.

Gebyr for andre møter faktureres etter avholdt møte, så lenge ikke annet er avtalt.

Øvrig gebyr faktureres samtidig med kommunens beslutning om offentlig ettersyn.

Gebyr beregnes med satser som gjelder på tidspunkt for henholdsvis innsendt planinitiativ, oppstartsmøte, når forslag til planprogram fastsettes, og når komplett innsendt planforslag/søknad om endring av plan er mottatt av kommunen.

Gebyrkravet rettes til den som har underskrevet planforslaget som forslagstiller, hvis ikke annet avtales i oppstartsmøtet. Det skal også avtales i oppstartsmøte om det skal gis fritak eller reduksjon på grunn av samfunnsinteresser eller andre forhold.

For bygge- og delesak og eierseksjonering gjelder følgende regler:

Gebyr faktureres når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken.

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på tidspunktet komplett søknad mottas av kommunen.

Gebyrkrav rettes til den som har underskrevet søknaden som tiltakshaver eller innsender, hvis ikke annet er avtalt.

For oppmåling etter matrikkellova gjelder følgende regler:

Gebyr faktureres når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken.

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på tidspunktet saken blir fremmet for kommunen.

Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis, jf. matrikkelforskriften § 16.

Gebyrkrav rettes til den som har underskrevet rekvisisjonen, hvis ikke annet er avtalt.

Betalingstidspunkt

Gebyrer, utgiftsdekninger mv. som er ilagt etter denne forskriften forfaller til betaling etter påkrav i tråd med faktura. Ved manglende betaling påløper purregebyr og renter, jf. forsinkelsesrenteloven og Forskrift om renter ved forsinket betaling. Dersom faktura ikke blir betalt etter purring, blir kravet sendt til innfordring, jf. inkassoforskriften.

Gebyret må betales og forfaller uansett om vedtaket i saken er påklaget.

Sakkyndig bistand

Kommunen kan engasjere sakkyndig bistand under tilsyn. For slik bistand kan det kreves betaling tilsvarende de medgatte utgifter.

Kommunen kan kreve refusjon for tilleggskostnader knyttet til utredningsarbeid som er nødvendig for å sikre tilstrekkelig saksopplysninger, og som må bestilles fra eksterne fagkonsulenter. Dette kan kommunen i sin helhet kreve at forslagsstiller dekker tilsvarende de medgatte utgifter.

Reduksjon av gebyr

Dersom gebyret klart overstiger selvkost i en enkelt sak, skal kommunen på eget initiativ redusere gebyret.

Klageadgang

Det er ikke klageadgang på gebyrer som følger direkte av denne forskriften.

Definisjoner og forklaringer

I denne forskriften brukes følgende forkortelser og definisjoner:

- a. Anleggseiendom: Et volum hvor grensene er fastlagt i grunnriss og høyde, for eksempel underjordisk parkeringsanlegg.
- b. Arbeidsmøte/dialogmøte: Møter/møteserie mellom kommunen og forslagsstiller i dialogfasen etter oppstartsmøtet for å konkretisere og avklare spesifikke plantema, videre planprosess, utredningsbehov og dokumentasjonskrav før innsendelse av planforslag. Innholdet i arbeidsmøtet er basert på føringene fra oppstartsmøtet.
- c. Arealformål: Arealformålene fremgår av pbl § 12-5 og kart- og planforskriften, vedlegg I, A.
- d. Arealoverføring: Arealoverføring brukes når areal overføres fra en matrikkelenhet til en annen uten at det etableres ny matrikkelenhet, dette forutsetter at det ikke oppstår pantekollisjon. Arealoverføring kan også benyttes for areal under 5 % av opprinnelig areal.
- e. Avklaringsmøte: Innledende møte mellom kommunen og mulig forslagsstiller, før oppstartsmøtet etter pbl § 12-7. Målet er at kommunen gir avklarende informasjon og formidler kunnskap om et bestemt område, og presenterer sin planfaglige holdning til fremtidig arealutvikling av dette området. En planforhåndskonferanse kan i noen grad antyde nødvendig prosess og utredningsbehov.
- f. Bebygd areal (BYA): Bebygd areal for en tomt er summen av bebygd areal for alle bygninger, bygningsdeler og bygningskonstruksjoner over bakken, åpent overbygd areal

- og nødvendig areal for biloppstillingsplasser på tomten, slik det fremgår av målereglene i byggt teknisk forskrift kapittel 5.
- g. Boenhet: Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, og har egen inngang og er fysisk atskilt fra øvrige enheter. Den respektive lov bestemmer hva som er en boenhet.
  - h. Bruksareal (BRA): Bruksareal slik det fremgår av målereglene i byggt teknisk forskrift kapittel 5.
  - i. Bruksenhet: Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. boenhet, garasje, annekset/uthus, kontorenhet, verksted og lager. Den respektive lov bestemmer hva som er en bruksenhet.
  - j. Bygningstype: Standardisert kategorisering av den enkelte bygning etter NS-3457 Bygningstypetabell. Bygningstyper fra 111 til 188 tilhører bygningshovedgruppe bolig. Bygningstyper fra 211 til 740 er alt annet enn bolig.
  - k. Dialogmøte i byggesaker: Møter/møteserie mellom kommunen og søker i dialogfasen etter forhåndskonferanse, for å konkretisere og avklare spesifikke problemstillinger knyttet til planbestemmelser og andre problemstillinger i byggesaken.
  - l. Forhåndskonferanse for byggesak: Møte for avklaring av rammer og innhold i tiltaket jf. pbl § 21-1 før byggesøknad sendes inn til kommunen.
  - m. Grunngbyr: Gebyr som skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen. Gebyret er uavhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse.
  - n. Konsekvensutredning (KU): Særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn.
  - o. Kulturminneinteresser: Bygninger og anlegg som er fredet etter kulturminneloven, regulert til bevaring, eller er registrert som kulturminner med bevaringsverdi i kommunens kulturminneregistreringer og i kommunedelplanene for kulturminner og kulturmiljøer.
  - p. Matrikkel: Nasjonalt eiendomsregister hvor hver eiendom har et unikt nummer bestående av kommunenummer, gårdsnummer (gnr), bruksnummer (bnr), festenummer (fnr) og seksjonsnummer (snr). Dersom bruket ikke har feste- og/eller seksjonsnummer, har disse verdien null (0). Tidligere kalt GAB-registeret (Grunneiendoms-, adresse- og bygningregisteret).
  - q. Matrikkelenhet: Grunneiendom, anleggseiendom, eierseksjon, jordsameie eller festegrunn.
  - r. Oppstartsmøte: Lovpålagt møte mellom forslagstiller og kommunen. Møtet behandler alle temaer som er nødvendig for å klargjøre forutsetningene for det videre planarbeidet og utformingen av det endelige planforslaget. Kommunen skal utarbeide referat fra oppstartsmøtet.
  - s. Pbl: Plan- og bygningsloven.
  - t. Planinitiativ: Eget dokument som forslagstiller må sende til kommunen før oppstartsmøte. Skal i nødvendig grad omtale premissene for det videre planarbeidet. Krav til innholdet i planinitiativet finnes i forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter pbl.
  - u. SAK: Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften).
  - v. Saksbehandlingsgebyr: Gebyr som skal dekke oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er avhengig av kompleksitet og størrelse i saken/tiltaket/planen mv.
  - w. SEFRAK: Forkortelse for «Sekreteriatet for Registrering Av Faste Kulturminne i Norge». Nasjonalt register over eldre bygninger og andre kulturminner bygd før 1900.

- x. Søknadspårltakte tiltak: Tiltak man må søke om etter plan- og bygningslovgivningen.
- y. Tilleggsdel: Tillegg til hoveddel, for eksempel bod, garasje, parkeringsplass eller uteareal.
- z. TEK: Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift).
- æ. Vernede områder: Verneområder er områder der myndighetene har bestemt at naturen skal vernes mot inngrep eller forstyrrelser. Ulike regler gjelder for de forskjellige typene verneområder som nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservater.

Private planforslag

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av private planforslag etter plan- og bygningsloven.

Samlet gebyr består av gebyrer for arbeid med oppstart og gebyr for behandling av innsendt planforslag. Dersom planforslaget har mangelfulle plandokumenter, kan det påløpe tilleggsgebyr.

Alle innsendte planforslag utløser grunngebyr etter § 2-4-1. Gebyrer fra §§ 2-4-2 til 2-4-9 er tilleggsgebyrer og skal betales dersom planforslaget møter kravene for de enkelte tilleggsgebyrene.

Gebyret regnes ut fra maks utnyttelse som planen gir mulighet for.

For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Gebyr for arbeid med oppstart

Gebyr for planinitiativ

Gebyret for gjennomgang av planinitiativ inkluderer ett initiativ. Det påløper nytt gebyr for planinitiativ som inneholder feil/mangler ved første innsendelse og som må sendes inn på nytt.

Planinitiativ		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gjennomgang av planinitiativ	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Planinitiativ som sendes inn flere ganger	Per påfølgende planinitiativ	Kr 3.450,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Dersom planinitiativet er i strid med overordnede planer, skal det betales et tilleggsgebyr.

Planinitiativets forhold til overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planinitiativ i strid med overordnede planer i kommunen	Per planinitiativ	Kr 11.500,-

Enkeltgebyrer for møter

Gebyr for oppstartsmøte og veiledende/avklarende møter.

Møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppstartsmøte for forenklet behandling jfr. § 12-14. For endringer som ikke behandles som ny plan.	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Oppstartsmøte etter § 12-8, jfr. § 12-12	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Veiledningsmøte/avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent utover oppstartsmøte	Per møte	Kr 5.750,-

Tilleggsgebyr for planer med planprogram

For planforslag som krever planprogram skal det betales tilleggsgebyr.

Planprogram jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fastsetting av planprogram	Per planprogram	Kr 34.500,-

Tilleggsgebyr for politisk prøvelse

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling (pbl § 12-8 andre ledd)	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret (pbl § 12-8 første ledd)	Per sak	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for saker til hovedutvalget/ formannskapet/kommunestyret ved behov for politisk vurdering i en detaljreguleringssak (prinsipp saker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	Kr 28.750,-

Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter

Det påløper tilleggsgebyr dersom planforslaget ikke leveres i fullverdig digital form. Kart, bestemmelser og beskrivelse skal leveres iht. nasjonal/kommunal standard. Gebyrene gjelder i de tilfeller kommunen har merarbeid ved retting av kartgrunnlag og/eller dokumenter.

Mangelfulle plandokumenter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for skriftlig tilbakemelding (mangelbrev/epost) ved mangler i innsendt planforslag	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-

Gebyr for behandling av privat planforslag

Grunngebyr for planforslag

Grunngebyr påløper for alle planforslag og skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av planforslagets kompleksitet og størrelse. Grunngelyret inkluderer også ett avklarings-/dialogmøte mellom kommunen og forslagstiller/plankonsulent.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Privat planforslag	Per forslag	Kr 97.750,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer i kommunen (utover det som er avtalt tidligere i oppstartsmøte/prinsipp sak).

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag i strid overordnede planer	Per planforslag	Kr 2.300,-

Planer med konsekvensutredning

For planforslag som krever konsekvensutredning (KU) skal det betales tilleggsgebyr.

Konsekvensutredning jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning med planprogram, jfr. Forskrift om KU § 6, vedlegg I	Per planforslag	Kr 17.250,-
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning, jfr. Forskrift om KU §8, vedlegg II	Per planforslag	Kr 11.500,-

Arealgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal

For planforslag i områder med over 80 % BRA/45 % BYA, betales det tilleggsgebyr.

Tilleggsgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der bebyggelsens areal er over 80 % BRA/45 % BYA	Per planforslag	Kr 25.300,-

Tilleggsgebyr for planens grunnareal

Tilleggsgebyr for planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m².

Tilleggsgebyr for planens grunnareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m ²	Per planforslag	Kr 34.500,-

Møter underveis i planprosessen

Dersom det avholdes møter, skal det betales et enkeltgebyr per møte.

Gebyr for møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Arbeidsmøte/dialogmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	Kr 3.450,-

Tilleggsgebyr for å behandle vesentlige endringer av et komplett planforslag før offentlig ettersyn

Dersom forslagsstiller på eget initiativ foreslår vesentlige endringer av et planforslag etter at komplett forslaget er innsendt for behandling til offentlig ettersyn. Med endringsforslag forstås endringer som ikke krever ny varsling av planoppstart.

Dersom kommunen anbefaler forslagsstiller å gjøre endringer medfører dette ikke ekstra gebyr.

Tilleggsgebyr for å behandle vesentlige endringer av et komplett planforslag før offentlig ettersyn, jfr. Pbl. § 12-10, jfr. § 12-11		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Behandling av vesentlige endringer av et komplett planforslag før offentlig ettersyn	Per planforslag	Kr 24.150,-

Tilleggsgebyr for å behandle alternative planforslag til offentlig ettersyn

Det påløper tilleggsgebyr dersom forslagsstiller på eget initiativ fremmer alternativ til sitt hovedalternativ. Dersom kommunen pålegger forslagsstiller å utarbeide et alternativt forslag medfører dette ikke ekstra gebyr.

Tilleggsgebyr for å behandle alternative planforslag til offentlig ettersyn, jfr. Pbl. § 12-10, jfr. § 12-11		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Behandling av alternative planforslag til offentlig ettersyn	Per planforslag	Kr 24.150,-

Tilleggsgebyr for endringer etter høring som er initiert av forslagsstiller

Det påløper tilleggsgebyr dersom forslagsstiller, på eget initiativ, fremmer revidert forslag etter offentlig ettersyn.

Tilleggsgebyr for endring etter høring som er initiert av forslagsstiller		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Endring etter høring som er initiert av forslagsstiller – Begrenset høring	Per planforslag	Kr 11.500,-
Vnr. Y	Endring etter høring som er initiert av forslagsstiller – Ny høring og offentlig ettersyn	Per planforslag	Kr 48.300,-

Kommunen beregner ikke gebyr for å saksbehandle ordinære endringer etter offentlig ettersyn. Kommunen beregner ikke gebyr for å endre planforslag etter at det er sendt til politisk behandling når endringen er bestilt av planutvalget eller kommunestyret.

Utfylling og endring av plan, jfr. pbl § 12-14

Ved utfylling eller endring av plan skal det betales gebyr.

Utfylling og endring av plan		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per planforslag	Fullt gebyr
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever politisk behandling. Endringer av plankart eller plankart og bestemmelser	Per søknad	Kr 34.500,-
Vnr. Y	Endringer kun i reguleringsplanens bestemmelser innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever politisk behandling.	Per søknad	Kr 23.000,-
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever administrativ behandling	Per søknad	Kr 17.250,-

Gebyr ved avslutning av planprosess

Ved trekk av planinitiativ/forslag eller manglende oppfølging fra forslagsstiller skal det betales en andel av samlet gebyr avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.

Avslutning av planprosess		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Hvis saken trekkes før oppstartsvarsel eller planmyndigheten beslutter at initiativet skal stoppes	Per planinitiativ	Gebyr etter § 2-1-1
Vnr. Y	Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av planforslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2-1
Vnr. Y	Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	50 % av gebyrer etter § 2-4
Vnr. Y	Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11 og ev. 12-12	Per planforslag	Fullt gebyr

Dersom planoppstart ikke er dokumentert kunngjort innen 12 måneder etter avholdt oppstartsmøte, kan kommunen avslutte saken og kreve at nytt oppstartsmøte avholdes før kunngjøring av planoppstart. Tilsvarende gjelder der komplett planforslag ikke er mottatt innen 12 måneder etter at planoppstart er kunngjort. Det påløper i tilfelle nytt gebyr for oppstartsmøte. Dette gjelder med mindre kommunen og forslagstiller har avtalt noe annet.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Kommunens arbeid med utbyggingsavtaler faktureres etter medgått tid.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyr for medgått tid	Per time	Kr X,-

Gebyrfritak

Arealformål som ikke inngår i beregning av gebyrer

Arealformålene grønnstruktur (pbl. § 12-5 nr. 3), LNF(R) (pbl. § 12-5 nr. 5) og natur-/friluftsområde i sjø og vassdrag (pbl. § 12-5 nr. 6) inngår ikke i utregningen av gebyr. Det samme gjelder offentlig samferdselsanlegg dersom kommunen pålegger å ta med eksisterende anlegg.

Offentlige planforslag

Kommunen beregner ikke gebyr for å behandle planforslag fra offentlige forslagsstillere når planen skal ivareta offentlige interesser eller funksjoner og tiltaket skal finansieres med bevilninger fra stat eller kommune, eller med lån som har statlig eller kommunal garanti.

Unntak gebyrfritak – ulovlig statsstøtte

Offentlige forslagsstillere, herunder kommunale foretak, som fremmer planforslag knyttet til eiendomsutvikling av rene eiendoms- og grunneierinteresser (kommersielle interesser), er likestilt med private forslagstillere og skal betale gebyr.

Unntak gebyrfritak – Offentlige forslagstillere med kommersielle interesser

Der deler av planen fra offentlige forslagsstillere, herunder kommunale foretak, er knyttet til eiendomsutvikling mv. (kommersielle interesser), skal det betales gebyr for grunnarealer og bruksarealer som utgjør denne delen, utregnet etter reglene i § 2-3.

Bygge- og delesaker

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av bygge- og delesaker etter plan- og bygningsloven.

For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for tillatelser som for avslag.

Gebyrene gjelder for både ett-trinns søknader og rammesøknader. I begge tilfeller er ferdigattest som kommunen utsteder innen fem år etter at tillatelse er gitt inkludert i gebyret. For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggeprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. 10 % av gebyret dekker kommunens tilsynsvirksomhet.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn gjennom elektroniske søknadsportaler	Per søknad	Kr 1.770,-
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn på papir og e-post	Per søknad	Kr 2.360,-

Registreringsgebyr

For søknadspliktige tiltak etter pbl skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Gebyret gjelder også for meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall bruksenheter og det skal betales et registreringsgebyr per bruksenhet. Gebyret skal også betales ved endring av bruksenhet.

Registreringsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	Kr 590,-
Vnr Y	Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige	Per tiltak	Kr 590,-

Gebyrreduksjon ved komplett søknad

Dersom søknaden er komplett ved førstegangs innsending reduseres gebyret.

Komplett søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	Kr 1.180,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.180,-

Forhåndskonferanse og andre møter

Det skal betales gebyr for forhåndskonferanse eller andre møter. Gebyrene omfatter også forberedelser og etterarbeid/referat.

Forhåndskonferanse og andre møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Forhåndskonferanse med ansvarlig foretak	Per møte	Kr 6.490,-
Vnr. Y	Forhåndskonferanse uten ansvarlig foretak	Per møte	Kr 2.950,-
Vnr. Y	Dialogmøter	Etter medgått tid	Kr 1.180,-

Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.

Fradeling

Fradeling mv., jf. pbl § 20-1 m		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fradeling med grenser som er i samsvar med vedtatt plan	Første tomt	Kr 5.900,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan, ved uendret bruk eller at denne er bebygd	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i uregulert strøk	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparcell eller arealoverføring (betales for hver eiendom som berøres av justeringen)	Per eiendom	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Fradeling av anleggseiendom	Per time	Kr 23.600,-

Andre tiltak

Andre tiltak, jf. pbl 20-4		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1.000 m ² , jf. SAK § 3-2	Per tiltak	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. pbl 20-4 e	Per tiltak	Kr 3.540,-

Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak – pbl § 20-3

Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b

For bygninger som er kombinasjonsbygg (både boligformål og annet enn boligformål), påløper det gebyr for begge formål.

Bolig, fritidsbolig, rekkehus, kjedehus og andre småhus til og med fire boenheter

Bolig og fritidsbolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Bolig/fritidsbolig med en eller to boenheter Bygningstype 111-124, 161-163	Per bygning	kr 17.700,-
Vnr. Y	Bygg med tre eller fire boenheter Bygningstype 131-136, 161-163	Per bygning	kr 23.600,-

Store boligbygg over fire boenheter

Store boligbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	5 – 10 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 59.000,-
Vnr. Y	11 – 20 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 94.400,-
Vnr. Y	21 – 50 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 118.000,-
Vnr. Y	Over 50 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 177.000,-

Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig

Tilbygg, påbygg eller underbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig	Per tiltak	kr 11.800,-

Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig/fritidsbolig

Garasje, uthus, anneks og naust mv		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Garasje, uthus, anneks, naust til bolig/fritidsbolig Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 9.440,-

Andre bygninger enn bolig

Andre bygninger enn bolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Industri-/næringsbygg Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Lagerbygg Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 35.400,-
Vnr. Y	Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg og underbygg til annet enn bolig	Per tiltak	Kr 20.060,-

Landbruksbygg over 1.000 m ²		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Førlager, strølager, frukt- og grønnsakslager, landbrukssilo Bygningstype: 241	Per bygning	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Andre landbruksbygning, Fjøs Bygningstype: 241-249	Per bygning	Kr 35.400,-
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg og underbygg til landbruksbygg	Per tiltak	Kr 20.060,-

Andre tiltak enn bygninger (konstruksjoner og anlegg)

Konstruksjoner og anlegg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per søknad	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Brygge, molo, kai ol.	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Andre type konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 11.800,-

Fasadeendring, jf. pbl § 20-1 c

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 c		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	Kr 5.900,-

Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak, jf. § 20-1 d

Gebyr beregnes i prosent av gebyret for sakstypen det endres til.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 d		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak av hel bygning	Per søknad	70 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1
Vnr. Y	Bruksendring deler av bygning (mindre tiltak)	Per søknad	50 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1

Riving av tiltak, jf. § 20-1 e

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 e		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Tillegg for avfallsplan	Per avfallsplan	Kr 1.180,-

Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 f		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/antenne/energiforsyningsanlegg, heis og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skorstein, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Endring i bygningers bærekonstruksjoner	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Lehus, sykkelstativ/-hotell og andre typer bymøbler	Per søknad	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Pullerter for fortøyning av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	Kr 8.260,-

Oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i bolig, jf. § 20-1 g

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 g		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sammenføyning av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	Kr 9.440,-

Oppføring av innhegning mot vei og skilt og reklame, jf. § 20-1 h og i

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 h og i		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	Kr 9.440,-
Vnr. Y	Skilt på fasade*	Per tiltak	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Andre skilt*	Per tiltak	Kr 3.540,-

*Det betales ikke eget gebyr for søknad om skilt som inngår i søknad om nybygg, ved utvendig ombygging eller ved fasadeendring.

Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 j		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Plassering av midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 8.260,-

Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 k		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 1	Per søknad	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 2 og 3	Per søknad	Kr 17.700,-

Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 l		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Anlegg av vei	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Parkeringsplass	Per tiltak	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Landingsplass	Per tiltak	Kr 59.000,-

Tilleggsgebyr for verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner

Gebyret kommer i tillegg til øvrig saksbehandlingsgebyr dersom tiltaket gjelder verneverdige bygninger eller SEFRAK-registrert bygg, kulturminner eller vernede områder.

Verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Hvis søknad omfatter verneverdig bygning eller SEFRAK-registrert bygg	Per søknad	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak i vernede områder	Per søknad	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak som berører kulturminner	Per søknad	Kr 7.080,-

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Igangsettingstillatelse	Per tillatelse	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	Kr 4.720,-

Dispensasjon

Tiltak som ikke er i overensstemmelse med bestemmelser i lov, forskrift eller plan krever søknad om dispensasjon. Gebyret kommer i tillegg til eventuelle saksbehandlingsgebyr.

Dispensasjonssøknad som sendes inn sammen med bygge- eller delesøknaden utløser kun ett samlet grunngebyr etter § 3-2.

Dispensasjon etter pbl § 19-1		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra plankrav i kommune- og reguleringsplan, arealbruk	Per forhold	Kr 47.200,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag	Per forhold	Kr 23.600,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra utnyttelsesgrad, regulert byggelinje, etasjetall, høyde i plan, veglovens bestemmelser mv.	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra andre forhold i plan og/eller pbl med tilhørende forskrifter, samt andre forhold som ikke er særskilt nevnt	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende bygninger i LNF-områder i tråd med gjeldende retningslinjer	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever politisk behandling	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever ekstern høring	Per søknad	Kr 5.900,-

Andre vurderinger

Andre vurderinger		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-4	Per fravik	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-7	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per foretak	Kr 3.540,-

Revidert søknad og tegninger

Revidert søknad er endringer det søkes om, etter at rammetillatelse eller ett-trinns tillatelse er gitt, og før bygget eller tiltaket har fått ferdigattest.

Endring av tiltak		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknadspliktig endring av tiltak	Per søknad	Kr 4.720,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i bygge- og delesaker	Per time	Kr 1.180,-

Eierseksjonering

Kapitlet omhandler gebyrer for seksjoneringssaker etter eierseksjonsloven. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for seksjoneringsvedtak som for avslag.

Ved søknad om tillatelse til å seksjonere en eiendom etter eierseksjonsloven skal det beregnes gebyr med mindre annet fremgår av gebyrforskriften. Ved tilleggsareal i grunn tilkommer gebyr for oppmålingsforretning, se kapittel 5.

For informasjon om faktureringsstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	Kr 2.600,-

Registreringsgebyr

For søknader etter eierseksjonsloven skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall seksjoner og det skal betales et registreringsgebyr per seksjon.

Registreringsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Registreringsgebyr	Per seksjon	Kr 650,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.300,-

Oppretting av eierseksjoner

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Oppretting av eierseksjoner		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 13.000.-
Vnr. Y	For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 19.500.-
Vnr. Y	Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per søknad	Kr 650.-

Reseksjonering

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Reseksjonering		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 18.200.-
Vnr. Y	For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 26.000.-
Vnr. Y	Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	Kr 650.-

Anleggseiendom

Anleggseiendom		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Seksjonering og reseksjonering av anleggseiendom	Etter medgått tid	Kr 0.-

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Sletting/oppheving av seksjonert sameie		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	Kr 5.200.-

Tilleggsgebyr

Gebyr kommer i tillegg til saksbehandlingsgebyr.

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for befarung	Per befarung	Kr 3.900,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for produksjon av ny plantegning	Etter medgått tid	Kr 1.300,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra søker/innsender	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/innsender etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter eierseksjonsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i seksjoneringsaker	Per time	Kr 1.300,-

Oppmålingsforretning

Kapitlet omhandler gebyrer for oppmålingsforretninger og saksbehandling etter matrikkellova.

Samlet gebyr er tredelt og består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr og gebyr for oppmåling i marka.

For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering

Gebyr blir fakturert ved fullført oppmålingsforretning, og blir beregnet etter satsene som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen krever i tillegg dekket nødvendige tinglysingsgebyr og eventuell dokumentavgift. Innbetaling av gebyr kan kreves før matrikkelføring og tinglysning gjennomføres.

For ytterligere informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Vinterforskrift

Den generelle behandlingsfristen på 16 uker for saker etter matrikkelforskriftens § 18 tredje ledd gjelder ikke i perioden 1. november – 1. april.

Avbrutt forretning

Avbrutt forretning		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før behandling	Per rekvisisjon	§ 5-4
Vnr. Y	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er igangsatt	Per rekvisisjon	§ 5-4 + 50 % § 5-5-1
Vnr. Y	Gebyr der saken avsluttes etter at oppmåling i marka er avholdt	Per rekvisisjon	§ 5-4-1 + 80 % av § 5-5-1 + § 5-5-2

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

For søknader som sendes inn sammen med eventuell delingsøknad, tilkommer det kun ett grunngebyr.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	Kr 1.220,-

Oppmålingsforretninger

Gebyr for saksbehandling

Gebyr dekker kommunens saksbehandling i forbindelse med oppmålingsforretningen, samt registrering i matrikkelen.

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av grunneiendom og festegrunn og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	Per eiendom	Kr 14.640,-
Vnr. Y	- Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per ny matrikkelenhet	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Arealoverføring	Per sak	Kr 14.640,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparcell (etter pbl § 20-1 m)	Per tilleggsparcell	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Per eierseksjon	Kr 10.980,-
Vnr. Y	- Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Registrering av anleggseiendom	Per eiendom	Kr 23.180,-
Vnr. Y	Punktbeste	Per punktbeste	Kr 4.880,-

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)	Per matrikkelenhet	Kr 3.660,-
Vnr. Y	-Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per matrikkelenhet	Kr 1.830,-
Vnr. Y	Grensejustering	Per rekvisisjon	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Sammenslåing av eiendommer	Per matrikkelenhet	Kr 0,-

Gebyr for oppmåling i marka

Der kommunen må ut og måle i marka, påløper oppmøtegebyr og gebyr per grensepunkt. Oppmøtegebyr skal dekke oppmøte og reisetid. Gebyret per grensepunkt skal dekke tiden det tar å gjennomføre oppmålingsarbeidet. Sammenfallende grensepunkt telles som ett. For grensepunkt i buer/kurver betales det for inntil 3 grensepunkt per bue, selv om antall målte grensepunkt er større.

Gebyr ved oppmåling i marka		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppmøtegebyr	Per oppmålingsforretning	Kr 2.440,-
Vnr. Y	Grensepunkt som måles i marka	Per grensepunkt	Kr 915,-
Vnr. Y	Grensepunkt som merkes og måles i marka	Per grensepunkt	Kr 1.220,-

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Annet		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev inntil 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev over 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften

Gebyrpliktig arbeid etter matrikkellova som ikke faller inn under andre bestemmelser i denne forskriften, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle / atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i oppmålingssaker	Per time	Kr 1.220,-

Kommunen kan avtale på forhånd at markarbeidet kan faktureres etter medgått tid.

14.2. Obligatoriske oversikter

Bevilgningsoversikt drift A (tall i tusen)

(Tall i 1000 Kr)	Regnskap		Budsjett		Årsbudsjett		Økonomiplan	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027		
Rammetilskudd	-113 723	-121 134	-129 105	-130 876	-130 889	-130 905		
Inntekts- og formuesskatt	-79 045	-69 252	-78 917	-78 917	-78 917	-78 917		
Eiendomsskatt	-6 447	-6 550	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300		
Andre generelle driftsinntekter	-4 376	-10 050	-13 991	-15 751	-17 191	-17 191		
Sum generelle driftsinntekter	-203 591	-206 986	-229 313	-232 844	-234 297	-234 313		
Sum bevilgninger drift , netto	180 490	194 160	214 555	211 101	211 491	209 861		
Avskrivninger	11 434	11 500	11 500	11 500	11 500	11 500		
Sum netto driftsutgifter	191 924	205 660	226 055	222 601	222 991	221 361		
Brutto driftsresultat	-11 667	-1 326	-3 258	-10 243	-11 306	-12 952		
Renteinntekter	-1 437	-1 050	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900		
Utbytter	-1 478	0	-1 800	-1 900	-2 000	-2 100		
Renteutgifter	5 036	7 202	9 237	9 561	10 843	14 205		
Avdrag på lån	8 790	8 286	8 164	8 543	9 373	11 409		
Netto finansutgifter	10 911	14 438	12 701	13 304	15 316	20 614		
Motpost avskrivninger	-11 434	-11 500	-11 500	-11 500	-11 500	-11 500		
Netto driftsresultat	-12 190	1 612	-2 057	-8 439	-7 490	-3 838		
Overføring til investering	1 300	0	0	0	0	0		
Avsetninger til bundne driftsfond	2 710	0	0	0	0	0		
Bruk av bundne driftsfond	-3 077	0	-700	0	0	0		
Avsetninger til disposisjonsfond	11 257	0	2 757	8 439	7 490	3 838		
Bruk av disposisjonsfond	0	-1 612	0	0	0	0		
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskap	0	0	0	0	0	0		
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsres.	12 190	-1 612	2 057	8 439	7 490	3 838		

Bevilgningsoversikt drift B (tall i tusen)

(Tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Overordnet ledelse						
Brutto bevilgning	6 312	6 716	7 047	7 047	7 047	7 047
Bruk av bundne driftsfond	224	0	0	0	0	0
Netto bevilgning	6 536	6 716	7 047	7 047	7 047	7 047
Stabsavdelingen						
Brutto bevilgning	16 289	17 078	20 510	20 160	20 160	20 160
Netto bevilgning	16 289	17 078	20 510	20 160	20 160	20 160
Oppvekst og Velferd						
Brutto bevilgning	133 166	141 296	156 043	153 679	153 679	153 679
Avsetning bundne driftsfond	-715	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	1 142	0	0	0	0	0
Netto bevilgning	133 593	141 296	156 043	153 679	153 679	153 679
Organisasjon og Samfunn						
Brutto bevilgning	23 479	24 535	23 396	23 256	23 546	21 816
Netto renteutgifter og inntekter	1 466	0	1 800	1 900	2 000	2 100
Avsetning bundne driftsfond	-1 968	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	411	0	700	0	0	0
Netto bevilgning	23 388	24 535	25 896	25 156	25 546	23 916
Fellesansvar						
Brutto bevilgning	684	4 535	5 059	5 059	5 059	5 059
Avskrivninger	-11 435	-11 500	-11 500	-11 500	-11 500	-11 500
Motpost avskrivninger	11 435	11 500	11 500	11 500	11 500	11 500
Netto bevilgning	684	4 535	5 059	5 059	5 059	5 059
Sum bevilgninger drift, netto	180 490	194 160	214 555	211 101	211 491	209 861

Økonomisk oversikt drift (tall i tusen)

	Regnskap	Budsjett	Årsbudsjett	Økonomiplan		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(Tall i 1000 Kr)						
Rammetilskudd	-113 723	-121134	-129105	-130876	-130889	-130905
Innteks- og formuesskatt	-79 045	-69252	-78917	-78917	-78917	-78917
Eiendomsskatt	-6 447	-6550	-7300	-7300	-7300	-7300
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-4 376	-10050	-13991	-15751	-17191	-17191
Overføringer og tilskudd fra andre	-33 329	-13939	-17972	-17972	-17972	-17972
Brukerbetalinger	-7 725	-7736	-8038	-8038	-8038	-8038
Salgs- og leieinntekter	-22 752	-23950	-27285	-27285	-27285	-27285
Sum driftsinntekter	-267 397	-252 611	-282 608	-286 139	-287 592	-287 608
Lønnsutgifter	123 207	125182	138577	136393	136443	136393
Sosiale utgifter	32 005	32518	38149	37919	37919	37919
Kjøp av varer og tjenester	77 157	74232	82216	81176	81516	79936
Overføringer og tilskudd til andre	11 927	7852	8908	8908	8908	8908
Avskrivninger	11 435	11500	11500	11500	11500	11500
Sum driftsutgifter	255 731	251 285	279 350	275 896	276 286	274656
Brutto driftsresultat	-11 666	-1 326	-3 258	-10 243	-11 306	-12 952
Renteinntekter	-1437	-1050	-2900	-2900	-2900	-2900
Utbytter	-1478	0	-1800	-1900	-2000	-2100
Renteutgifter	5 036	7202	9237	9 561	10 843	14 205
Avdrag på lån	8 790	8286	8164	8 543	9 373	11 409
Netto finansutgifter	10 911	14 438	12 701	13 304	15 316	20 614
Motpost avskrivninger	-11 435	-11500	-11500	-11500	-11500	-11500
Netto driftsresultat	-12 190	1 612	-2 057	-8 439	-7 490	-3 838
Overføring til investering	1300	0				
Avsetninger til bundne driftsfond	2710	0				
Bruk av bundne driftsfond	-3077	0	-700	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	11257	0	2757	8439	7490	3838
Bruk av disposisjonsfond	0	-1612				
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	12 190	-1 612	2 057	8 439	7 490	3 838
Fremført til dekning i senere år	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen)

	Budsjett	Årsbudsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
(Tall i 1000 kr)					
Investeringer i varige driftsmidler	6 995	6 981	70 088	143 354	4 088
Tilskudd til andres investeringer	100	100	100	100	100
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	600	675	700	700	700
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-
Avdrag på lån					
Sum investeringsutgifter	7 695	7 756	70 888	144 154	4 888
Kompensasjon for merverdiavgift	-	-1 241	-13 513	28 316	463
Tilskudd fra andre	-	-	-	21 712	-
Salg av varige driftsmidler	-2 000	-	-	0	0
Bruk av lån	-5 095	-5 840	-26 675	-93 426	-3 725
Sum investeringsinntekter	-7 095	-7 081	-40 188	-143 454	-4 188
Videreutlån	6 000	12 000	-	-	-
Bruk av lån til videreutlån	-6 000	-12 000	-	-	-
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-	-	30 000	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	-600	-675	-700	-700	-700
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-600	-675	-30 700	-700	-700
Fremført til inndeckning i senere år udekket beløp	-	-	-	-	-

Oversikt rentebærende gjeld (tall i tusen)

Oversikt rentebærende gjeld (tall i kr 1000)					
Gjeld pr. utgangen av	2023	2024	2025	2026	2027
Gjeld:	225 000	223 000	241 000	325 000	317 000

14.3. Investeringsoversikt

Tabellen nedenfor viser investeringsplan for perioden 2024-27. Dette inkluderer investering i anleggsmidler og kjøp av aksjer/andeler (egenkapitalinnskudd KLP) Investeringsrammer inkluderer refusjon av merverdiavgift altså beløp fratrukket momskompensasjon:

Ny veiskrape til traktor	500 000			
Egenkapitalinnskudd KLP	675 000	700 000	700 000	700 000
Nytt kommune- og helsehus		50 000 000	110 963 200	
Innkjøp konferanseutstyr	100 000			
Avløpsinvesteringer		1 000 000	1 000 000	1 000 000
Investeringsstilskudd kirken	100 000	100 000	100 000	100 000
Nytt gjerde på Kvamtoppen			250 000	
Nytt SD-anlegg Borglia barnehage		600 000		
Nytt SD-anlegg Frosta skole	500 000			
IKT-investeringer Værnesregionen	775 000	775 000	775 000	775 000
Utskifting/oppgradering ventilasjon Borglia		1 200 000		
Inventar Magnushallen	115 000			
Tinghaugenprosjektet	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000
Velferdsteknologi hjemmebaserte tjen.	250 000	250 000	250 000	250 000
Ny Carport Frostatunet	1 000 000			
Oppgradering omsorgsboliger Nertunet		800 000	800 000	
Ny brannbil	500 000			
Ny feierbil		750 000		
SUM	6 515 000	57 375 000	115 838 200	4 425 000
Herav VAR:	-	1 000 000	1 000 000	1 000 000

14.4. Nye låneopptak

Som hovedfinansieringskilde for de nye investeringstiltakene foreslås følgende lån tatt opp i 2023 (tall i kr tusen):

Låneobjekt	Lånebeløp	Lånets løpetid	Budrente
Ny traktor	1 500	20	4,50 %
Ny veiskrape til traktor	500	20	4,50 %
Innkjøp konferanseutstyr	100	10	4,50 %
Investeringstilskudd kirken	100	20	4,50 %
Nytt SD-anlegg Frosta skole	500	20	4,50 %
IKT-investeringer Værnesregionen	775	5	4,50 %
Inventar Magnushallen	115	10	4,50 %
Tinghaugenprosjektet	500	50	4,50 %
Velferdsteknologi hjemmebaserte tjen.	250	10	4,50 %
Ny Carport Frostatunet	1 000	40	4,50 %
Ny brannbil	500	20	4,50 %
Samlet låneopptak investering	5 840	23	4,50 %
Opptak av startlån i Husbanken	12 000		
Sum låneopptak	17 840		
Ubrukte lånemidler			
Sum bruk av lån	17 840		

Oversikten ovenfor viser virkningen av hvert enkelt investeringstiltak på opptak av nytt lån. Lånefinansiering er i utgangspunktet prosjektuavhengig.

14.5. Selvkost

Avløp

Avløp	Endring normalgebyr fra ifjor (%)			
	2022 Budsjett- kalkyle	2022 Etterkalkyle selvkost	2023 Prognose	2024 Budsjett
16400 Årsavgifter	0	6 176 498	6 780 000	8 421 513
16401 Tilknytningsavgifter	0	490 374	300 000	300 000
Gebyrinntekter	0	6 666 872	7 080 000	8 721 513
16*** Øvrige salgsinntekter	0	107 065	0	0
17*** Refusjoner	0	68 723	5 000	0
Driftsinntekter	0	6 842 660	7 085 000	8 721 513
10*** Lønn	0	1 205 058	2 381 400	2 996 595
11*** Varer og tjenester	0	427 276	437 450	454 948
12*** Varer og tjenester	0	725 450	893 000	616 720
13*** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	0	1 740 476	1 760 000	1 800 000
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	1 727	5 000	
Direkte driftsutgifter	0	4 099 987	5 476 850	5 868 263
Avskrivningskostnad	0	1 302 963	1 262 278	1 260 688
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0		0	0
Kalkulatorisk rente	0	949 752	1 156 640	1 176 862
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0		0	87 029
Direkte kapitalkostnader	0	2 252 715	2 418 919	2 524 578
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	298 116	313 021	328 673
Indirekte kostnader	0	298 116	313 021	328 673
Driftskostnader	0	6 650 818	8 208 790	8 721 513
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0		-43 008
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond				43 008
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	0	6 475 030	8 203 790	8 721 513
Resultat	0	191 842	-1 123 790	0
Selvkostgrad (%)	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	0	601 096	817 585	-294 801
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	191 842	-1 123 790	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	0	24 647	11 404	-14 062
Selvkostfond 31.12	0	817 585	-294 801	-308 863

Feiing

Feiing	Endring normalgebyr:			
	2022 Budsjett- kalkyle	2022 Etterkalkyle selvkost	2023 Prognose	2024 Budsjett
16400 Årsavgifter	0	966 073	1 283 000	1 334 259
Driftsinntekter	0	966 073	1 283 000	1 334 259
10*** Lønn	0	633 687	737 750	774 638
11*** Varer og tjenester	0	89 535	150 000	136 000
12*** Varer og tjenester	0	32 141	17 000	17 680
13*** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	0	154 984	161 183	167 631
Direkte driftsutgifter	0	910 347	1 065 933	1 095 948
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0		0	0
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0		0	0
Direkte kapitalkostnader	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	26 240	27 552	28 930
Indirekte kostnader	0	26 240	27 552	28 930
Driftskostnader	0	936 587	1 093 485	1 124 878
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0		-189 381
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond				-20 000
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	0	936 587	1 093 485	1 334 259
Resultat	0	29 486	189 515	209 381
Selvkostgrad (%)	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	0	-420 459	-405 319	-229 656
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	29 486	189 515	209 381
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	0	-14 346	-13 851	-5 961
Selvkostfond 31.12	0	-405 319	-229 656	-26 235

14.6 Ikke-kommunale barnehager

Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager:

Kommunen skal fatte vedtak om satser til barnehager innen 31. oktober i året før tilskuddsåret.

Frosta kommune fastsetter egne satser.

Nasjonale tilskuddssatser:

Type barnehage	Tilskuddssats for barn fra tre år til seks år per heltidsplass	Tilskuddssats for barn fra null til to år per heltidsplass	Merknad
Ordinære barnehager	128 500	260 100	Nasjonal sats